

ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ «Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»

ΜΑΝΤΩΣ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ 23 - Τ.Κ. 542 49, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΕΥΧΟΣ 23ο • Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2015

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τογ. Γραφείο
Θεσσαλονίκης 16
Αριθμός Άδειας
020050

Η διώρυγα της Ποτίδαιας

ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Περιοδική έκδοση
του Παγχάλκιδικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης

«Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»

Έτος ιδρύσεως 1903

Μαντώς Μαυρογένους 23, Τ.Κ. 542 49 Θεσ/νίκη
Τηλ. 2310/323-839, κιν. 6946/470 157, φαξ 2310/326-108

Ηλεκτρ. δ/ση: www.panchalkidikos.gr

E-mail Συλλόγου: panchalkidikos@gmail.com,

E-mail Προέδρου: mkartsioti@gmail.com

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2015

Επιτροπή Έκδοσης:

Αυγολούπης Σταύρος, Καθηγητής Αστρονομίας του ΑΠΘ
Καραμύχος Ιωάννης, Φιλολόγος

Καρτσιώτης Μιχαήλ, τ. Εκπαιδευτικός, πρόεδρος του Δ.Σ.
του Παγχάλκιδικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης

Κοντογιαννόπουλος Κωνσταντίνος, Μαθηματικός

Παπάγγελος Ιωακείμ, δρ. Αρχαιολόγος

Τσαμουρτζή Μαρία, Αρχιτέκτων

Τσίκουλας Ιωάννης, Καθηγητής Ιατρικής του ΑΠΘ

Ιδιοκτήτης: Παγχάλκιδικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης
Εκδότης - Διευθυντής: Μιχαήλ Θ. Καρτσιώτης, Πρόεδρος
του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου.

**Το περιοδικό εκδίδεται με χορηγίες συμπατριωτών,
φίλων και φορέων και αποστέλλεται δωρεάν.**

Σελιδοποίηση, Εκτύπωση: GRAFIS

Νέα Ραιδεστός Θεσσαλονίκης, Τηλ. 2310.466.776

e-mail: despoina@lithographia.gr

Αρ. Λογαριασμού: Πειραιώς 6 2 3 3 0 4 0 0 3 2 5 7 2

Χορηγός της έκδοσης του παρόντος 23^{ου} τεύχους είναι
η εταιρία **ΕΚΜΕ Α.Ε.** των κ.κ. **Ι. Καρυώτη** και **Β. Καρυώτη**.

Εικόνα εξωφύλλου: Η διώρυγα της Ποτιδαιας στην αρχή της χερσονήσου
της Κασσάνδρας. (Αρχειο Τουριστικού Οργανισμού Χαλκιδικής).

Εικόνα οπισθοφύλλου: Η ακτή Σάνη στη χερσονήσο της Κασσάνδρας
(Αρχειο Τουριστικού Οργανισμού Χαλκιδικής).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: **Μιχαήλ Θεμ. Καρτσιώτης** (Πετροκέρασα)

Αντιπρόεδρος: **Πάνος Βερροιώτης** (Πολύγυρος)

Γεν. Γραμματέας: **Ιωάννης Κοτσάνης** (Αρναία)

Ταμίας: **Αβραάμ Παπαδόπουλος** (Βράσταμα)

Ειδ. Γραμματέας: **Αστέριος Λυρτζής** (Ταξιάρχης)

Μέλος: **Αναστασία Σούστα-Δάφνα** (Νεοχώρι)

Μέλος: **Θεόδωρος Τσαμούρης** (Αρναία)

Μέλος: **Ανδρομάχη Κωστοπούλου** (Άθυτος)

Μέλος: **Άννα Τσότηου-Κυργιαφίνη** (Βράσταμα)

Αναπληρωματικά μέλη

Χρήστος Σαρ. Κουτσός (Βάβδος)

Αθανάσιος Δημηνάς (Παλαιόκαστρο)

Μίνα Γιαννακάρη (Πολύγυρος)

Κονδυλένια Τζούμα-Ζαμπόκα (Ν. Καλλικράτεια)

Εξελεγκτική Επιτροπή

Φώτης Ταλέας (Νέα Ρόδα)

Αστέριος Βαμβακάς (Πολύχρονο)

Γεώργιος Χαλκιάς (Αγ. Νικόλαος)

Αναπληρωματικά μέλη

Αλέξανδρος Οικονομίδης (Ν. Τρίγλια),

Αθανάσιος Χατζηπαπός (Ν. Μουδανιά)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

29 Μαΐου. Μνήμη Κωνσταντίνου ΙΑ΄ του Παλαιολόγου	1
■ Γιάννης Καραμύχος, Περιήγηση μνήμης	2
■ Μιχαήλ Θεμ. Καρτσιώτης, Η θυσία δύο γενναίων: καπετάν Χάψας και Παπαφλέσσας	4
■ Γιάννης Κ. Αικατερινάρης, Η Χαλκιδική στην ιστοριογραφία της επανάστασης του 1821	5
■ Θανάσης Κατσίκας, Η δική μας Χαλκιδική σήμερα	8
■ Γιώργος Μπρουτζάς, Η νέα διεθνής καμπάνια από την Marketing Greece & τον Τουριστικό Οργανισμό Χαλκιδικής	10
■ Νίκος Εμμ. Παπαϊκονόμου, Τιμόθεος Ζωγράφος, ένας δάσκαλος της αλληλοδιδασκτικής και αγωνιστής της επανάστασης του 1821	12
■ Σάββας Καλεντερίδης, Η προσφορά και η συμβολή του προσφυγικού ελληνισμού στην οικονομική και πνευματική ανόρθωση της Ελλάδας	13
■ Καϊάφα - Σαροπούλου Μίνα, Από τη Φλέγρα του μύθου στην Παλλήνη και την Κασσάνδρα της ιστορίας	16
■ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιερισσού, Αγ. Όρους και Αρδαμερίου κ. Θεόκλητος, Η Αρναία και ο Ι.Ν. του πολιούχου της Αγ. Στεφάνου	19
■ Ιωακείμ Αθ. Παπάγγελος, Το κάστρο του Εγκέλαδου	20
■ Σταύρος Ι. Αυγολούπης, 2η συνάντηση του «Διεπιστημονικού Κέντρου Αριστοτελικών μελετών» του Α.Π.Θ. με τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολο Παπούλια	22
■ Νέο Δ.Σ. στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών	23
■ Γιάννης Τσίκουλας, Η αφριά	23
■ Δημήτριος Δημαράς, Το νέο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Νικήτης	29
■ Γιάννης Δ. Κανατάς - Χρίστος Γεροχρίστος, Σαν απόψι τέτοια μέρα...	30
- Η δράση του Συλλόγου μας	32
- Η δράση των άλλων Χαλκιδικιώτικων Συλλόγων	38
- Νέα της Χαλκιδικής μας	40
- Με απόφαση του Δ.Σ. το μνημείο του καπετάν Χάψα παραχωρείται στον Δήμο Πολυγύρου και ο εορτασμός των επετείων στην Περιφ. Ενότητα Χαλκιδικής	42
- Βιβλία και λοιπά έντυπα που λάβαμε	44
- Χορηγός του παρόντος τεύχους	45
- Αριθμός μαθητών δημόσιων Σχολείων Ν. Χαλκιδικής	46
- Σημείωμα για τους εκπαιδευτικούς μας	47
- Οι Αντιπρόσωποι και οι Ανταποκριτές μας στις κωμοπόλεις και στα χωριά της Χαλκιδικής	48
- Οι εκδηλώσεις του Ιουνίου και Ιουλίου 2015	52

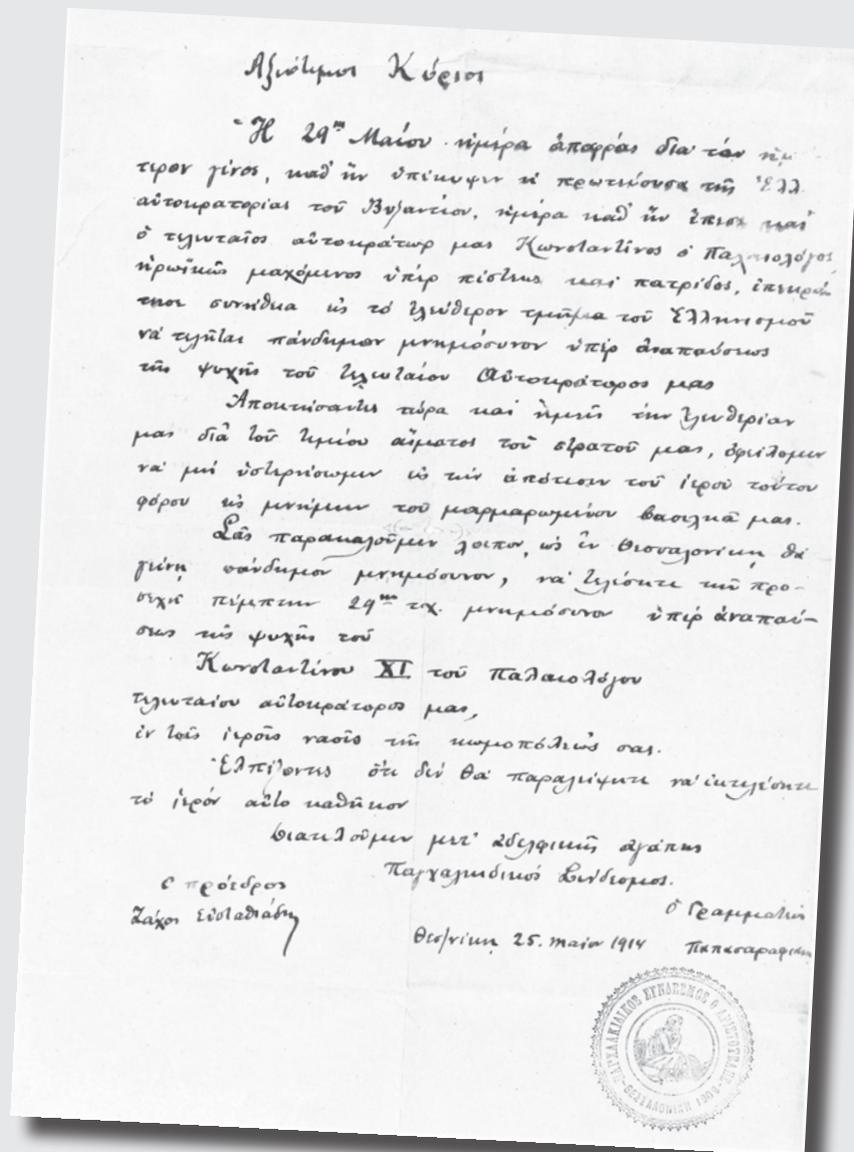
Φιλολογική επιμέλεια: Αθανάσιος Χριστιανός

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών
τους. Όσα δεν φέρουν υπογραφή συντάσσονται από τον εκδότη.
Υπενθυμίζεται ότι οι εργασίες προς το περιοδικό δεν πρέπει να
υπερβαίνουν τις 1800 - 2000 λέξεις ή 9000 περίπου χαρακτήρες
(χτυπήματα).

29 ΜΑΪΟΥ.

ΜΝΗΜΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΙΑ' ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Σ.Σ. Το ανωτέρω ιστορικό έγγραφο του Παγγαλκιδικού Συνδέσμου (τότε), με ημερομηνία 25 Μαΐου 1914, μας έστειλε ο έγκριτος δικηγόρος του Πολυγύρου και επίλεκτο μέλος του Συλλόγου μας κ. Χρήστος Αλβανός, (εκ Δουμπιών) με σημείωμα, στο οποίο μεταξύ άλλων γράφει: Η επιστολή αυτή είναι ενδεικτική του υψηλού πατριωτικού φρονήματος των μελών του Παγγαλκιδικού Συνδέσμου (τότε) και αποδεικνύει ότι οι Χαλκιδικιώτες της Θεσσαλονίκης είχαν συνείδηση της καταγωγής των και ήταν υπερήφανοι γι' αυτό. Και συνεχίζει: Το μνημόσυνο αυτό θα έπρεπε να τελείται σε όλη την Ελληνική Επικράτεια αδιάλειπτα μέχρι σήμερα, για να τονώνεται η ιστορική μας συνείδηση και το εθνικό φρόνημα. Η εποχή του Βυζαντίου περιέχει όλα τα φαύλα και τα κρείττονα της φυλής μας και εμείς πρέπει να παραδειγματιζόμαστε από τη θυσία του τελευταίου αυτοκράτορα, που αγωνίστηκε ως κοινός θνητός για την υπεράσπιση της Πόλης και την επιβίωση του Ελληνισμού.

Σ.Σ. Το έγγραφο, αφού το σκανάραμε, το επιστρέψαμε. Έτσι γίνεται με κάθε έγγραφο ή φωτογραφία που λαμβάνουμε.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΜΝΗΜΗΣ

Με την ευκαιρία της επετείου της Άλωσης της Πόλης

ΓΙΑΝΝΗΣ Χ. ΚΑΡΑΜΙΧΟΣ

Φιλολογος-Ποιητής

Έφτανε στο τέλος της η πολυβασανισμένη εκείνη Άνοιξη, όταν ο Σουλτάνος των Τούρκων Μωάμεθ Β΄ έμπαινε στη Βασιλεύουσα από την ξεχασμένη ξυλόκερνα πύλη (κερκόπορτα).

29η Μαΐου 1453, ημέρα Τρίτη. Η Πόλη έπεφτε στα χέρια των Αγαρηνών την ώρα που η φύση σε πλήρη ανθοβολία ξεπροβόδιζε τον μεγάλο «Επιτάφιο Θρήνο» της Μεσαιωνικής Ελληνικής Αυτοκρατορίας.

Βαθιά συγκίνηση και μελαγχολία μας διακατέχουν στην ανάμνηση του τραγικού γεγονότος, στην οριστική αποδοχή του τελεσίδικου. Η Florentia των πρώτων χρόνων, η μυστική κιβωτός των εθνικών μας ιδεωδών και της ορθόδοξης πίστης δεμένη με τη μοίρα του λαού μας εμπνέει και χαλυβδώνει τον ελληνισμό. Ο λαός, που ποτέ δεν μπόρεσε να ξεχάσει το κούρσος της Πόλης, έδωσε διέξοδο στη μεγάλη απώλεια μέσα από τα τραγούδια, τους θρύλους και τις παραδόσεις, για να μην διακόψει το νήμα της εθνικής μας συνέχειας και για να θεωρήσει το παρόν ως τη χρονική αλληλουχία ενός όντως εντυπωσιακού πολιτισμού, που στάθηκε η πνευματική εστία του κόσμου για χίλια ολόκληρα χρόνια, εξακολουθώντας και σήμερα να προσελκύει το ενδιαφέρον των ειδικών. Μακριά από στείρες σοβινιστικές διεκδικήσεις, που ανέφικτες είναι και επιζήμιες, ο λαός συντηρεί το όραμα της Ανάστασης που συνεγείρει και αιματοδοτεί τις ψυχές των Ελλήνων κάθε τέλος του Μάη.

Η ιστορία και η σκληρή πραγματικότητα βέβαια άλλα λένε. Τα οράματα όμως των λαών δεν τα στοιχειοθετεί η ψυχρή εκτίμηση των γεγονότων, αλλά οι κρυφές μνήμες που ζουν στην ψυχή τους άσβηστες σε ένα διαρκές, βασανιστικό σιγόντο στη ροή του χρόνου. Ο μαρμαρωμένος βασιλιάς, ο τάφος του Παλαιολόγου, η ματωμένη κολόνα της Αγια-Σοφιάς και τα ψάρια της Ζωοδόχου Πηγής αποτελούν τις πληγωμένες παραδόσεις ενός λαού, που αν μη τι άλλο γεφυρώνουν με ένα μαγικό και αξιοθαύμαστο τρόπο την αλήθεια με το θρύλο και την οδυνηρή πραγματικότητα με τη γλυκιά προσδοκία ενός απραγματοποίητου ονείρου.

Η σύγχρονη ιστορική πραγματικότητα που βιώνουμε δεν πρέπει ούτε στιγμή να μας απομακρύνει από τις

μνήμες μας. Το βουητό της καταραμένης εκείνης ώρας, η χλαολή των βαρβάρων, η τρομάρα και η απέραντη μυρμηγκιά των εχθρών, που έζωσαν με φωτιά και σίδερο ολόγυρα την Πόλη, μένουν ανεξίτηλα στη μνήμη.

Με ματωμένα γράμματα είναι χαραγμένη στις ψυχές μας η καταστροφή της φημισμένης πολιτείας σε ολόκληρη την οικουμένη. Γεμάτη καημούς και μνήμες η «επτάλοφη» Κωνσταντινούπολη, η πηγή του ένδοξου βυζαντινισμού, αιχμαλωτίζει με μια μυστική γοητεία τους ανθρώπους. Ιεροί προσκυνητές οι Έλληνες, όπως και κάθε δεκτικός επισκέπτης, αναπολούν στιγμές αίγλης και, μολονότι μεσολάβησαν μερικοί αιώνες παραγνώρισης, δεν ήταν δυνατόν να θαφτεί η φλόγα της έκστασής της. Το Βυζάντιο βρήκε επιτέλους στις συνειδήσεις όσων γνωρίζουν να κρίνουν και να αφουγκράζονται την κεντρική και βασική του θέση.

Ο τελευταίος αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ο Παλαιολόγος.

Ο Ελληνισμός μετά τα τραγικά γεγονότα του 1922 δεν έπαψε να θρηνεί το χαμό της και να συγκινείται στο άκουσμά της. Ιδιαίτερα ο προσφυγικός μας πληθυσμός δεν έπαψε να θρηνεί με τον σύγχρονο συναξαριστή της φυλής μας Φ. Κόντογλου. Όπου πας κι όπου στα-

θείς βλέπεις παλιά θεμέλια και μνημούρια με κόκκαλα. Στα γκρεμισμένα κάστρα υπάρχουν διασκορπισμένα βαριά κανόνια, πράσινα από τη σκουριά. Στέκονται σκορπισμένα μέσα στα φλισκούνια και στα αγριόχορτα και οι σαύρες, σιωπηλοί μάρτυρες, σέρνονται πάνω τους. Άλλα πάλι κείτονται θαμμένα στα έγκατα της θάλασσας. Αίμα και δάκρυα ραντίζουν τα χορτάρια της γης κι ένας βουβός θρήνος ανεβαίνει από τα αμέτρητα κιβούρια.

Με αφορμή την Άλωση της Πόλης είναι ευκαιρία μέσα από τα εναπομείναντα αρχιτεκτονικά σπαράγματα της Βασιλεύουσας να υπενθυμίσουμε σε αδρές γραμμές το χώρο με τον οποίο ο μαρτυρικός Κωνσταντίνος Παλαιολόγος συνέδεσε το όνομά του με τον πλέον τραγικό τρόπο.

Σιωπηλοί μάρτυρες ενός ανεπανάληπτου μεγαλείου τα κτίσματα της Πόλης, έστω και στο ψυχορράγημά τους, στέλνουν με τον πιο ηχηρό τρόπο τα μηνύματά τους. Η ελλιπής και αποστασιοποιημένη γνώση των σχολικών βιβλίων δεν είναι αρκετή να μεταδώσει

το αυθεντικό ρίγος της αμεσότητας που παρέχει η επίτοπια επίσκεψη των Μνημείων της Πόλης.

Η γνωριμία μας με τη Βασιλεύουσα δεν πρέπει να έχει το χαρακτήρα τουριστικού ενδιαφέροντος μόνο, αλλά πρωτίστως ένα καθαρά προσκυνηματικό χαρακτήρα και μια ανεπανάληπτη εμπειρία εθνικής αυτογνωσίας. Η ενθάρρυνση του Υπ. Παιδείας να επισκέπτονται οι μαθητές την Κωνσταντινούπολη είναι μια ελάχιστη πρόνοια για τη συντήρηση της Μνήμης και της επαφής με την πραγματικότητα. Μόνο έτσι και το ιστορικό του χαλασμού της Πόλης παίρνει σάρκα και οστά, γιατί η απομυθοποίηση της προφορικής πληροφόρησης βοηθάει στην ταύτιση με το ιστορικό συμβάν. Ένα νέφος ονειρικής ονειροπόλησης σε τυλίγει καθώς πλησιάζεις την Πόλη από τη θάλασσα. Ίσως καμιά πολιτεία δεν έχει το βάρος του θρύλου της, καμιά δεν διαδραμάτισε τον δικό της ιστορικό ρόλο. Κατόρθωσε να συγκεράσει τους πολιτισμούς (αρχαίο Ελληνικό, Ρωμαϊκό, Βυζαντινό) με μια μοναδική αφομοιωτική δύναμη και ικανότητα χαρίζοντάς τους κληρονομιά και περιουσία στον κόσμο.

Στην πάροδο των αιώνων τίποτε δεν εμπόδισε να ξεθωριάσει τη μοναδικότητα και την ακτινοβολία της πολυάνθρωπης πόλης. Ελάχιστο λοιπόν χρέος μας η υπαινικτική, έστω, αναφορά των μνημείων-συμβόλων της Πόλης καθώς, αποτελούν τον πλέον αδιάψευστο δεσμό με την ιστορία.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το πιο εντυπωσιακό κτίσμα της Βασιλεύουσας είναι ο ναός (τζαμί σήμερα) της Αγίας Σοφίας, ο Παρθέννας του μεσαιωνικού και νεότερου ελληνισμού. «*Θέαμα υπέροχο και εντελώς απίστευτο για όποιον τη βλέπει*» κατά τον ιστορικό Προκόπιο, ήταν το κέντρο κάθε θρησκευτικής και εθνικής εκδήλωσης. Σε αυτήν έγιναν στέψεις Πατριαρχών και Αυτοκρατόρων, εκεί κατέφυγε ο λαός στις δύσκολες ώρες ζητώντας θεία βοήθεια, εκεί οι δοξολογίες για νίκες κατά βαρβάρων και σε αυτήν ενσαρκώθηκαν τα όνειρα του τουρκοκρατούμενου ελληνισμού. Ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος στο οδοιπορικό του «Πολιτείες της Ανατολής» προτάσσει σαν αρχή της συγκίνησης του ναού της του Θεού Σοφίας «... *Κάτω από τον θόλο της Αγια-Σοφιάς, τον απερίγραπτο, μέσα σε ένα χώρο κατανύξης που δεν τη μαστίζει η μεταφυσική αγωνία, όπου όλα λάμπουν καθάρια με την ασφάλεια και τη βεβαιότητα μιας πίστης που κέρδισε την ουσία της, πραγματώνεται ο μυστικός υμέναιος της Ανατολής με τη Δύση ...*».

Αρχιτεκτονικό κατόρθωμα μέγιστο η Αγία Σοφία, κτίσμα του μεγάλου Αυτοκράτορα Ιουστινιανού, με το μεγάλο της θόλο-ουρανό αγκαλιάζει λυτρωτικά τη γη, δοξολόγημα στην πίστη του ανθρώπου. Τρυφερή και αστραφτερή η παρουσία της Θεοτόκου που σαν Υπέρμαχος Στρατηγός στέριωνε τη χιλιόχρονη Αυτοκρατορία.

Καταλυτικά και λυτρωτικά λειτουργούν στον επισκέπτη οι παραδόσεις και οι αναμνήσεις που στερέωσαν το κατανυκτικό της μεγαλείο : «*Σημαίνει ο Θεός, σημαίνει η γη, σημαίνουν τα επουράνια, σημαίνει κι η Αγια-Σοφιά, το μέγα μοναστήρι ...*».

Μπορεί τα υπόλοιπα μνημεία της Βασιλεύουσας να μην έχουν την αρτιότητα της Αγίας Σοφίας, ωστό-

σο σου επιβάλλονται εξαρχής με μια αμεσότητα που σε κάνει κάτοχο μιας ιδιαίτερης εσωτερικής προσμονής.

Ένα συνταρακτικό σύνολο, που σε εντυπωσιάζει με τον όγκο του και την απεραντοσύνη του, είναι τα αιώνια τείχη της Πόλης, αποκατεστημένα σε κάποιο βαθμό. Έργο του Μέγα Κωνσταντίνου που αποπερατώθηκε επί της βασιλείας του Θεοδοσίου του Μεγάλου.

Σώζονται ακόμη υπολείμματα από το Ιερό Παλάτιο με τα θαυμάσια ψηφιδωτά, ίχνη του Ιπποδρόμου. Επίσης βυζαντινές στέρες, γύρω στις ογδόντα τον αριθμό, με κυριότερες την «κιστέρνα» του Φιλόξενου και τη «Βασιλική ή του Ίλλου κιστέρνα».

Θαυμάσια διατηρημένη είναι η εκκλησία των Αγίων Σεργίου και Βάκχου, το πρώτο χρονολογικά σωζόμενο κτίσμα του Ιουστινιανού. Είναι κτισμένη στην αυλή του Ιερού Παλατίου, όπου και ο ναός των κορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου που δεν σώζεται. Ελάχιστα είναι τα ίχνη του μεγάλου ναού των Αποστόλων, κτίσμα του Μ. Κωνσταντίνου.

Εξαιρετικός ναός σε καλή κατάσταση είναι και ο ναός της Αγίας Ειρήνης που διατηρείται σαν τζαμί κοντά στην Αγία Σοφία. Πρέπει τέλος να προστεθεί και η περίφημη Μονή της Χώρας (Καχριέ Τζαμί) με τις θαυμάσιες τοιχογραφίες του 14^{ου} αιώνα, από τα σημαντικότερα αγιογραφικά κατάλοιπα της εποχής, κτίσμα του Ηρακλείου (610-641).

Τελευταίο και συναισθηματικά φορτισμένο σημάδι στο πολυβασανισμένο μα πάντα ελκυστικό σώμα της Βασιλεύουσας θα πρέπει να αναφέρουμε, με το δέος που επιβάλλεται, το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Γαντζωμένο σε μια φτωχική τουρκογειτονιά πάνω από τον Κεράτιο Κόλπο στέκεται μαρτυρικό και ταπεινό το κέντρο της Ορθοδοξίας, το Φανάρι. Το περιορισμένο, σήμερα, αριθμητικά ποίμνιό του προσπαθεί να κρατηθεί, παρά τις μύριες αντιξοότητες, γύρω από τον επισκοπικό θρόνο της Ανατολής. Σφοδροί οι άνεμοι και οι επιθέσεις που ταλανίζουν το Πατριαρχείο. Όμως θα αντέξει γιατί τα μεγάλα πνευματικά γεγονότα άντεξαν πάντα σε όλες τις λυσσαλέες επιδρομές. Όπως θα αντέξει και η Θεολογική Σχολή της Χάλκης, πολυπαιγμένο πόνι στην τούρκικη σκακιέρα. Έστω και αποδυναμωμένη θα διατηρεί πάντα την ελπίδα για μια ευοίωνη έκβαση όσον αφορά στην επίσημη αναγνώριση της αποδοχής και της απρόσκοπτης λειτουργίας της.

Η μικρή αυτή περιδιάβαση των μνημείων έγινε με εγνωσμένη την αδεξιότητα και την αδυναμία να καταγράψει με λεπτομέρειες το ιστορικό και αισθητικό της δέος. Η επιλεκτική αναφορά τους άλλωστε έχει το νόημα της στήριξης και ανάδειξης ενός λαμπρού παρελθόντος του Βυζαντίου.

Η Άλωση της Πόλης, γεγονός συνταρακτικό και ιστορικά πολυδιάστατο, ας μας δίνει την αφορμή, όχι απλώς της αναδρομής, αλλά της βιωμένης πραγματικότητας με την επί τόπου επίσκεψη και στη Βασιλεύουσα Πόλη. Στόχος μας ας γίνει η προγραμματισμένη έξοδος στην πρωτεύουσα πόλη μιας μακραίωνης και λαμπρής αυτοκρατορίας, για να γίνουμε κοινωνοί, έστω, της ψευδαίσθησης ενός ανεπανάληπτου μεγαλείου.

ΜΝΗΜΗ 1821

Η ΘΥΣΙΑ ΔΥΟ ΓΕΝΝΑΙΩΝ: ΚΑΠΕΤΑΝ ΧΑΨΑΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΘΕΜ. ΚΑΡΤΣΙΩΤΗΣ

13 Ιουνίου 1821 ΚΑΠΕΤΑΝ ΧΑΨΑΣ, Χαλκιδική (Βασιλικά)

Να πώς περιγράφει ο ιστορικός Ι. Βασδραβέλης στο βιβλίο του *Οι Μακεδόνες εις τους υπέρ της ανεξαρτησίας αγώνας*, σελ. 107-110, τον ηρωικό θάνατο του καπετάν Χάψα στη μάχη των Βασιλικών (13-6-1821)

«... Εντός ολίγου όμως κατέφθασεν το κύριον σώμα του Μπαϊράμ Πασά και επανήρχισε ο αγών σφοδρότατος. Ο Χάψας εμάχετο όρθιος ως λέων και δια κραυγών και ύβρεων απέκρουε τους εχθρούς. Αλλ' ο αγών δυστυχώς ήτο άνισος, οι εχθροί ήσαν δεκαπλάσιοι και άπαντες του τακτικού στρατού. Τα παλλικάρια του Χάψα έπιπτον το εν κατόπιν του άλλου και τελικώς ο ηρωικός αρχηγός τεθείς επι κεφαλής των υπολοίπων και των εκ Βάβδου οπλαρχηγών Χαλάτη, Τουρλάκη και Καραγιάννη, αφού ανέσπασε την μάχαιρα, ερρίφθη εις το μέσον του εχθρικού στρατού και μετά λυσσώδη και φρικάλεον αγώνα έπεσεν ενδόξως επί του πεδίου της τιμής μαζί με όλα του τα παλλικάρια της Συκιάς και τους οπλαρχηγούς της Βάβδου...».

20-5-1825 ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ (Παπαφλέσσας) Πελοπόννησος (Μανιάκι)

Τέσσερα χρόνια αργότερα (20-5-1825) με τον ίδιο τρόπο θυσιάζεται ένα άλλος γενναίος, ο Παπαφλέσσας, στο Μανιάκι της Μεσηνίας.

Να πώς περιγράφει ο ιστορικός Αμβρόσιος Φραντζής στα *Απομνημονεύματά του* (τόμος Β, σελ. 199), τον ηρωικό θάνατο του γενναίου άνδρα:

«... Εν τοσούτω την στιγμήν εκείνην της γενικής ορμής του πολυαριθμου εχθρού, κατ' ολίγων Ελλήνων, οι Άραβες εφονεύοντο σωρηδόν, σφαζόμενοι παρά των Ελλήνων ανηλεώς και όμως έτρεχον εις τον θάνατον μη δυνάμενοι να οπισθοχωρήσωσι, φονευόμενοι άλλως παρά των ιδίων των αξιωματικών των, ώστε βεβιασμένοι επέπεσον εκ των όπισθεν εις τους προμαχώνας των Ελλήνων, ότε και οι Έλληνες αφέντες πλέον τον πυροβολισμόν όσοι εξ αυτών ειχον σπαθία ή γιαταγάνια κατέσφαζον τους εχθρούς. Πρώτος δε πάντων επέπεσεν ο Αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Δικαίος με την σπάθην εις τας χείρας σφάζων εχθρούς και έπεσεν ενδόξως υπέρ πατρίδος ο αείμνηστος ως 'Ηρωος γενναίος...».

Το σημείωμα αυτό δεν το έγραψα για κρίσεις και συγκρίσεις. Σε τέτοιες υπέρτατες θυσιές δεν υπάρχουν τέτοια περιθώρια. Μια είναι η στάση μετά την ανάγνωση. Η σιωπή και ο θαυμασμός.

Και το παράπονο: Αν ρωτήσεις τα δέκα εκατομμύρια των Ελλήνων για τον Παπαφλέσσα, είμαι βέβαιος πως όλοι τον γνωρίζουν. Πόσοι γνωρίζουν όμως τον Χάψα;

Την απάντηση την έδωσε ο αείμνηστος πολιτικός και φιλόσοφος Παναγιώτης Κανελόπουλος (1954).

Ποιός τον άκουσε όμως!!!

Καπετάν Στάμος Χάψας

Αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Δικαίος (Παπαφλέσσας)

Η ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

Βασικές αναφορές και κραυγαλέες παραλείψεις[i]

ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗΣ

Αρχιτέκτων

Εδώ και πολλές δεκαετίες ένα πέπλο σιωπής σκεπάζει τα ιστορικά γεγονότα που αφορούν στα επαναστατικά κινήματα της Μακεδονίας και ιδιαίτερα της Χαλκιδικής, κατά τον 19ο αιώνα, αλλά και αργότερα. Για το μεγάλο ωστόσο έλλειμμα δημοσιεύσεων δεν ευθύνονται μόνο οι τοπικοί παράγοντες, που διαχρονικά δεν μερίμνησαν, όσο θα έπρεπε, για την προβολή των μεγάλων ιστορικών γεγονότων του τόπου. Οι περιοδικές δημοσιεύσεις στα «Μακεδονικά χρονικά» και στα «Χρονικά της Χαλκιδικής», που εκδίδονται από την ΙΛΕΧ (Ιστορική και λαογραφική Εταιρία Χαλκιδικής), όπως φυσικά και άλλες μεμονωμένες εκδόσεις δεν είναι αρκετές από μόνες τους να αναπληρώσουν το μεγάλο έλλειμμα. Περιορίζονται άλλωστε εκ των πραγμάτων σε ένα μικρότερο, απ' όσο θα έπρεπε, αναγνωστικό κοινό, συχνά δε και σ' ένα συγκεκριμένο κύκλο ιστορικών ερευνητών-αρθρογράφων.

Με αυτή την οπτική, λοιπόν, πιστεύω πως είναι προτιμότερο τα όποια κονδύλια χορηγούνται σήμερα για την οργάνωση ποικίλων εορτασμών, με στόχο τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, να διατίθενται για τη συχνότερη οργάνωση συνεδρίων και εκδόσεων βιβλίων για την τοπική ιστορία. Η κατά το δυνατόν ευαισθητοποίηση συμπολιτών για όσα αφορούν στον τόπο μας και κυρίως η θέσπιση κινήτρων, ώστε να ωθηθούν οι νεώτεροι στην ιστορική έρευνα, είναι χρήσιμες επιλογές και δημιουργούν προοπτικές ανταποδοτικότητας για το άμεσο μέλλον της Χαλκιδικής μας.

Είναι προφανής ακόμη η ανάγκη να περάσει επαρ-

κώς η ιστορία μας και στα σχολικά βιβλία. Γιατί μόνο έτσι οι ηρωικές πράξεις και τα κατορθώματα των προγόνων θα αγγίξουν τους νέους, γιατί τότε θα αποκτήσουν νόημα και θα λειτουργήσουν ως παραδείγματα στις δικές τους επιλογές ζωής. Οι αλήθειες του παρελθόντος και η «ζώσα» ιστορία ως αντικείμενο της εκπαίδευσης συντελούν αναμφισβήτητα στην κατανόηση του σημερινού πολιτικού γίγνεσθαι.

Εδώ δράττομαι της ευκαιρίας να επισημάνω ότι στο ξέφωτο της εκπαίδευσης του μεσοπολέμου και μέσα σε μια άλλη δύσκολη οικονομική συγκυρία της χώρας, υπήρξαν ικανότατοι δάσκαλοι που συγκέντρωναν στοιχεία για την τοπική ιστορία. Έχω στο αρχείο μου μια σειρά εκθέσεων που έγραψαν το 1932 οι μαθητές του Γυμνασίου Πολυγύρου

για την ιστορία του χωριού τους. Με εντυπωσίασαν οι μαρτυρίες που κατέγραψε για το χωριό του Μεγαλοπαναγιώτης μαθητής, αξιοποιώντας διηγήσεις μεγαλύτερων σε ηλικία συγχωριανών του, αυτών που ήταν πιο κοντά στα ιστορούμενα γεγονότα.

Με αυτό το πνεύμα θεωρώ ότι είναι χρήσιμη, σ' αυτή τη φάση, η ανίχνευση σε βιβλία απομνημονευματογράφων και ιστορικών του 1821, των ιστορικών στοιχείων που αφορούν στη Χαλκιδική. Παρουσιάζω, λοιπόν, εν συντομία τους σημαντικότερους από τους συγγραφείς, που άμεσα ή έμμεσα συμμετείχαν στον αγώνα, αλλά στα πονήματά τους «αποσιώπησαν» ή έστω αναφέρθηκαν περιορισμένα στο όνομα και στους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες στην Μακεδονία και ιδιαίτερα στη Χαλκιδική.[ii]

Η Κασσάνδρα προσβάλλεται αφηνδιαστικώς και κυριεύεται από τους Έλληνες.
Από το History of Modern Greece. London 1823
(αρχείο Γιάννη Κίρκου Αικατερινάρη)

[i] Το κείμενο αυτό είναι απόσπασμα από την παρουσίαση του βιβλίου του Χρήστου Καραστέργιου «Είδαμεν ζωήν ελευθέραν», που έκανα πέρυσι, 5 Μαρτίου 2014, στον «Παγχαλκιδικό σύλλογο».

[ii] Χρήσιμη πηγή πληροφοριών αποτέλεσε το πόνημα του ιστορικού Φάνη Καψωμάνη «Το σημασιολογικό περιεχόμενο

των όρων «Μακεδονία», «Μακεδών», «μακεδονικός», σε κείμενα της περιόδου 1770-1850 - Εκπρόσωποι του Νεοελληνικού Διαφωτισμού-απομνημονευματογράφοι και ιστορικοί του 1821». Αναρτήθηκε στον ιστότοπο «eranistis net» στον οποίο συμμετέχω, όπως και ο προαναφερόμενος ερευνητής, ως τακτικός αρθρογράφος.

1. Από τους **Μωραΐτες συγγραφείς:**

- Ο **Γενναίος Κολοκοτρώνης**, γιος του Θεόδωρου, στο «**Υπόμνημά**» του το 1848, όταν διηγείται τα γεγονότα του Αγώνα, κάνει δύο μόνο αναφορές στον όρο Μακεδόνας.

- Ο **Φώτιος Χρυσανθόπουλος ή Φωτάκος**, υπαπιστής του Θ. Κολοκοτρώνη, κάνει στα δύο κυριότερα έργα του, στα «**Απομνημονεύματα περί της Ελληνικής Επανάστασεως**» (1858) και στους «**Βίους Πελοποννησίων ανδρών...**» (1868) τέσσερις αναφορές του ίδιου όρου. Αντιθέτως ο ανειπίος του **Νικήτας Σταματελόπουλος (Νικηταράς)** στα σύντομα «**Απομνημονεύματά**» του δεν αναφέρεται καθόλου στον όρο.

- Ο **Μιχαήλ Οικονόμου**, γραμματέας του Κολοκοτρώνη στα «**Ιστορικά της Ελληνικής Παλιγγενεσίας**» (1873), ένα δίτομο έργο που κινείται μεταξύ ιστοριογραφίας και απομνημονευμάτων, κάνει 15 συνολικά αναφορές. Στο κεφάλαιο «**Μακεδονία**», σημειώνει μεταξύ των άλλων για τις εξεγέρσεις στη **Χαλκιδική** και στη **Νάουσα** ότι «της Επανάστασεως μετέσχε κατά τα μέσα Μαΐου 1821 και η Μακεδονία και η μεν της **Κασσάνδρας επανάστασις** διήρκεσε μέχρι τέλους Οκτωβρίου, του δε Αγίου Όρους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου, αλλά μετά πολλές γενναίας μάχας πολλά και πράξαντες, και παθόντες, οι γενναίοι Μακεδόνες, και ούτοι απέτυχον».

- Ο **Φιλαίος Θεόδωρος Ρηγόπουλος**, τελευταίος βαφτισιμικός του Θ. Κολοκοτρώνη, ανώτερος δικαστικός αργότερα και γραμματέας των Κολοκοτρωναίων (αρχικά του Πάνου και μετά τον θάνατό του του Θεόδωρου), αλλά και του Νικητάρ στα «**Απομνημονεύματα από των αρχών της Επανάστασεως μέχρι του έτους 1881**» κάνει αντίστοιχες και αρκετά ενδιαφέρουσες αναφορές στη Μακεδονία, αλλά καμιά για την Χαλκιδική.

- Ο ιερέας **Αμβρόσιος Φραντζής**, που συμμετείχε ενεργά στον αγώνα, στην «**Επιτομή της Ιστορίας της Αναγεννηθείσης Ελλάδος**» (1839) κάνει έξι αναφορές στους όρους Μακεδονία και Μακεδόνας, με ιδιαίτερα σημαντική αυτή της σ. 224 του Γ' τόμου, που μνημονεύει την επανάσταση της Χαλκιδικής.

- Ο **Παλαιών Πατρών Γερμανός** στην αρχή του έργου του «**Υπομνήματα**» (σ.σ. πρόκειται για τα απομνημονεύματά του που εκδόθηκαν το 1837) αναφέρει στη σ. 76: «**Τοιούτοι Καπιταναίοι περιεφέροντο και εις τα μέρη της Ηπείρου, της Ακαρνανίας, της Βοιωτίας, της Θεσσαλίας και Μακεδονίας, οίτινες πολλάκις κατά καιρούς έδειξαν αξιέπαινον ανδρείαν εναντίον των καταδικόντων αυτούς Οθωμανών**». Στις σελίδες 79, 80, 152 και 161 κάνει αντίστοιχες αναφορές στις οποίες η Μακεδονία τοποθετείται

επίσης μέσα στις περιοχές του υπόδουλου Ελληνισμού, όπου δρούσαν Έλληνες αρματολοί και κλέφτες.

- Ο **Κανέλλος Δεληγιάννης**, από τις ηγετικές μορφές του Αγώνα στην Πελοπόννησο στο τρίτομο έργο του «**Απομνημονεύματα**» κάνει ανάλογες αναφορές. Οι τρεις πρώτες σχετίζονται με τη Φιλική Εταιρία και την προσπάθειά της να οργανώσει τον Αγώνα στην Πελοπόννησο. Στον Α' τόμο, σ. 95, αναφέρεται στα σχέδια του Α. Υψηλάντη, όπως του τα μετέφερε ο Παπαρρηγόπουλος: «...έκρινε καταλλήλοτερον αυτόν τον καιρόν...να κινήση αυτός την επανάστασιν εις την Μολδαβίαν...και συγχρόνως του είπε να κινήσωμεν και ημείς την Επανάστασιν... Και αν εγώ, τον λέγει, επιτύχω, το ερχόμενον έαρ θέλω εκστρατεύσει...να διασχίσω την Σερβίαν ή την Βουλγαρίαν, να φθάσω εις την Μακεδονίαν, και υμείς δια της Ηπείρου, να κατακτήσωμεν την Θεσσαλίαν και όλην την Ευρωπαϊκήν Τουρκίαν...». Στη σελίδα 110 μεταφέρει τα λόγια του Παπαφλέσσα στη

συνάντηση των ηγετών της Πελοποννήσου στη μονή Ταξιαρχών τον Ιανουάριο του 1821: «...να έλθη το έαρ, να φθάση και ο Υψηλάντης διά της Βουλγαρίας εις Μακεδονίαν με πολλά στρατεύματα θα αναγκασθή η Ρωσία να κηρύξη τον πόλεμον της Τουρκίας». Στην τρίτη αναφορά του στη σελίδα 128 μιλά κι αυτός για τη σύλληψη του Υπάτρου «εις την Μακεδονίαν, εις την Νιάου-σταν».

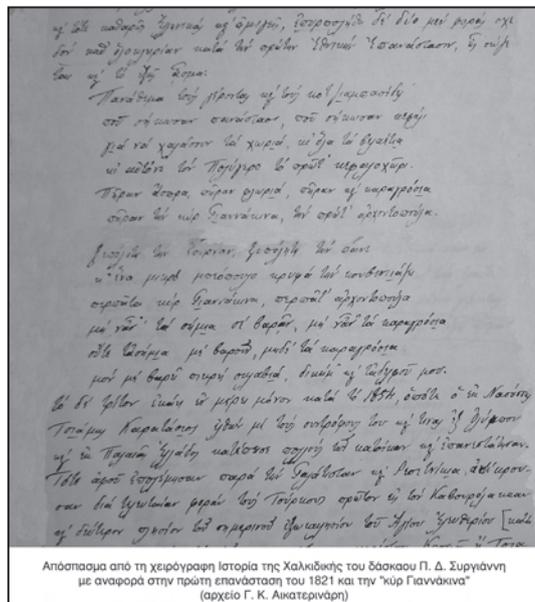
Οι απόψεις του, ωστόσο, θεωρούνται αμφιλεγόμενες, κυρίως γιατί δικαιολογεί τον κοτζαμπάση πατέρα του για την διαλλακτική στάση του έναντι των Τούρκων, θεωρώντας ότι έτσι διατηρούσε την ειρήνη

στον Μοριά και προστάτευε τον ελληνικό πληθυσμό. Μια στάση που ατυχώς ξαναεμφανίστηκε και στην πιο πρόσφατη ιστορία μας...

Πέρα όμως απ' αυτό, μέσα στα κείμενα του Κανέλλου Δεληγιάννη, είναι εμφανής η επιθετική κριτική του σε γνωστούς αγωνιστές της επανάστασης και κυρίως στο Θεόδωρο Κολοκοτρώνη.

2. Οι **Στερεοελλαδίτες Αγωνιστές-συγγραφείς** παρόλο που συγκριτικά μ' αυτούς της Πελοποννήσου κάνουν λιγότερες αναφορές του όρου Μακεδονία και των παρεπόμενων, είναι σαφέστεροι ως προς τον προσδιορισμό της, ότι πρόκειται δηλαδή για περιοχή ελληνική, της οποίας οι Έλληνες κάτοικοι αγωνίστηκαν ταυτόχρονα με αυτούς για την ελευθερία της πατρίδας τους:

- Ο στρατηγός **Ιωάννης Μακρυγιάννης** στα «**Απομνημονεύματά**» του, έργο θεωρούμενο ως μεγάλης ιστορικής αλλά και λογοτεχνικής αξίας, πρωτοαναφέρει τους όρους που σχετίζονται με την Μακεδονία,

Απόσπασμα από τη χειρόγραφη Ιστορία της Χαλκιδικής του δασκαού Π. Δ. Σιργιάννη με αναφορά στην πρώτη επανάσταση του 1821 και την "κύρ Γιαννάκινα" (αρχείο Γ. Κ. Ακατερινόρη)

πολύ μετά τη μέση του έργου του. Συγκεκριμένα στις σελίδες 316-328 αναφέρεται τρεις φορές στη Μακεδονία, τέσσερις στη Θεσσαλομακεδονία και μία φορά στον όρο Μακεδόνας.

- Ο **Σπυρίδων Τρικούπης**, Μεσολογγίτης, που μετείχε από το 1824 στην πολιτική ζωή της Ελλάδας, στο έργο του *«Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης»* (Α΄ έκδ. 1853-7) κάνει πολλές αναφορές στη Μακεδονία. Είναι ιδιαίτερα σημαντική, από πολλές σκοπιές, η περιγραφή των γεγονότων της Μακεδονίας, σ' ένα ιστορικό έργο της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 και η αναφορά του στους Έλληνες από τη Μακεδονία, που συνέχισαν να πολεμούν από το 1822 και μετά στη νότια Ελλάδα.

- Ο **Δημήτριος Αινιάν**, ο αγωνιστής, ανώτατος δικαστικός και πολιτικός από τη Φθιώτιδα, στα *«Απομνημονεύματα περί της Ελληνικής Επανάστασης»* κάνει στη σ. 65 μία και μοναδική αναφορά στον όρο Μακεδονία, ως *«Θετταλομακεδονοθρακικόν σώμα υπό την οδηγία του Περραιβού και Στέφου»* κατά τις μάχες στο Χαϊδάρι.

- Ο **Κ. Μαργαρίτης** στα *«Σύντομα τινά Απομνημονεύματα της Ιστορίας της Αναγεννηθείσης Ελλάδος»*, έκδ. 1853, κάνει λίγες αναφορές στους προαναφερθέντες όρους. Στη μία μνημονεύει *«τον εν Ναούση της Μακεδονίας προύχοντα Ζαφειράκη»* (σ. 20) και στην άλλη τον Εμμανουήλ Παπά *«εκ Σερρών της Μακεδονίας»* και τον αγώνα που οργάνωσε στη Χαλκιδική (σ. 33), επισημαίνοντας στη σ. 75 πως *«η επανάστασις αυτών των μερών μεγάλως ωφέλησεν την Πελοπόννησον και την λοιπήν Ελλάδα, διότι πληθύς εχθρών από τα παράλια του Δουνάβεως και από διάφορα μέρη της Μακεδονίας κατ' επιταγήν του Σουλτάνου εξεστράτευσε δι' εκεί...»*.

- Ο **Αριστείδης Χρυσοβέργης**, παρά το γεγονός ότι τυπώνει, το 1853, το έργο του *«Η Ελληνική Επανάστασις»* στην Ερμούπολη, στο τυπογραφείο του *...«Γεωργίου Μελισταγούς Μακεδόνας»* κάνει λίγες αναφορές στους παραπάνω όρους.

- Ο **Γεώργιος Θεόφιλος**, σύγχρονος του απελευθερωτικού αγώνα του 1821 στο έργο του *«Επίτομος Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης»* κάνει μία και μοναδική αναφορά στον όρο Μακεδονία.

Μετά απ' αυτή την παρουσίαση των Μωραϊτών και Ρουμελιωτών συγγραφέων-αγωνιστών θα πρέπει να υπενθυμίσω το συγγραφικό έργο του δικού μας Μακεδόνα αγωνιστή, του Νικολάου Κασομούλη. Να επισημάνω ακόμη την παράλειψη δημοσίευσης άλλων γραπτών μαρτυριών για τον τόπο μας, όπως αυτή του Χαλκιδικιώτη (Ταξιαρχιώτη) γερου-Αργυρού, που παραμένει εν πολλοίς άγνωστη ή και υποβαθμισμένη, έστω και σαν υπό διερεύνηση ιστορική μαρτυρία των γεγονότων του 1821 στη Χαλκιδική.

Με αυτή την έννοια είναι απορίας άξιον πως ούτε ένας φορέας της Χαλκιδικής δεν ανέλαβε την έκδοση και προβολή των όσων αναφέρει για τις επαναστατικές κινητοποιήσεις και τα γεγονότα της ιστορικής χερσονήσου ο διάσημος Άγγλος ιστορικός **Γεώργιος Φίνλεϊ**

στην *«Ιστορία της Ελληνικής επανάστασης»*. Όσο κι αν από ορισμένους χαρακτηρίστηκε ...ακόμη και ...ως μισέλλη (!), υπήρξε αυτόπτης μάρτυς των γεγονότων, κατά τη διάρκεια του αγώνα και μετέπειτα στα πρώτα χρόνια του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους, ως ανταποκριτής των *«Τάιμς»*, της μεγαλύτερης και αρχαιότερης αγγλικής εφημερίδας. Συνεργάστηκε μάλιστα για την επιλογή και καθιέρωση του τύπου των ελληνικών γραμμάτων στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος, με τον λόγιο και πολιτειακό παράγοντα Γεώργιο Χρυσήδη. Ο τελευταίος γόνος ιστορικής οικογένειας του Πολυγύρου (σημ. Παπαγιαννάκηδες) εγκαταστάθηκε αρχικά στη Χίο, μετά στην Ύδρα και στο Ναύπλιο και στο τέλος στην Αθήνα, όπου και πέθανε. Την πλούσια, μάλιστα, βιβλιοθήκη του χάρισε στα *«Σχολεία Πολυγύρου»*. Όπως και τόσα άλλα ...εξαφανίστηκαν, δυστυχώς, σε δύσκολες περιόδους από το Γυμνάσιο Πολυγύρου...

Ενδιαφέρον ακόμη παρουσιάζει στο συγγραφικό έργο του ο συσχετισμός των κειμένων του Φίνλεϊ με πολλά απ' όσα έγραψε ο Φιλήμων για την ελληνική επανάσταση.

Ο Γεώργιος Φίνλεϊ κυκλοφόρησε την ιστορία του σε εβδομαδιαία τεύχη 48 σελίδων. Τα όσα σημειώνει στη σελίδα 283 είναι χαρακτηριστικά για τον τόπο μας: *«Σε κανένα μέρος της Ελλάδας δεν υπήρχε μεγαλύτερη ευχέρεια για την έναρξη της επανάστασης και για την υπεράσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας από τη χερσόνησο που βρισκότανε στα ανατολικά του κόλπου της Θεσσαλονίκης και που οι αρχαίοι την ονομάζανε Χαλκιδική. Ο πληθυσμός είτανε σχεδόν ολόκληρος ελληνικός και τα χωριά λόγω των παλαιών προνομίων τους είχανε τον τίτλο Ελευθεροχώρια»*. Και παρακάτω σε αναφορά του στον Νίσβορο (Ισβορο, σημερινή Στρατονίκη) γράφει: *«είτανε η έδρα της τοπικής αυτοδιοικήσεως και η διαμονή Τούρκου μπέη που κατοικούσε στη μωαμεθανική συνοικία με μια φρουρά εικοσίπέντε ανδρών. Η μωαμεθανική συνοικία βρισκόταν περίπου σε μισό μίλι απόσταση από το κυρίως χωριό, που κατείχαν οι χριστιανοί και όπου γίνονταν οι συγκεντρώσεις των Ελλήνων αρχόντων της περιοχής. Εκεί κατοικούσε και ο Επίσκοπος Ιερισού ή όπως συνήθως ονομαζόταν, επίσκοπος του Αγίου Όρους»*.

Στις σελίδες 287 έως 288 υπάρχει η αναφορά του: *«Οι σφαγές των Ελλήνων στη Χαλκιδική έκαναν μεγάλη αίσθηση και ξεσήκωσαν κύματα διαμαρτυρίας στο φιλελεύθερο κόσμο της Δύσης»*.

Ολοκληρώνοντας θέλω να σημειώσω ότι ερευνήσα επί τόπου σε μεγάλα ιστορικά αρχεία και βιβλιοθήκες των ΗΠΑ τα όσα έγραψαν για τα γεγονότα της Χαλκιδικής του 1821 ορισμένες Αμερικανικές εφημερίδες εκείνης της εποχής. Ελπίζω σύντομα να τα δημοσιοποιήσω.

Αναγκαία είναι η υποχρέωση όλων μας να ενθαρρύνουμε νέους ερευνητές να ασχοληθούν αξιόπιστα με τα κοσμογονικά γεγονότα του τόπου μας, αυτά που οδήγησαν στην ισοπέδωση όλων των οικισμών της Χαλκιδικής, στην αναγκαστική προσφυγιά και σε ό, τι άλλο αυτά επέφεραν.

Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΤΣΙΚΑΣ

Για ένα προικισμένο τόπο θα μιλήσουμε σήμερα!

Για απέραντες αμμουδερές παραλίες, για κρυμμένους πευκόσκεπους όρμους, χρυσά ηλιοβασιλέματα, κοσμικά πολύβουα θέρετρα και γραφικά ψαροχώρια.

Θα μιλήσουμε για τον ουράνιο κόσμο του Άγιου όρους, για τις αρχαίες πόλεις της Ολύθνου, της Ποτίδαιας, των Σταγίων και της Μένδης. Θα ανηφορίσουμε στον καταπράσινο Χολομώντα. Θα περπατήσουμε στα σοκάκια της Αρναίας, του Ταξιάρχη και της παλιάς Νικήτης. Θα αγναντέψουμε το πέλαγο από το γραφικό αναπαλαιωμένο Παρθενώνα και τους απότομους βράχους στο Porto Valitsa. Θα ανταμώνουμε την ανατολή του ηλίου στα λιθόστρωτα της Αθύτου, μετά από μια βραδιά γεμάτη οιοπνεύματα στα club και τα μπαράκια της Καλλιθέας και της Φούρκας. Θα κατασκηνώσουμε στο camping του Αρμενιστή, στο Καλαμίτσι, στο Lacara, στο Σταυρό, στο Πλατανίτσι. Θα απολαύσουμε ούζο και

χταποδάκι λιαστό στα παλαιομοδίτικα ταβερνάκια με τις ψάθινες καρέκλες κάτω εκεί στο λιμανάκι, στο Λινάρι, και πεντανόστιμα ψαρικά στο Πόρτο Κουφό, στη Σκιώνη, στα Νέα Μουδανιά. Και θα νοικιάσουμε στην Ουρανούπολη μια από τις γραφικές βαρκούλες με τις πολύχρωμες τέντες, για να περάσουμε απέναντι στα νησιά του Διάπορου και την Αμμουλιανή, λίγο εξερευνητές, λίγο Ροβινσώνες. Και θα αποτολήσουμε στις Καβουρότρυπες κάτω από τον καυτό ήλιο να αφήσουμε πίσω την μιζέρια των καθημερινών μας «πρέπει». Και για φεγγαρόφωτες βραδιές θα μιλήσουμε εκεί πάνω στο λόφο της Σάνης και στο αμφιθέατρο της Σίβηρης. Για γλυκά ακούσματα ανάκατα, γεμάτα ρομαντισμό και νοσταλγία περασμένων εποχών. Και τέλος θα μιλήσουμε για ανθρώπους. Ανθρώπους δημιουργικούς, γεμάτους εμπνεύσεις, μαστόρους στα χέρια και το πνεύμα. Για ένα ευλογημένο τόπο θα μιλήσουμε τελικά σήμερα.

Για την Χαλκιδική!

Αναμφισβήτητα η Χαλκιδική αποτελεί τα τελευταία χρόνια μία από τις σημαντικότερες τουριστικές επιλογές στον ευρωπαϊκό τουριστικό χάρτη. Μια επιλογή με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά μια και είναι δεδομένο ότι εδώ μορφοποιούνται μια σειρά συγκλίσεις, συγκλίσεις που δημιουργούν ένα εξαιρετικά ενδιαφέ-

ρον προφίλ των πολυάριθμων επισκεπτών της. Ένα προφίλ που αποτελεί αμάλγαμα οικονομικής και κοινωνικής σύνθεσης εγχώριας και αλλοδαπής προέλευσης. Χωρίς να μπορεί να υποστηριχθεί με απόλυτη βεβαιότητα ποιο είναι το κυρίαρχο στοιχείο της κοινωνικής κατανομής.

Η διαμονή στη Χαλκιδική δεν μπορεί παρά να χαρακτηριστεί περισσότερο από ικανοποιητική. Μεγάλα ξενοδοχειακά συγκροτήματα πέντε αστέρων με υποδομές που στοχεύουν το υψηλό τουριστικό εισόδημα, που τα τελευταία χρόνια εκφράζεται ρεαλιστικά από επισκέπτες προερχόμενους από τις πρώην ανατολικές και βαλκάνιες χώρες, επισκέπτες που έχουν την οικονομική δυνατότητα για συνάλλαγμα, επισκέπτες που εκφράζουν μια νεωτερικότητα μεν αλλά δυναμική οικονομική πραγματικότητα.

Στην Χαλκιδική υπάρχουν ξενοδοχεία μικρά και μεγάλα με δυνατότητες εξυπηρέτησης group και μεμονωμένων επισκεπτών. Πλήθος είναι επίσης τα ενοικιαζόμενα δωμάτια, ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες, ενώ η πανσπερμία των δημοτικών και ιδιωτικών camping εξασφαλίζει εναλλακτικές διακοπές σ' αυτούς, που έχουν επιλέξει την διαφορετικότητα στον τρόπο διαχείρισης των διακοπών τους. Στην ορεινή Χαλκιδική υπάρχουν μια σειρά ξενώνες με χαρακτηριστική αρχιτεκτονική, αρχιτεκτονική με ντόπια στοιχεία πέτρα και ξύλο που διαμορφώνουν μια άλλη αντίληψη στη διαχείριση του χρόνου των καλοκαιρινών και χειμερινών διακοπών.

Ένας προικισμένος από τη γαλαντομία της φύσης τόπος δεν μπορεί παρά να αποτελεί terra incognita της κατασκευαστικής δραστηριότητας. Με ό,τι αυτή συνεπάγεται. Υπάρχει λοιπόν στη Χαλκιδική ένας οικιστικός προσανατολισμός που τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια κινείται πέρα από τις διαχωριστικές αρχιτεκτονικές γραμμές του παρελθόντος. Μια ιστορία αρκετά πονεμένη που θα ήταν προτιμότερο να μείνει ασχολίαστη. Σήμερα στη χωροθέτηση οικιστικών συγκροτημάτων, η κατασκευαστική αντίληψη έχει διαμορφωθεί με πρότυπα αντίστοιχα της άποψης του σεβασμού του περιβάλλοντος χώρου, προ-

Αι Γιάννης Νικήτης

χωρώντας παραπέρα και της περαιτέρω ανάδειξής του, οι αρχιτεκτονικές γραμμές διαθέτουν έμπνευση και χωροταξική λειτουργικότητα. Η πράσινη ανάπτυξη είναι μια φιλοσοφία που προφανώς έχει αρχίσει να είναι κυρίαρχη. Συμβατές και φιλικές προς το περιβάλλον ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αποτελούν το επόμενο ρεαλιστικό βήμα.

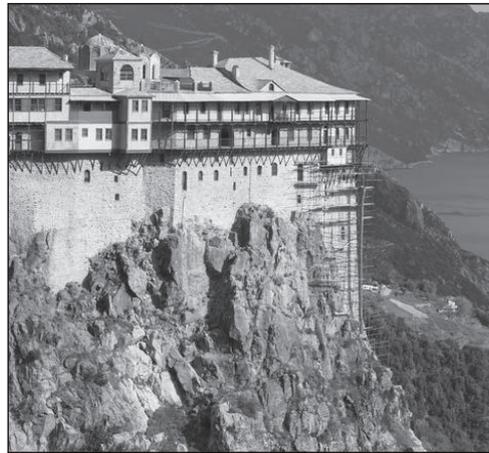
Η Χαλκιδική είναι μια γενεσιουργός μήτρα απεριόριστων δυνατοτήτων στη, προσέγγιση της. Θέλει σεβασμό, τον απαιτεί, θα τολμούσα να υποστηρίξω.

Δεν θα ήταν υπερβολή αν χαρακτηρίζε κάποιος την Χαλκιδική γαστρονομικό και οινικό παράδεισο. Μια μακρόχρονη κουλτούρα σχετική με την φιλοσοφία του φαγητού αποτυπώνεται στα πολλά επώνυμα gourmet εστιατόρια, τις ψαγμένες προτάσεις της ντόπιας παραδοσιακής κουζίνας στα γραφικά ταβερνάκια, κύρια των Χαλκιδικιώτικων χωριών, τις ψαροταβέρνες πάνω στο κύμα των δαντελωτών κόλπων. Σχετικά με την γαστρονομία της Χαλκιδικής σημειώνει η συγγραφέας Στέλλα Σπανού « Η Χαλκιδική, ένας τόπος ευλογημένος με φυσική ομορφιά, έχει να επιδείξει μια γαστρονομική ταυτότητα από αγνές, εύγεστες και πρωτογενείς πρώτες ύλες, που παράγονται στην εύφορη γη της και αποτελούν τη βάση σπάνιων παραδοσιακών συνταγών. Η γη αυτή γεννάει κάθε λογής ζουμερά κρεατικά, αγνά τυροκομικά, πίτες με μπόλικη γέμιση, άφθονα λαχανικά, αρωματικά κρασιά, μυρωδάτα φρούτα, νόστιμο ελαιόλαδο και ελιές, φρέσκα ψάρια παστά, μέλι και πολλά άλλα υπέροχα καλούδια. Απλή, πρακτική και νόστιμη η κουζίνα της Χαλκιδικής δημιουργεί επιτυχημένους συνδυασμούς γεύσεων τέτοιους που της προδίδουν εξαιρετικά υψηλή γαστρονομική αξία, διατηρώντας παράλληλα την αθωότητά της. Η Χαλκιδική διαθέτει πολλές αυθεντικές παραδοσιακές συνταγές, που διατηρήθηκαν με ευλάβεια από τη γαστρονομική παράδοση των ντόπιων κατοίκων, όσο και των προσφύγων, από τη λιτή Αγιορείτικη κουζίνα και την καθαρή Μακεδονίτικη γεύση. Όλα αυτά μαζί είναι ό,τι καλύτερο μπορεί να περιέχει ο όρος «Μεσογειακή Διατροφή».

Η Χαλκιδική προσφέρει κάθε είδους διασκέδαση για όλες τις ηλικίες και προτιμήσεις. Εστιατόρια, ταβέρνες, μπαρ, cafeés, πιτσαρίες, club, κέντρα με live μουσική, beach bar με πολλά «μπίτ» και εκκεντρικά

happening όλα είναι εδώ για να δώσουν στις νύχτες μας και στις ημέρες χρώμα και ρυθμό.

Στη Χαλκιδική οι δυνατότητες για διασκέδαση μοιάζουν ατέλειωτες. Με κύριο εκφραστή το πρώτο πόδι και στο κατόπι τη Σιθωνία, χωρίς να υπολείπεται έχω την αίσθηση η Ουρανούπολη και η Ιερισσός το καλοκαίρι, τούτος ο τόπος μεταμορφώνεται σε μια τεράστια σκηνή ενός φανταστικού, φαντασμαγορικού μιούζικαλ. Ο χωροχρόνος μάλλον χάνει την αέναη σημασία του, εγκλωβίζεται ανάμεσα στις mainstream μουσικές των club και στα ανάκατα ethnic ακούσματα των beach bar των παραλιών. Βέβαια στη Χαλκιδική η διασκέδαση ποικίλλει, μανδρίζοντας σε πολλές κατευθύνσεις. Έτσι και έτσι για κάποιους και το καζίνο μια διασκέδαση είναι, όπως βέβαια και η παρακολούθηση ενός κονσέρτου ή μιας θεατρικής παράστασης. Είπαμε στη Χαλκιδική όλα παίζουν και παίζουν δυνατά.

Αγ. Όρος. Η Μονή Σίμωνος Πέτρας.

Η Χαλκιδική έχει μια «βαριά» πολιτιστική ταυτότητα. Μια ιστορική παρακαταθήκη κληροδότημα στις επερχόμενες γενιές με πολύ-πολύ ξεχωριστό DNA.

Τούτη η κληρονομιά βρίσκει την νεώτερη έκφρασή της σε μια σειρά εκδηλώσεις χειμώνα-καλοκαίρι. Μια σειρά εκδηλώσεις, μεγάλου βεληνεκούς, με καλλιτέχνες που το ειδικό βάρος τους είναι αναμφισβήτητο.

Ξεχωρίζω το φεστιβάλ στο λόφο της Σάνη – κάποια φεγγαρόλουστα βράδια είναι πραγματικά μαγευτικά-το φεστιβάλ της Θάλασσας στα Μουδανιά, το φεστιβάλ της Κασσάνδρας στο λόφο της Σίβηρης, τις πολυμορφικές εκδηλώσεις «Η Άφυτος της Αθύτου» κτλ. Μια σειρά πανηγύρια στα χωριά δίνουν το αυθεντικό Χαλκιδικιώτικο χρώμα, το φοκλόρ ίσως, που και αυτό προφανώς είναι απαραίτητο σε μια τουριστική περιοχή.

Πολιτισμός όμως δεν σημαίνει βέβαια μόνο πανηγύρια και εκδηλώσεις φεστιβαλικές. Τούτη η γη έχει πολλά να διηγηθεί από το πολυτάραχο παρελθόν της. Ένα παρελθόν που χάνεται στα βάθη των αιώνων. Εξάλλου ας μη λησμονούμε ότι εδώ, στο σπήλαιο των Πετραλώνων, ανακαλύφθηκε ο Αρχάνθρωπος, η επίσημη παλαιότερη εμφάνιση του ανθρώπινου είδους στον πλανήτη. Μια σειρά αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία και λαογραφικές συλλογές συμπληρώνουν ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον πολιτιστικό πάζλ.

ΠΗΓΗ:Περιοδικό ΚΤΕΛ Χαλκιδικής τ.1, Άνοιξη 2015.

Η ΝΕΑ ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ MARKETING GREECE & ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΡΟΥΤΖΑΣ

Γενικός Διευθυντής
Τουριστικού Οργανισμού Χαλκιδικής

Με κεντρικό μήνυμα “**Mirage in the Med**” ξεκίνησε η νέα διεθνής καμπάνια της Χαλκιδικής που υλοποιείται από τον **Τουριστικό Οργανισμό Χαλκιδικής** σε συνεργασία με την **Marketing Greece**.

Προβάλλοντας τη γεωγραφική της θέση, τη φυσική της ομορφιά και τα μοναδικά χαρακτηριστικά της, η νέα καμπάνια τοποθετεί στρατηγικά τη Χαλκιδική, ως τον **εξωτικό παράδεισο στο «κατώφλι» της Ευρώπης**.

Η ανάδειξη της Χαλκιδικής υλοποιείται μέσα από ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα προβολής, το οποίο περιλαμβάνει **ψηφιακή προώθηση μέσω κοινωνικών δικτύων, digital media, video campaign, προώθηση προσφορών ξενοδοχείων του προορισμού και ειδικές δημοσιογραφικές αποστολές** στοχεύοντας στη δημιουργία και αναπαραγωγή θετικής δημοσιότητας σε επιλεγμένες αγορές-στόχους, όπως Γερμανία, Τουρκία, Βέλγιο, Ολλανδία και Βαλκάνια.

Παράλληλα, με την έναρξη της καμπάνιας τον Απρίλιο, ξεκίνησε διαγωνισμός στο Discovergreece.com, όπου προσκαλεί το κοινό να ανεβάσει και να μοιραστεί τη δική του αγαπημένη ιστορία από την Χαλκιδική στο <http://www.discovergreece.com/mirage-in-the-med> και ένας τυχερός θα έχει την ευκαιρία να ζήσει μια αξέχαστη εμπειρία σε ένα 5θήμερο ταξίδι για δύο.

Επιπλέον, έχει δημιουργηθεί στο Discovergreece.com αναλυτικό περιεχόμενο σε πέντε γλώσσες με εικόνες, ιστορίες και εμπειρίες που προβάλλουν τα μοναδικά χαρακτηριστικά του προορισμού. Με τον τρόπο αυτό, ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να περιηγηθεί σε εξωτικά τοπία, διάφανα νερά και φιλόξενα ξενοδοχεία, που προσφέρουν τη δυνατότητα κάθε είδους διακοπών, πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και δρώμενα, αλλά και στιγμές ξεκούρασης και απόλαυσης.

Η καμπάνια θα ενισχυθεί σε ένταση από τέλος Μαΐου και τον Ιούνιο με την προώθηση ειδικής ταινίας του προορισμού και με προβολή στο Discovergreece.com. Αξίζει να σημειωθεί ότι το περιεχόμενο της σελίδας του Discovergreece.com στο Facebook, που αφορά τη Χαλκιδική, σημειώνει εντυπωσιακά νούμερα κάλυψης ξεπερνώντας τους 1,000,000 χρήστες.

Κάνοντας έναν μικρό και σύντομο απολογισμό, ο Τουριστικός Οργανισμός Χαλκιδικής αισθάνεται δικαιωμένος για τις επιλογές του, για τις συμμαχίες του και τις στρατηγικές κινήσεις του για την προβολή και διαφήμιση της Χαλκιδικής μας.

Τουριστική ακτή της Χαλκιδικής.

Ξεκινώντας από το **Λονδίνο** τον Νοέμβριο του 2014, πήραμε το μήνυμα πως Λονδρέζικος αέρας θα φυσήσει στη Χαλκιδική μας αυτό το καλοκαίρι. Αυτό που κρατάμε είναι ότι η Χαλκιδική μπορεί να αποτελέσει έναν από τους βασικούς πόλους έλξης των Βρετανών κυρίως στη χαμηλή και τη μέση περίοδο.

Στα τέλη Νοεμβρίου επόμενος σταθμός προβολής το **Μιλάνο** για προγράμματα σχολικού τουρισμού. Με θέμα «στα χνάρια του Μεγάλου Αλεξάνδρου» έγινε παρουσίαση του προορισμού μας σε δημοσιογράφους, Tour Operators και Διευθυντές Σχολικών Μονάδων της Λομβαρδίας. Η εκδήλωση είχε σαν στόχο να φέρει στην Κεντρική Μακεδονία εκπαιδευτικές εκδρομές μαθητών από την Βόρεια Ιταλία, αλλά και group για θεματικό τουρισμό, ειδικά αυτή την περίοδο, όπου η Ιταλική αγορά αναζητά νέους προορισμούς.

Ακολούθησε η **Αθήνα** και η 1η Greek Tourism Expo στις αρχές Δεκεμβρίου για B2B συναντήσεις. Στις 30 συναντήσεις, που πραγματοποιήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι η Χαλκιδική είναι πλέον γνωστός προορισμός σε όλη την Ευρώπη και ότι μπαίνει σε καταλόγους Tour Operators με ταχύτερους ρυθμούς.

Με την έκθεση της Αθήνας και την έκθεση **Izmir**

Travel Fair που πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα στην Τουρκία, ο Τουριστικός Οργανισμός Χαλκιδικής κλείνει το πρόγραμμα δράσεων προώθησης του προορισμού για το 2014, έχοντας εκπληρώσει τους στόχους που έθεσε στην αρχή της χρονιάς:

- Αναγνωρισιμότητα του προορισμού Χαλκιδική από τις παραδοσιακές αγορές.
- Διεύρυνση των εθνικότητων.
- Διασπορά εθνικότητων σε καταλύματα όλων των κατηγοριών.

Από 13 έως τις 18 Ιανουαρίου ο Τουριστικός Οργανισμός Χαλκιδικής συμμετείχε στην διεθνή έκθεση τουρισμού **Vakantiebeurs 2015** στην Ουτρέχτη της **Ολλανδίας**, εκπροσωπώντας την Χαλκιδική στην Ολλανδική αγορά. Μετά την περσινή επιτυχία του Οργανισμού, όπου με σκληρές διαπραγματεύσεις μπήκαν απευθείας πτήσεις της Transavia από το Άμστερνταμ στη Θεσσαλονίκη και την επιτυχημένη πρώτη οργανωμένη προσέγγιση τουριστικού γραφείου με τη Χαλκιδική, φέτος η Χαλκιδική ήταν αναγνωρίσιμη από όλο το Ολλανδικό κοινό.

Η παρουσία του Τουριστικού Οργανισμού Χαλκιδικής στην έκθεση τουρισμού **EMITT** στην **Κωνσταντινούπολη** (22-25/1) σηματοδοτεί την ώριμη και αποτελεσματική προσέγγιση της τουρκικής τουριστικής αγοράς, στο πλαίσιο ενός οργανωμένου σχεδιασμού. Η προσπάθεια μας προσανατολίζεται σταθερά στη δημιουργία ισχυρών δεσμών με όλους τους σημαντικούς κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες της γειτονικής χώρας, σφυρηλατώντας παράλληλα τις ήδη υπάρχουσες εμπορικές σχέσεις με τους μεγαλύτερους τουριστικούς operators της Τουρκίας.

Ενθαρρυντικά είναι τα μηνύματα από την Βελγική αγορά για τον Ελληνικό Τουρισμό, ιδιαίτερα για τον Τουρισμό της Χαλκιδικής, καθώς οι τάσεις της τουριστικής κίνησης είναι ήδη αυξητικές σε σχέση με πέρυσι. Ο αριθμός των επισκεπτών από το **Βέλγιο** για την Χαλκιδική αναμένεται αυξημένος σε ποσοστό πάνω από 10 %. Η Χαλκιδική ήταν τιμώμενος προορισμός στην διεθνή έκθεση Τουρισμού **Salon des Vacances** στις Βρυξέλλες.

Grekland Panorama 2015 Στοκχόλμη - Δυναμική συμμετοχή της Χαλκιδικής με στόχο την ανάκαμψη μιας «παλιάς» αγοράς. Δεύτερη συμμετοχή της Χαλκιδικής στην έκθεση **Grekland Panorama** της Στοκχόλμης με στόχο την συνέχιση πρωτοβουλιών για την επαναφορά των Σκανδιναβών τουριστών. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Εκθεσιακό Κέντρο **ERICSSON GLOBE** της Στοκχόλμης από 13 έως 15 Φεβρουαρίου με θέμα την παρουσίαση του προορισμού Ελλάδα.

Αυξάνεται το ενδιαφέρον των **Ιταλών** για τη Χαλ-

κιδική μετά και την παρουσία της Χαλκιδικής στην έκθεση τουρισμού **BIT 2015**. Η Χαλκιδική συμμετείχε με αυτόνομο περίπτερο δίπλα στο περίπτερο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, όπου πραγματοποιήθηκαν προκαθορισμένες συναντήσεις με τουριστικούς πράκτορες, δημοσιογράφους και εκπροσώπους αεροπορικών εταιρειών (low cost), οι οποίοι επιβεβαίωσαν το ενδιαφέρον τους. Η Χαλκιδική αυξάνει την αναγνωριστικότητα της και καθιερώνεται ως ανερχόμενος προορισμός για την Ιταλική αγορά.

Σταθερή και με αυξητικές τάσεις η τουριστική κίνηση από την **Βουλγαρία** προκύπτει από την συμμετοχή των επιχειρηματιών της Χαλκιδικής στην τουριστική έκθεση **HOLIDAYS & SPA**, που πραγματοποιήθηκε από τις 12 έως τις 14 Φεβρουαρίου 2015 στη **Σόφια**. Το ανεξάρτητο περίπτερο του Τουριστικού Οργανισμού Χαλκιδικής, το οποίο έδινε την αίσθηση ότι βρίσκετε κανείς σε παραλία της Χαλκιδικής, βραβεύτηκε ως ιδιαίτερα ελκυστική και επαγγελματική συμμετοχή στην έκθεση.

Στη 37η Διεθνή Τουριστική Έκθεση **ITTEA** του **Βελιγραδίου** που πραγματοποιήθηκε από τις 19 έως τις 22 Φεβρουαρίου 2015, συμμετείχε ο Τουριστικός Οργανισμός Χαλκιδικής. Αυτό που διαπιστώθηκε είναι ότι η Χαλκιδική παραμένει πρώτη στις προτιμήσεις των Σέρβων τουριστών.

Με μεγάλες προσδοκίες συμμετείχε ο Τουριστικός Οργανισμός Χαλκιδικής στη μεγαλύτερη τουριστική έκθεση στο **Βερολίνο (ITB 2015)** που πραγματοποιήθηκε 4-8 Μαρτίου 2015. Προσδοκίες οι οποίες επαληθεύτηκαν από την επισκεψιμότητα, το τεράστιο ενδιαφέρον των επαγγελματιών του τουρισμού και την εμπιστοσύνη που έδειξε το γερμανικό κοινό καθ' όλη τη διάρκεια της έκθεσης.

Δυναμική ήταν η παρουσία του Τουριστικού Οργανισμού Χαλκιδικής και στη **Ρουμανία**. Η Χαλκιδική για 10η συνεχή χρονιά συμμετείχε στην έκθεση **TTR** στο **Βουκουρέστι** της Ρουμανίας με αυτόνομο περίπτερο.

Η επισκεψιμότητα κυρίως τις ημέρες του κοινού έφτασε τα 1500 άτομα.

Το τεράστιο «ταξίδι» για την προώθηση του προορισμού μας σταμάτησε για φέτος στην **Μόσχα** και την έκθεση **MITT 2015**. Μετά από 3 χρόνια μεγάλης αύξησης των αφίξεων (100.000 το 2012, 120.000 το 2013 και 118.000 το 2014) η φετινή χρονιά έχει μια πολύ διαφορετική εικόνα, με τα στοιχεία των προκρατήσεων να δίνουν μία σημαντική μείωση της τάξης του 50%! Σίγουρα είναι μία πολύ δύσκολη σεζόν για τη Ρωσική αγορά.

Να ευχηθώ καλό καλοκαίρι και μία καλή τουριστική σεζόν.

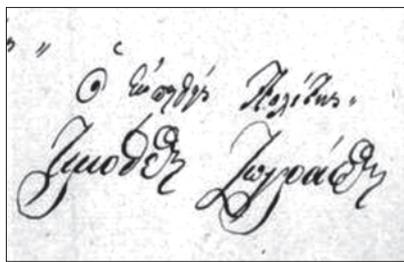
ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ, ΕΝΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΟΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821 ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΑΤΙΣΤΑ

ΝΙΚΟΣ ΕΜΜ. ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Αρχαιολόγος

Η παρουσία της Γαλάτιστας στην ιστορία της Χαλκιδικής παραμένει σε μεγάλο βαθμό ανεξερεύνητη. Ο για εκατονταετίες πολυπληθέστερος οικισμός της χερσονήσου, βακουφικό χωριό του Ισχάκ Πασά, ανέπτυξε αξιόλογη πνευματική άνθηση κυρίως στις αρχές του 19ου αιώνα χάρη στη φιλεκπαιδευτική δράση του φωτισμένου επισκόπου Αρδαμερίου Ιγνατίου. Ο Ιγνάτιος υπήρξε ρέκτης των γραμμάτων, η έφεση του αυτή αποδεικνύεται μεταξύ άλλων και από τις συνδρομές του σε αρκετές εκδόσεις βιβλίων στο πρώτο τέταρτο του 19ου αιώνα. Εικάζουμε πως πέρα από τα αρχιερατικά του καθήκοντα φρόντισε παράλληλα και για τη σύσταση κάποιου είδους σχολείου στη Γαλάτιστα, όπου φοίτησαν οι μετέπειτα γνωστοί δάσκαλοι του Γένους Σεραφεΐμ Ιππομάχης και Αστέριος Φιλίππου. Την τριάδα των φημισμένων Γαλατσάνων δασκάλων συμπληρώνει μια εξίσου ενδιαφέρουσα μορφή της επανάστασης του 1821, ο ιερομόναχος Τιμόθεος Ζωγράφος του Μόσχου.

Ο Τιμόθεος Ζωγράφος γεννήθηκε στη Γαλάτιστα το 1793. Δεν γνωρίζουμε ιδιαίτερες πληροφορίες για τη ζωή του πριν το 1821¹. Συμμετείχε στην επανάσταση της Χαλκιδικής και μετά την αποτυχία του κινήματος κατέφυγε με δύο αδελφια του στην Εύβοια. Εκεί χάρη στις γραμματικές γνώσεις, που διέθετε, τοποθετήθηκε ως αρχιγραμματέας στην Εφορεία του Αρείου Πάγου. Μια βεβαίωση των δημογερόντων της Εύβοιας του 1830 αναφέρει χαρακτηριστικά: «Πιστοποιείται δια του παρόντος μας ενδεικτικού ότι ο κύριος Τιμόθεος Ζωγράφος Μακεδών, αφού απεκρούσθησαν εκ της ιδίας αυτού πατρίδος παρά των εχθρών, κατέφυγαν εις την ιδικήν μας πατρίδα Εύριπον και ερχόμενος διορίσθη παρά της Κεντρικής Διοικήσεως του Αρείου Πάγου Αρχιγραμματέυς

της Εφορείας, όπου εξετέλεσε τα χρέη του ως καλός Έλληνας και αγαθός πολίτης, αγωνιζόμενος εις το αυτό υπούργημα αμισθί χρόνον έναν και μήνας τέσσαρας, χωρίς να λάβει δια τον κόπο του ούτε λεπτόν, όθεν δια την καλήν διαγωγήν του και την ενάρετον πολιτείαν και τον όποιον έπνεε ζήλον εις το καλόν της πατρίδος δίδεται αυτό το παρόν ενδεικτικόν...»². Το 1824 ακολούθησε το στρατιωτικό σώμα των Μακεδόνων από τις Σποράδες στην Ύδρα, προκειμένου να διασφαλιστεί το νησί από ενδεχόμενη επίθεση του Ιμπραήμ. Εκεί παράλληλα με τα στρατιωτικά του καθήκοντα ο Τιμόθεος εκτελούσε για άγνωστο χρονικό διάστημα και χρέη γραμματέα του οπλαρχηγού Αν. Καρατάσου³.

Η υπογραφή του αγωνιστή.

Το 1826, έπειτα από υπόδειξη του Πολυγυρινού ιατροχειρουργού Χρήστου Νικολαΐδη προς την κοινότητα της Ύδρας, επιλέχθηκε από την τοπική δημογεροντία με σκοπό να συστήσει αλληλοδιδασκατικό σχολείο για τις ανάγκες των μαθητών του νησιού. Η εφημερίδα της εποχής «Φίλος του Νόμου» αναφέρει για το συγκεκριμένο γεγονός τα εξής «Μ' ευχαρίστησιν αναγγέλομεν ότι κ' εν μέσω των πολυπόνων ασχολιών του τόπου μας εις τας πολεμικάς προπαρασκευάς, εσύστησεν ενταύθα σχολείον της αλληλοδιδασκατικής ο εκ Μακεδονίας κύριος Τιμόθεος Ζωγράφος δια προτροπής του χειρουργου κ. Χρήστου Χρησήδου και προσκαλεί όλους τους φιλομούσους και φιλόπαιδας γονείς, όσοι επιθυμούν των τέκνων των την εκπαίδευσιν, δια να τα διευθύνωσι εις τον οίκον του κ Αμοριανού, όπου έχει την κατοικίαν του. Υπόσχεται δε να διδάξει με την απαιτούμενην ακρίβειαν και ταχύτητα το αναγινώσκειν, το γράφειν, το αριθμείν και τ' άλλα όσα επαγγέλεται η αλληλοδιδασκαλία»⁴.

Από το 1824 και μετά κατά διαστήματα ο Τιμόθεος Ζωγράφος ακολούθησε τον οπλαρχηγό Βάσο

1 Βουλή των Ελλήνων, (επιμ. Δαυ. Αντωνίου), Η εκπαίδευση κατά την Ελληνική Επανάσταση 1821-1827, τόμ. Β', 1826-1827, Αθήνα 2002, σ. 66, 355, 381, 426. Απ. Δασκαλάκης, Κείμενα-πηγαί της ιστορίας της ελληνικής επαναστάσεως, σειρά Γ', μέρος Β', Αθήνα 1968, σ. 890, 1211. Τρ. Ευαγγελίδης, Η παιδεία επί τουρκοκρατίας, τόμ. 2ος, εν Αθήναις 1936, σ. 90, 93. Αν. Πρασά, "Η εκπαίδευση στις Βόρειες Σποράδες κατά

την επανάσταση και κατά την Καποδιστριακή περίοδο (1821-1832)", Αρχείο Θεσσαλικών Μελετών 12 (1999), σ. 191, 194-195, 197. Ιω. Φραγκούλας, Ιστορία της Σκιάθου, Σκιαθίτικα Α', Αθήνα 1978, σ. 126.

2 Γενικά Αρχεία του Κράτους, Καποδιστριακό, Υπουργ. Θρησκ., φ. 26, έγγρ. 154.

3 Γ.Α.Κ., Υπ. Πολέμ., φ. 44, έγγρ. 83.

4 Βουλή των Ελλήνων (επιμ. Δαυ. Αντωνίου), ό.π., σ. 66.

Μαυροβουνιώτη σε διάφορες εκστρατείες και μάχες στην επαναστατημένη Ελλάδα⁵. Στο μεταξύ το 1824 ένα από τα αδέρφια του έπεσε ηρωικά στην υπεράσπιση των Ψαρών, ενώ λίγα χρόνια αργότερα το 1827 ο δεύτερος αδελφός του Βασίλειος σκοτώθηκε κατά την πολιορκία της Ακρόπολης στην Αθήνα, αφήνοντας την οικογένειά του στα χέρια του Τιμόθεου. Ο στρατηγός Βάσος Μαυροβουνιώτης σε μια βεβαίωσή του το 1830 από τη Σαλαμίνα έγραφε για τον Τιμόθεο : «Από την έναρξη του Ιερού τούτου Αγώνος ο ενάρετος ούτος Έλλην Μακεδών κύριος Τιμόθεος Ζωγράφος με δύο έτι αδελφούς ακούσαντες την φωνήν της πατρίδος και δια την ελευθερίαν αυτής επήραν τα όπλα εις τας χείρας και εκινήθησαν κατά των τυρράνων και αφού έχασαν την ιδιαιτέραν τους πατρίδα κτήματα και συγγενείς ουκ ολίγους δεν έπαυσαν αγωνιζόμενοι εις κάθε εθνικήν μάχην, έως ότου ο μεν εις αδελφός του εφρονεύθη ενδόξως εις την καταστροφήν των Ψαρών, ο δε έτερος ευρισκόμενος υπό την οδηγίαν μου και αγωνιζόμενος σχεδόν έτη εξ εφρονεύθη και ούτος εις Αθήνας...»⁶.

Κατόπιν ο Τιμόθεος, αφού πήρε υπό την προστασία του τη γυναίκα και τα παιδιά του αδελφού του, ζήτησε από την κυβέρνηση να διοριστεί ως δάσκαλος στη Σκύρο, όπου κατοικούσαν οι συγγενείς του από τις αρχές της δεκαετίας του 1820. Τον Αύγουστο του 1828 τον εντοπίζουμε στις πηγές ως κάτοικο Σκοπέλου με τον χαρακτηρισμό «επιστήμων»⁷. Στο μεταξύ από τον Σεπτέμβριο του 1828 εργάστηκε ως ζωγράφος, μάλλον αγιογράφος⁸, και παράλληλα ως δάσκαλος στο αλληλοδιδασκτικό σχολείο της Σκιάθου. Οι δημογέροντες

του νησιού, βεβαιώνοντας την αγαθή παρουσία του Τιμόθεου στον τόπο τους, ανέφεραν σε σχετικό έγγραφο του 1830 τα εξής : «Ο κύριος Τιμόθεος Ζωγράφος Μακεδών διορισθείς προ δύο σχεδόν έτη εις την νήσον μας διδάσκαλος της αλληλοδιδασκτικής, έδειξεν άοκνον επιμέλειαν, χειραγώγησεν την νεολαίαν εις χρηστήθειαν και καλήν του ηθικού της μεταμόρφωσιν, εμπνέων εις όλους τους αυτού μαθητάς και τον φόβον του Θεού και την προς τον πλησίον αγάπην και γενόμενος αυτός τύπος και παράδειγμα της ευσεβείας και εναρέτου πολιτείας, ούτω προσφερθείς καθόλο αυτό το διάστημα έδειξεν καρπόν ουκ ολίγον...παρευρέθη δε και σωματικώς εις πολλάς μάχας κατά των τυρράνων...»⁹. Τη διδακτική επάρκεια του Τιμόθεου Ζωγράφου στο σχολείο της Σκιάθου βεβαίωσε και ο προσωρινός διοικητής των Σποράδων Δ. Κριεζής σε μια αναφορά του προς το υπουργείο της Θρησκείας και της Παιδείας τον Δεκέμβριο του 1829 : «...εις δε το δεύτερον (σχολείο) σχολαρχεί ο κ. Τιμόθεος Ζωγράφος εκ Μακεδονίας, άνθρωπος με καλήν ηθικήν, ικανός να διδάξει την μέθοδον ταύτην (αλληλοδιδασκτική)»¹⁰.

Μετά το 1830 χάνονται τα ίχνη του σημαντικού αυτού Μακεδόνα δασκάλου. Δεν γνωρίζουμε εάν πήγε τελικά στη Σκύρο ή κάποια στιγμή επέστρεψε στην πατρίδα του. Ωστόσο η συμβολή του στον Αγώνα της ανεξαρτησίας, τόσο στα πεδία των μαχών όσο και από τη σημαντική θέση του ως γραμματέας του Αρείου Πάγου και των διαφόρων οπλαρχηγών αποδεικνύει για άλλη μια φορά την ουσιαστική παρουσία των Χαλκιδικιωτών στα στρατιωτικά πράγματα της Ελλάδας σε όλη τη δεκαετία του 1820.

5 Γ.Α.Κ., Υπ. Πολέμ., φ. 29, έγγρ. 31..

6 Γ.Α.Κ., Καποδιστριακό, Υπουργ. Θρησκ., φ. 26, έγγρ. 156.

7 Γ.Α.Κ., Καποδιστριακό, Επ. Οικον., φ. 13, φ. 15.

8 Γ.Α.Κ., Καποδιστριακό, Επιτροπή Οικον., φ. 67, φ. 114, φ. 118, φ. 127.

9 Ό.π., έγγρ. 155.

10 Γ.Α.Κ., Καποδιστριακό, Υπουργ. Θρησκ., φ. 22β, έγγρ. 257'.

* * *

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΟΡΘΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΑΛΕΝΤΕΡΙΔΗΣ

Αξ/κός ε.α.-Συγγραφέας

Η Μικρασιατική Καταστροφή και η Ανταλλαγή των πληθυσμών ήταν για τον Ελληνισμό μακράν η μεγαλύτερη καταστροφή στην τρισχιλιόχρονη ιστορία του.

Κι αυτό γιατί ξηλώθηκε βίαια αυτή η πανέμορφη και πλουμιστή εικόνα που κεντήθηκε από τους Έλλη-

νες περίτεχνα στη Λεκάνη του Εύξεινου Πόντου και στα εδάφη της Ανατολής, σε μια περίοδο τουλάχιστον τριών χιλιάδων χρόνων.

Αναφέρομαι στις αποικίες, τους εμπορικούς σταθμούς, τα λιμάνια, τις πόλεις, τα χωριά και τους οικισμούς, που έχτισαν οι Έλληνες στις πιο πάνω περιοχές.

Αυτή ήταν μια εικόνα ανάπτυξης, πολιτισμού και συνεννόησης των Ελλήνων με τοπικές φυλές και λαούς, η οποία αντικαταστάθηκε από έναν άλλο πολιτισμό, αυτόν της βίας και της επιβολής.

Η Μικρασιατική Καταστροφή άνοιξε ένα μεγάλο τραύμα, που άφησε μια βαθιά ουλή στο σώμα του Ελληνισμού.

Με την Ανταλλαγή των πληθυσμών, όσοι επιβίωσαν από τις εξορίες, τις σφαγές και τους εξανδραποδισμούς, άλλοι κατέφυγαν στον Καύκασο και άλλοι στην Ελλάδα, ως πρόσφυγες.

Δεν θα αναφερθώ στα προβλήματα, που αντιμετώπισαν οι πρόγονοί μας κατά την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα. Προβλήματα εγκατάστασης που έγιναν ακόμα πιο δύσκολα εξαιτίας απараδρεκτων συμπεριφορών από το κατεστημένο και σε ορισμένες περιπτώσεις από τις ντόπιες κοινωνίες.

Θα αναφερθώ όμως στην προσφορά και τη συμβολή του προσφυγικού Ελληνισμού, του Ελληνισμού της Αν. Θράκης, της Κωνσταντινούπολης, του Πόντου, της Καππαδοκίας και ολόκληρης της Μικράς Ασίας στην οικονομική και κυρίως την πνευματική ανόρθωση της καθημαγμένης από τον Εθνικό Διχασμό και από τους συνεχείς πολέμους Ελλάδας.

Οι Έλληνες που ήλθαν από την Πόλη, τον Πόντο και τη Μικρά Ασία, εκτός από τις πλούσιες παραδόσεις και τον πολιτισμό τους, έφεραν στην Ελλάδα και μια άλλη αστική και επιχειρηματική νοοτροπία, με μεγάλους ορίζοντες, με την οποία μπόλιασαν την ελλαδίτικη. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που μέσα σε λίγα χρόνια αναδείχθηκαν μεγάλες επιχειρηματικές προσωπικότητες, όπως ο Μποδοσάκης, ο Ωνάσης, ο Παπαδόπουλος, ο Οφλοδής και τόσοι άλλοι, συμβάλλοντας μάλιστα στην ανάπτυξη της βαριάς βιομηχανίας στην Ελλάδα, και αναφέρομαι κυρίως στον Πρόδρομο Μποδοσάκη – Αθανασιάδη.

Όμως αυτό στο οποίο αξίζει να σταθούμε και σχετίζεται κυρίως με την αποψινή μας εκδήλωση είναι η συμβολή και συνεισφορά του προσφυγικού Ελληνισμού στα γράμματα, τις τέχνες, τον αθλητισμό, την πολιτιστική παράδοση και τον πολιτισμό της Ελλάδας.

Όπως προανέφερε ο Παντελής Σαββίδης, οι Έλληνες της Ανατολής ανέπτυξαν έναν λαμπρό πολιτισμό, έχτισαν και λειτουργούσαν αξιόλογα πνευματικά ιδρύματα, θέατρα, φιλολογικές λέσχες, εφημερίδες, περιοδικά.

Ένας πλούτος που μεταλαμπαδεύτηκε στην Ελλάδα από τα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς.

Οι πνευματικοί ταγού του προσφυγικού Ελληνισμού, μόλις έφθασαν στην Ελλάδα, προτού καν χτί-

σουν τις παράγκες τους, έχτισαν πρώτα πρώτα εκκλησίες και σχολεία. Κι αμέσως μετά συλλόγους και ιδρύματα, για να θησαυρίσουν και να διατηρήσουν την παράδοση και τον πολιτισμό τους.

Η Επιτροπή Ποντιακών Μελετών, που λειτουργεί επί 87 ολόκληρα χρόνια αδιαλείπτως και συνεχίζει μέχρι σήμερα το πολύτιμο έργο της, υπό την ηγεσία του κ. Χρήστου Γαλανίδη, ήταν από τις πρώτες που ιδρύθηκαν, από μεγάλες προσωπικότητες του Ποντιακού Ελληνισμού, όπως ο Χρυσάνθος Φιλιππίδης, μητροπολίτης Τραπεζούντας και μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Αθηνών, ο αρχιμανδρίτης Άνθιμος Παπαδόπουλος, ο Δημοσθένης Οικονομίδης, ο Χρήστος Καλαντίδης, ο Λεωνίδας Ιασονίδης, ο Χρυσόστομος Μυρίδης, ο Θεμιστοκλής Παστιάδης, ο Σταύρος Νικολαΐδης, ο Κωνσταντίνος Κανσήζ, ο Λάμπρος Λαμπριανίδης. Ο Λάζαρος Θεοδωρίδης, ο Αβραάμ Πολυχρονιάδης.

Το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών της Μέλπως Μερλιέ, που λειτουργεί από τη δεκαετία του 1930, πήρε συνεντεύξεις από χιλιάδες πρόσφυγες, συλλέγοντας πολύτιμα στοιχεία για τους οικισμούς, τα χωριά και τις πολιτείες όλων των περιοχών της Ανατολής και κάνοντας ταυτοχρόνως μουσικές καταγραφές, δημιουργώντας έναν ανεξάντλητο θησαυρό που θα μείνει για πάντα οδηγός και άσβεστος φάρος μνήμης για τους απογόνους των προσφύγων αλλά και για τους λάτρεις της καθ' ημάς Ανατολής.

Ο δικός μας Χρήστος Σαμουηλίδης είναι ένας από εκείνους που εργάστηκαν φιλότιμα στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών και συνέγραψε πολύτιμα συγγράματα για τις αλησμόνητες πατρίδες.

Η Ένωση Σμυρναίων με τα Μικρασιατικά Χρονικά συνέβαλε τα μέγιστα στη διάσωση του ανεξάντλητου πολιτιστικού πλούτου της Σμύρνης και της Ιωνίας.

Το ίδιο και η Εστία Νέας Σμύρνης, που από το 1930, έτος ιδρύσεώς της, συμβάλλει στη διατήρηση της προσφυγικής μνήμης, ενώ στην ανέγερση του περικαλλούς κτιρίου της συνέβαλε ο αείμνηστος Αριστοτέλης Ωνάσης.

Η Εταιρία Θρακικών Μελετών, που συμβάλλει κι αυτή επί 85 χρόνια με τις μελέτες και τις εκδόσεις της στην συλλογή πολύτιμων στοιχείων και στη διατήρηση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς και παράδοσης.

Αντίστοιχο είναι το έργο του Κέντρου Καππαδοκικών Μελετών, όπως και μιας σειράς πολιτιστικών συλλόγων, που ιδρύθηκαν από την πρώτη χρονιά της εγκατάστασης των προσφύγων στην Ελλάδα. Ανάμεσα σ' αυτούς η Ένωση Ποντίων Πειραιώς, που ιδρύθηκε το 1923, από συνένωση τριών σωματείων που είχαν ιδρυθεί ήδη από το 1919, η Εύξεινος Λέσχη Θεσσαλο-

νίκης, ο Σύλλογος Αργοναύται Κομνηνοί της Καλλιθέας, Η Παναγία Σουμελά, η Ένωση Ποντίων Σουρμένων, η Εύξεινος Λέσχη Καβάλας, Σερρών, Καστοριάς, Κοζάνης, Αλμωπίας και πόσοι άλλοι.

Πρέπει να κάνουμε ξεχωριστή μνεία στο έργο των Ομοσπονδιών που ίδρυσαν τα πολιτιστικά σωματεία, καθώς και στους φωτοδότες πνευματικούς ταγούς του προσφυγικού Ελληνισμού, που πέρα από το ερευνητικό, μελετητικό και συγγραφικό τους έργο, φρόντισαν να εκδόσουν περιοδικά και εφημερίδες, τα οποία αποτέλεσαν την παρηγοριά των προσφύγων επί δεκαετίες.

Όταν έπαιρναν στα χέρια τους οι πρόσφυγες πρώτης γενιάς την Ποντιακή Εστία, τα Μικρασιατικά Χρονικά, τα Θρακικά, τη Μικρασιατική Ηχώ, την Ποντιακή Ηχώ και πόσες άλλες εφημερίδες και περιοδικά που εκδόθηκαν στην Ελλάδα, προσπαθούσαν να απαλύνουν τον πόνο του αποχωρισμού από την πατρίδα και έκαναν πιο ελαφρά την οδύνη της αρωθυμίας.

Ταυτοχρόνως, όλες αυτές οι εκδόσεις λειτουργούσαν και ως γέφυρα για τους πρόσφυγες δεύτερης και τρίτης γενιάς, οι οποίοι μέσα από τις σελίδες των εφημερίδων και των περιοδικών γνώριζαν την «πατρίδα», που άκουγαν κάθε τόσο να αναφέρουν οι γονείς τους, κατανοώντας έτσι καλύτερα

τα αδιάκοπα μοιρολόγια και τα καυτά δάκρυα που έχνυαν οι μανάδες και οι γιαγιάδες, αναπολώντας τα μέρη που έχασαν. Έι κιτί πατρίδα!

Μ' αυτά και μ' αυτά φθάσαμε στον 20ό αιώνα και ήδη ανάμεσά μας υπάρχουν πρόσφυγες τέταρτης και πέμπτης γενιάς, που συνεχίζουν να μιλούν για μια πατρίδα που δεν γνώρισαν, συνεχίζουν να κουβαλούν και να αναπαράγουν έναν πολιτισμό που έρχεται από πολύ μακριά.

Όμως τα προσφυγικά περιοδικά και εφημερίδες, ως σημείο των καιρών, έχουν αρχίσει να φθίνουν, ενώ αναπτύσσεται ένας άλλος τρόπος επικοινωνίας και συνεννόησης των ανθρώπων.

Ένας τρόπος που μας επιτρέπει να αναδειξουμε, να καταγράψουμε και να ταξινομήσουμε όλες τις πτυχές της ιστορίας, του πολιτισμού και της παράδοσης του προσφυγικού Ελληνισμού.

Ένας τρόπος που μας δίνει τη δυνατότητα ως εκ θαύματος να βιώσουμε, να αναβιώσουμε και να ανασυνθέσουμε αυτά που καταπάτησε και σκόρπισε στο

διάβα της η ιστορία.

Όταν οι πρόγονοί μας εγκατέλειπαν τα σπίτια τους, πήραν μαζί τους και τα κλειδιά, γιατί πάντα πίστευαν ότι θα επιστρέψουν, πίστευαν στο γυρισμό.

Τα κλειδιά αυτά τα είχαν κρεμασμένα δίπλα στο εικονοστάσι, στις καλύβες και τα σπίτια που έχτισαν στην Ελλάδα.

Όταν οι Πόντιοι της Δραπετσώνας, αμέσως μετά την Κατοχή και τον Εμφύλιο, μάζευαν λεφτά για να χτίσουν τη στέγη τους, ένα κτίριο που ακόμα και σήμερα προκαλεί τον θαυμασμό, είχαν τυπώσει ένα φυλλάδιο με το οποίο καλούσαν τα μέλη του συλλόγου να συνεισφέρουν στην ανέγερση του κτιρίου, για να στεγάσουν τις μνήμες, την παράδοση και τον πολιτισμό και για να κρατήσουν ζωντανό τον πόθο του γυρισμού στην Πατρίδα!

Αυτός ο τρόπος, που προανέφερα, είναι σήμερα στο διαδίκτυο, το rontos-news, το οποίο, στην ουσία, μέσα από εφαρμογές, ανασυνθέτει με υπευθυνότητα, ευαισθησία και αγάπη την εικόνα που ξηλώθηκε με τη Γενοκτονία, τη Μικρασιατική Καταστροφή και την Ανταλλαγή των πληθυσμών, και κατά κάποιο τρόπο κάνει πράξη τον «γυρισμό» στις μνήμες των αλησμόνητων πατρίδων.

Τέλος, κλείνοντας θα ήθελα

να θυμηθούμε δυο στίχους.

Ο ένας είναι του Αιμίλιου Σαββίδη από το τραγούδι «Δική μου είναι η Ελλάς», που μελοποίησε ο Σώσος Ιωαννίδης και τραγούδησε η Χαρούλα Αλεξίου, προφανώς και οι τρεις παιδιά της Ανατολής.

Δική μου είναι η Ελλάς / που στην κατάντια της γελάς της λείπει το ένα της ποδάρι / που της το παίζανε στο ζάρι

Το ποδάρι που λείπει από την Ελλάδα είναι η Αν. Θράκη, η Κωνσταντινούπολη, ο Πόντος, η Καππαδοκία και η Μικρά Ασία.

Αυτό καλούμαστε να ξαναχτίσουμε όλοι μαζί.

Ο άλλος στίχος είναι από ένα τραγούδι του Αντώνη Βαρδή που έγραψε ο Βασίλης Γιαννόπουλος. Είναι ένας στίχος, που ανεξαρτήτως για ποιον γράφτηκε, εγώ το αφιερώνω σ' ολόκληρη την καθ' ημάς Ανατολή:

*«...Κι' αν ρωτήσεις πώς περνάς / θα σου πω δυό ψέματα.
Ένα πως δε σ' αγαπάω / κι ένα πως σε ξέχασα...»*

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΛΑΘΟΥΣ

Στη σελίδα 17 του περασμένου τεύχους με αρ. 22, στο άρθρο για τον Άγιο Παΐσιο κατά λάθος γράφτηκε ως συντάκτης του ο Μοναχός Αρσένιος, αντί του ορθού Μοναχός Συνέσιος. Σημειώνεται ότι αμφότεροι μονάζουν στην Ι. Μονή του Αγίου Αρσενίου, στο Βατοπέδι της Χαλκιδικής. Από τους Γέροντες ζητούμε ειλικρινά συγγνώμη.

ΑΠΟ ΤΗ ΦΛΕΓΓΡΑ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΛΛΗΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ:

Τοπογραφίας ανάγνωσμα από την προϊστορία έως τους ελληνοιστικούς χρόνους

ΚΑΪΑΦΑ-ΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΙΝΑ

Αρχαιολόγος, Δρ. Αρχιτεκτονικής ΑΠΘ

Η σκιαγράφηση της ιστορίας της δυτικότερης Χερσονήσου της Χαλκιδικής αποτελεί μια γοητευτική πρόκληση, δεδομένου ότι στο διάβα του χρόνου απέκτησε τρία ονόματα, Φλέγρη, Παλλήνη και Κασσάνδρα, το καθένα από τα οποία αποτυπώνει ανάγλυφα μύθους και ιστορικές αλήθειες. Κάποιες από αυτές καταγράφονταν πιθανότατα στο «Περί Παλλήνης», έργο του Ηγήσιππου του Μυκηβερναίου, καταδικασμένο σήμερα στην αφάνεια, γνωστό από τον Διονύσιο Αλικαρνασσεά και το Στέφανο Βυζάντιο. Ο Δήμιτσας, στο πλαίσιο της περιγραφής των τριών χερσονήσων της Χαλκιδικής, συμπυκνώνοντας την αρχαία ελληνική γραμματεία αναφέρει χαρακτηριστικά: «.....η δυτική το πάλαι μεν εκαλείτο Φλέγρη εκ του φλέγοντος πυρός δι ου οι θεοί έκαυσαν ή διά του Ηρακλέως κατέστρεψαν τους Γίγαντας και Παλλήνη εκ της Θυγατρός του βασιλέως των Θρακών Σίθωνος, κατά δε τους νεότερους χρόνους Κασσάνδρα εκ της επί του ισθμού κτισθείσης υπό του Κασσάνδρου πόλεως Κασσανδρείας.....».

Το πρώτο όνομα λοιπόν της περιοχής ήταν Φλέγρη, κατά τον Ηρόδοτο και τον Πλίνιο. Γενέτειρα και τόπος διαμονής των γιγάντων, όντα μεταξύ θεών και ανθρώπων, αγχίθεοι σύμφωνα με τον Όμηρο, που γεννήθηκαν από τη Γη και το αίμα του Ουρανού, αλλά και υπέρθυμοι, θρασεείς και αυθάδεις, τεράστιοι, ανίκητοι, κυρίαρχοι του κόσμου. Στα δικάια της φιλοξενήθηκε η φοβερή και ανελέητη σύγκρουση μεταξύ Γιγάντων και Ολύμπιων Θεών, με τους πρώτους να εξακοντίζουν πέτρες και φλεγόμενες δρύες, σε μια ύστατη προσπάθεια να διατηρήσουν τα σκήπτρα του κόσμου όλου, και τους δεύτερους να επικρατούν τελικά, με την καθοριστική συνδρομή του Ηρακλή. Έτσι άλλωστε πρόσταζε ο χρησμός, που έλεγε ότι τότε μόνο οι Γίγαντες θα εξοντώνονταν, όταν οι Θεοί του Ολύμπου συμμαχούσαν με κάποιο θνητό.

Στο πλαίσιο μιας εκλογικευμένης ερμηνείας, η γιγαντομαχία δεν απηχεί άλλο παρά τη σύγκρουση γηγενών κατοίκων με λαούς που μετακινήθηκαν στη χερσόνησο και διεκδίκησαν με βίαιο τρόπο θέση σ' αυτή, εξελληνίζοντας τελικά την περιοχή. Δεν αποκλείεται βέβαια τα δρώμενα στο πεδίο της Φλέγρης να αποτυπώνουν και ανακατατάξεις και μορφοποιήσεις γεωλογικές. Ως αλληγορικές αντανakλάσεις φαινομένων ήπιων ή εντονότερων, που καθόρισαν την ανατομία και τη γεωμορφολογία της χερσονήσου, μπορούν να

θεωρηθούν τα ονόματα κάποιων από τους γίγαντες: ο Άγριος, ο Εφιάλτης και ο Εύφορβος, ο Θεοδάμας και ο Κλυτίος, που δολοφόνησε η Εκάτη με δαυλούς, ο Πάλλαντας και ο Εγκέλαδος, που σκοτώθηκε από την Αθηνά, αλλά συνέχισε να αναστενάζει μέσα στον τάφο του προκαλώντας εκρήξεις ηφαιστείων και σεισμούς. Σ' αυτό το πλαίσιο το υδροθειούχο νερό της Αγίας Παρασκευής ενδύεται αβίαστα θαρρείς μέρος τούτου του άγριου μύθου.

Κάπως έτσι εμπλέκονται οι μύθοι με την προϊστορία, που θέλει πρώτους κατοίκους της χερσονήσου της Φλέγρας τους Κρουσσαίους, θρακικό φύλο, βάρβαρο σύμφωνα με το Διονύσιο τον Αλικαρνασσεά, και σύμμαχο των Τρώων. Αυτούς αναζήτησε και ο Αινείας, όταν έφυγε από την Τροία και σταμάτησε στην περιοχή. Η κατοίκηση της χερσονήσου ήδη από τη νεολιθική εποχή επιβεβαιώνεται σε διάφορα σημεία με κυριότερα τη θέση Αδάμ Ράχη, κοντά στη Φούρκα, τη Ζώνη Σαμαρά, πλησίον της Χανιώτης, τον Πύργο Αγίου Παύλου στη Ν. Φώκαια, τη χαμηλή τούμπα Πίνας στη Σάνη και το χαμηλό γήλοφο Προφήτη Ηλία δίπλα στην αρχαία Σκιώνη. Τη Χαλκοκρατία οι οικισμοί πληθαίνουν. Νέες θέσεις στην Άθυτο (Κουτσόμυλο), στο Σωλήνα, τη Σκιώνη, τη Μένδη, τη Σίβηρη, τη Μικρή Κύψα, τη Λεκάνη Βάλτας, τον Αράπη Παλιουρίου συνιστούν ηχηρά τεκμήρια της Προϊστορικής Φλέγρας. Τέλος, κατάλοιπα εγκατάστασης στο φυσικό λόφο Γηρομοίρι στο Πολύχρονο επιμελώς οργανωμένης σε άνδρα, ανάγονται επίσης στα χρόνια της πρώιμης Χαλκοκρατίας.

Ακολουθώντας γραμμικά το πέρασμα των αιώνων μύθος και ιστορική αλήθεια αρμοδένονται και πάλι στην αυγή της πρωτοϊστορίας. Μύθος εγκαινιάζει την αποικιακή περίοδο της χερσονήσου, η οποία τότε αναγεννάται δημογραφικά και μετονομάζεται σε Παλλήνη. Σύμφωνα με αυτόν οι Πελληνείς της Αχαΐας κατά την επιστροφή τους στην πατρίδα Ελλάδα από την Τροία προσορμίστηκαν στη νότια ακτή κυβαλώντας αιχμάλωτες Τρωαδίτισσες, οι οποίες έκαψαν τα ελληνικά πλοία σε μία ύστατη προσπάθεια να ματαιώσουν το νόστο των Ελλήνων και μαζί τις ταπεινώσεις που θα υφίσταντο. Το εγχείρημα πέτυχε, ο γυρισμός στην πατρίδα ματαιώθηκε και οι Πελληνείς ίδρυσαν τη Σκιώνη στη Νοτιοδυτική ακτή, δανείζοντας ταυτόχρονα και το όνομά τους στην ευρύτερη περιοχή της καινούριας εγκατάστασης. Κατ' άλλους

βέβαια η νέα ονοματοδοσία της περιοχής οφείλεται στην Παλλήνη, κόρη του Θράκα βασιλιά Σίθωνα, που σκοτώθηκε εκεί.

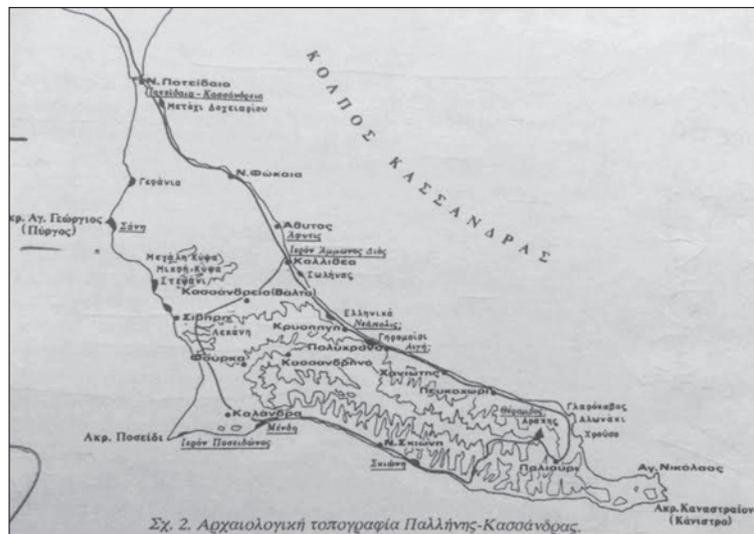
Η πατρότητα της νέας ονομασίας πάντως είναι δευτερεύουσα μπροστά στην κρίσιμη περίοδο του β' αποικισμού, οπότε η περιοχή κατοικείται συστηματικά, μεταλλάσσεται ως προς την ανθρωπογεωγραφία της. Χερσόνησος με στρατηγική θέση η Παλλήνη, εύανδρος, ελαιοφόρος και οινοφόρος, μαγνήτισε τους Έλληνες του νότου που κατέφθασαν στα φυσικά της λιμάνια, εκτιμώντας τα πολλά πλεονεκτήματα και δημιουργήσαν νέους οικισμούς. Η άμεση πρόσβαση στο Θερμαϊκό, η φυσική προστασία, αιώνια προσφορά του Τορωναίου, και η γειτνίαση με τις Πιερικές ακτές έπαιξαν καταλυτικό ρόλο στη διανομή των νέων πόλεων, οι περισσότερες από τις οποίες παρατάχθηκαν στην ανατολική, την πιο απάνεμη και προστατευμένη ακτή.

Οι πηγές σιωπούν πεισματικά για τον ακριβή χρόνο που ο καμβάς της Παλλήνης γέμισε νέους ανθρώπους και νιόφερτους πολιτισμούς. Ο μύθος της δημιουργίας της Σκιώνης από Έλληνες που γύριζαν από την Τροία μετά τον δεκαετή πόλεμο αποκτά την ιστορική του διάσταση στην απεικόνιση του Πρωτεσίλαου στον εμπορσθότυπο του νομισμάτός της. Ωστόσο, η ίδρυση των υπολοίπων πόλεων της χερσονήσου, οι περισσότερες αποικίες Ερετριέων, τοποθετείται, ελλείψει μαρτυριών, αδιόρατα σ' ένα ευρύ χρονολογικό πλαίσιο, που εγκαινιάζεται τον 12ο αι. π.Χ., φαίνεται δε να αγγίζει και τον 7ο αι. π.Χ. Πρόκειται για εγκαταστάσεις που εξελίχθηκαν γοργά, καλλιέργησαν εμπορικές συναλλαγές με τις μητροπόλεις τους, αλλά και με τον υπόλοιπο αρχαίο κόσμο, αναπτύχθηκαν οικονομικά και άνθησαν πολιτισμικά, μετατράπηκαν γρήγορα από μικρά πολιτισμικά, μετατράπηκαν γρήγορα από μικρά πολιτισμικά σε οικισμούς καλά δομημένους, με οργανωμένη συλλογική ζωή τόσο στην αστική ζώνη όσο και στην ύπαιθρο χώρα. Αρκετά νωρίς μάλιστα διακήρυξαν την πολιτική τους ανεξαρτησία με την κοπή νομισμάτων, όπου αποτύπωσαν τα δικά τους σύμβολα, αναπόσπαστα στοιχεία του ιστορικού ή οικονομικού τους γίνεσθαι.

Πάντως, όποια θέση και να έχουν στο χρονολογικό πίνακα, στην αυγή του 5ου αι. π.Χ. οκτώ συνολικά πόλεις μαρτυρούνται παραταγμένες στο περίγραμμα της Παλλήνης. Ήταν οργανωμένες και ακμάζουσες σε βαθμό τέτοιο, ώστε το 480π.Χ. να υποχρεωθούν

από τον Ξέρξη να ενισχύσουν με «...νέας τε καί στρατήνη...» τις Μηδικές δυνάμεις, οι οποίες πιθανολογείται ότι προσάραξαν, στο φυσικό, βαθύ, ανοιχτό κόλπο στην απόληξη της χερσονήσου και ορίζεται από τα ακρωτήρια Καναστραίο και Χρούσο, ανατολικά του σημερινού Παλιουρίου, στον τόπο που λέγεται ότι φύλαγε με το ιερό του ο Απόλλωνας ο Καναστραίος. Ο Ηρόδοτος υπογραμμίζει την ταπεινωτική συνδρομή όλων των εγκαταστάσεων της χερσονήσου στην ενίσχυση του εχθρού, με την παράδοση έμψυχου υλικού. Απαριθμώντας αναφέρει την Ποτειδαία των Κορινθίων «εν τω μέσω τον ισθμόν εμφράττουσα...», εκεί που η χερσόνησος σμίγει με τον κορμό της Χαλκιδικής, αλλά και την Άφυτο των Ερετριέων, στην ανατολική ακτή, στο σημείο που συγκλίνουν τα δύο γεωμορφολογικά προφίλ της περιοχής, εκείνο στα νότια όπου η στεριά αγγίζει τη θάλασσα ομαλά δι-

αμορφώνοντας χαμηλές ακτές, με το άλλο στα βόρεια, το απότομο, όπου το αντάμωμα γης και θάλασσας έχει τη μορφή ψηλών βράχων και απόκρημνων πλαγιών. Οι υπόλοιπες έξι πόλεις ισομοιράζονται στην ανατολική και δυτική ακτογραμμή, με τη Νέα Πόλιν, την Αιγή και τη Θεράμβο, αποικίες Ερετριέων, να παρατάσσονται

Σχ. 2. Αρχαιολογική τοπογραφία Παλλήνης-Κασσάνδρας.

προστατευμένες στην όχθη του Τορωναίου. Από την άλλη, στη δυτική πλευρά, η Σκιώνη των Πελληναίων κατά το μύθο, η Μένδη, κτίση Ερετριέων τον 8ο αι. π.Χ., και η Σάνη, κτίσμα Κορινθίων, πιο δυσκολοπροσβάσιμες, θωρούσαν τον επιβλητικό όγκο του Ολύμπου.

Στους κλασικούς χρόνους κάθε πόλη διαμόρφωσε το δικό της προφίλ, τις κοινωνικές δομές, τους θεσμούς και την οικονομία της, ανέπτυξε διάφορες μορφές διακρατικών σχέσεων, πολιτικού, οικονομικού ή θρησκευτικού χαρακτήρα. Ακολουθώντας το γενικό κανόνα οι αποικίες σταδιακά χαλαρώνουν τη διοικητική και συνταγματική σύνδεση με τα μητρικά κράτη και εξελίσσονται σε σημαντικές πολιτικές και οικονομικές και οντότητες. Κάποιες ευημερούν ιδιαίτερα, διαδραματίζοντας κατά καιρούς σημαντικό ρόλο στην πολιτική ζωή του Ελληνικού κόσμου. Σ' αυτό το πλαίσιο, καταγράφεται η Άφυτις, που είχε κομβικό ρόλο στα ιστορικά δρώμενα, και η Ποτιδαία, που χρεώνεται παρουσία καταλυτική στη διπλωματική κονίστρα του κλασικού κόσμου, αποτελώντας

παράγοντα καθοριστικό για τον ρου ολόκληρης της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας. Ως μέλη της αθηναϊκής συμμαχίας αναφέρονται η Νεάπολις, αλλά και η Αιγή, με την προσφορά της κάθε μιας να αγγίζει τις 3000δρχ. ετησίως, δείγμα ανθηρής οικονομίας. Μικρότερη ήταν η οικονομική εισφορά της Θεράμβου στο ίδιο ταμείο, όπως και της Σκιώνης.

Η συμβολή της αρχαίας γραμματείας στην ιχνηλάτηση της τοπογραφίας της χερσονήσου είναι δίχως άλλο σημαντική. Ωστόσο, ανασκαφική δραστηριότητα και επιφανειακές έρευνες συνδράμουν εξίσου στο άγγιγμα του μακρινού παρελθόντος της, καταθέτοντας τμήματα από πολεοδομικούς ιστούς, και νεκροπόλεις, λείψανα από μικρές αγροτικές εγκαταστάσεις και μικρούς δορυφορικούς οικισμούς, βραχύβιους συνήθως, άρρηκτα δεμένους ωστόσο με το κάθε άστυ, και με αμφίδρομη προφανώς οικονομική εξάρτηση. Χαρακτηριστικές είναι οι αγροικίες ή και ευρύτερες αγροτικές συνοικίες αρχαϊκών και κλασικών χρόνων στη Μικρή και Μεγάλη Κύψα, σχετιζόμενες με την πόλη της Σάνης. Πολλαπλές μικρές εγκαταστάσεις, με όμοια μορφολογικά χαρακτηριστικά, ανήμπορες να διεκδικήσουν την ταυτότητα της πόλης εντοπίζονται δίπλα στο λόφο Γηρομοίρι του Πολυχρόνου, συνδεόμενες με την αρχαία Αιγή, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Θεράμβου και της Μένδης. Από τις οκτώ πόλεις που παραθέτει ο Ηρόδοτος με βεβαιότητα έχουν ταυτοποιηθεί η Ποτίδαια, η Άφυτις, η Σάνη, η Μένδη και η Σκιώνη. Στον αντίποδα, νεφελώδες είναι ακόμη το ζήτημα των θέσεων της Νεαπόλεως, της Αιγής και της Θεράμβου. Ωστόσο, υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι ο λόφος Ελληνικά, κοντά στην Κρυσπηγή, φιλοξένησε τη Νεάπολη, και ότι στο λόφο Γηρομοίρι με τον εξίσου εύφορο περιγύρο, δίπλα στο Πολύχρονο, απλωνόταν η αρχαία Αιγή. Τα δίκαια της αρχαίας Θεράμβου εκτείνονταν μάλλον στο δασωμένο λόφο Δάφνες, στην περιοχή του σημερινού Παλιουρίου, κοντά στο Καναστραίο.

Προχωρώντας, στα μέσα του 4ου αι. π.Χ. η Χερσονήσος της Παλλήνης προσαρτήθηκε αιματηρά στο Μακεδονικό βασίλειο. Λίγο αργότερα, το 315π.Χ. ο Κάσσανδρος εκτίμησε και φρόντισε τη μωλωπισμένη από τον Φίλιππο Β' περιοχή, ιδρύοντας νέα πόλη «επί

του ισθμού», στη θέση της κατεστραμμένης Ποτίδαιας, επιστρατεύοντας μάλιστα δημιουργικά και το έμπυχο υλικό του ευρύτερου χώρου, που είχε επιβιώσει. Η Κάσσανδρεια «ταχύ μεγάλην επίδοσιν έλαβε...». Με ακμαίο πολιτισμό και οικονομία ανθηρή έδωσε το όνομά της σε όλη την περιοχή. Η περίοδος της Χερσονήσου Κάσσανδρας ξεκίνησε!

Η ίδρυση της πόλης του Κάσσανδρου εγκαινίασε μία νέα εποχή για τη χερσόνησο που σήμανε ουσιαστικά το τέλος των αποικιών. Οι Μακεδόνες της Κάσσανδρειας κατέστησαν τη νέα πόλη το αδιαφιλονίκητο διοικητικό και οικονομικό κέντρο όλης της περιοχής. Διαμορφώνοντας ένα νέο διοικητικό προφίλ, συνέβαλαν τα μέγιστα στη συρρίκνωση των αστικών κέντρων και ευνόησαν τον πολλαπλασιασμό μικρών, διάσπαρτων, εγκαταστάσεων αγροτικού και βιοτεχνικού χαρακτήρα, οχυρωμένων για ασφάλεια και ελεγχόμενη εκμετάλλευση. Πιστοί υπηρέτες αυτής της νέας οικονομικής τάξης ήταν και οι αγροικίες, σε άτακτη διασπορά στην ύπαιθρο χώρα, επίσης επιστρατευμένες στην αγροτική παραγωγή. Στο πλαίσιο αυτό ακόμη και η Μένδη έχει χάσει πια την παλιά αίγλη και ισχύ, έχει υποβαθμιστεί σε μικρό παραθαλάσσιο πόλισμα εγγύτερα πια, στο ακρωτήριο Ποσειδίου.

Στα λιγοστά τεκμήρια κατοίκησης της περιοχής στους ελληνιστικούς χρόνους περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων διάσπαρτες μικρές οργανωμένες εγκαταστάσεις στην Κουτσουπιά, νότια της Σάνης, σε σημείο βόρεια της Σίβηρης, νότια της Φούρκας, αλλά και στο Πευκοχώρι. Παράλληλα, οι ενισχυμένες οχυρώσεις σε στρατηγικές θέσεις στο Σωλήνα της Καλλιθέας και στη Λεκάνη, μεταξύ Φούρκας και σύγχρονου χωριού της Κάσσανδρας, παρά την αποσπασματική τους μορφή, υπαινίσσονται την ανάγκη ελέγχου των ακτών.

Κάπως έτσι λοιπόν πορεύτηκε στο πέλασμα των αιώνων το «Φλεγραϊόν πεδίων», με μεταλλαξίες και εξελίξεις τέτοιες, ώστε η άγρευση του παρελθόντος του να είναι σαγήνη, μέθη θαρρείς. Γη γενέθλια των γιγάντων, έγινε ως «Παλλήνη» γωνιά φιλόξενη για τους αποίκους να την κατοικήσουν, να τη λαμπρύνουν, να δώσουν τελικά σκυτάλη στην «Κασσάνδρεια» των Μακεδόνων που τίμησαν τη χερσονήσο, χαρίζοντάς της την αθανασία.

Βιβλιογραφία (ενδεικτική)

- Ηρόδοτος III.91, VII.123, IX.28
- Στράβωνας VII.330
- Θουκυδίδης I.56, IV.123
- Διόδωρος Σικελιώτης XIX, 52
- Alexander J., Potidaea, 1963.
- Meritt B., Scione, Mende and Torone, AJA 27, pp.447-460.
- Struck A., Makedonische Fahrten I. Chalkidike, Wien-Leipzig, 1907.
- Βοκοτοπούλου Ι., Τοπογραφικά Κασσάνδρας, Αφιέρωμα στον N.G.L. Hammond, Παράρτημα Μακεδονικών αρ. 7, Θεσσαλο-

νίκη 1997, σσ. 65-78.

- Παππά Μ., Η Χαλκιδική κατά τους προϊστορικούς χρόνους, Η Ιστορία της Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκη 1998, σσ.11-30.
- Σισμανίδης Κ., Η Χαλκιδική κατά τους Αρχαϊκούς, Κλασικούς και Ελληνιστικούς χρόνους, Η Ιστορία της Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκη 1998, σσ.31-76.
- Τσιγαρίδα Ε-Μπ., Παπαδημητρίου Ε., Νέα στοιχεία για την ιστορική τοπογραφία της χερσονήσου της Κασσάνδρας (Χαλκιδικής), ΑΕΜΘ 20 χρόνια, Επετειακός τόμος, Θεσσαλονίκη 2009, σσ. 421-435. (καταγεγραμμένο το σύνολο της βιβλιογραφίας).

Η ΑΡΝΑΙΑ ΚΑΙ Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΤΗΣ ΑΓ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΕΡΙΣΣΟΥ,
ΑΓ. ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΑΡΔΑΜΕΡΙΟΥ Κ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Όταν μιλάει κανείς για την αρχοντική Άρναία, τότε ο νους του πηγαίνει άμέσως στην καρδιά ή καλύτερα στην ψυχή του εύλογημένου αυτού τόπου που είναι ο πάγκαλος Ίερός Ναός του Αγίου Στεφάνου. Στο κόσμημα, στο παλλάδιο αυτό που ύψωσε ή εulάβεια των κατοίκων της ανά τους αιώνες. Ζυμωμένος με μνήμες, βρεγμένος με δάκρυα χαράς και λύπης, χτισμένος από τό ύστέρημα και τό περίσσειμα του έσω θησαυρού τής φύτρας τούτου τόπου άγνωστεύει μέσα άπ' τούς αιώνες τή ρότα του караβιού τής Διαρίγκοβης κι άρμενίζει κουβαλώντας στα κιτάπια του τό γλυκόπιστο ρακί τής θύμησης.

Στό μεδούλι των Άρναιωτών ή ταυτότητά του, ή εικόνα του άγκαλιασμένη με τήν ιστορία και τόν μύθο κεντάει με χρυσοκλωστή τό ύφαντό τό πολύτιμο τής ύπόστασης τής βουνίσιας λεβεντιάς τής Χαλκιδικής, πού στάλαξαν σταγόνα σταγόνα σέ κρατήρα πολύτιμο τά έκάστοτε νειάτα της. Κι ανατριχιάζει στη θωριά του και δάκρυα πλημμυρίζουν τις κόγχες των ματιών... Κι εκείνοι οι χτύποι του ρολογιού άπ' τό λυγερόκορμο καμπαναριό του, λές κι άντανακλούν τούς χτύπους τής συνείδησης, τά σκιρτήματα των άρτιγέννητων ή τόν ρόγχο των ψυχορραγούντων βλαστών του, βλαστών πού ό Ύψιστος φύτεψε στ' άγιασμένα αυτά χώματα.

Πάνω άπό τήν πρόσοπή του ή γραφίδα του χρόνου σέ μαρμάρινη ένεπίγραφη πλάκα περηφανεύεται ότι χτίστηκε τό 1812 για να συνάξει όσους πιστεύουν, πίστεψαν και θα πιστέψουν στον Χριστό, για να περιβάλει τό καντήλι τής Όρθοδοξίας διαχρονικά και με τήν περίφημη πέτρινη τοιχοδομία του να κρατήσει τόν θησαυρό του Σταυρού άμόλυντο άπ' τόν βάσκανο "όφθαλμό" και τό "ξίφος" των "βαρβάρων"...

Περνάς τό πρωί και τό σήμαντρο τό όρθρινό σου ψελλίζει: Ζή Κύριος ό Θεός! Περνάς τό μεσημέρι κι ό ήλιος πού λούζει τήν τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική του τόν πορφυρώνει μοναδικά, λές και τήν Άνάσταση του Ναζωραίου και τή λαμπάδα της θέλει ν' άνάψη! Τό δειλί μοσχοβολάει τό λιβάνι του σαν παραδείσου μύρο πολύτιμο και τό βράδυ ή άνέσπερη κανδήλα του Ίερού Βήματός

του κρατάει συντροφιά κι άναβλύζει έλπίδα σέ άποκαωμένες ύπάρξεις, ζωντανές και κεκοιμημένες του χθές, του σήμερα, ποιός ξέρει

Τούτο τό τζοβαίρι, μάτι φθονέρο του μισόκαλου Διαβόλου τό βράδυ τής άποφράδας Δευτέρας, 5ης Σεπτεμβρίου 2005, πυρπόλησε και κραυγή πανελλήνια συντάραξε τήν οικουμένη. «Πύρ κατάφαγε τόν Άγιο Στέφανο Χαλκιδικής». Κι ό Δεσπότης Νικόδημος, πρωτοκορυφαίος θαρρείς χορού άρχαιοελληνικού Κληρικών τε και λαϊκών, άρχόντων και Λαού πενθηφόρου, ως άλλος τραγικός Φιλοκτήτης έδεικνυε τά "ράκι" του ιστορικού παρελθόντος με οίμωγές και κοπετούς...

Ο Ι. Ναός σήμερα. (Φωτ. Νικ. Πάχτα)

Μά να πού ή άρχαιολογική σκαπάνη του Ύπουργείου Πολιτισμού άποκάλυψε τό θαύμα: σκάβοντας και ψάχνοντας για τήν καλή ή μη στατικότητα των άπομεινariών του Ναού άπό τήν πυρά, ή 10η Έφορεία Βυζαντινών

Άρχαιοτήτων φέρνει στό φώς κρυμμένες πτυχές του άγιασμένου αυτού χώρου. Τρεις παλιότεροι Ναοί Χριστιανικοί πού τά θεμέλιά τους ήταν θαμμένα στο χώμα τής λησμονιάς κάνουν τήν έμφάνισή τους με τήν βοήθεια τής άρχαιολογικής σκαπάνης. Παλαιοχριστιανική βασιλική χρονολογούμενη με ασφάλεια γύρω στο 400 μ.Χ. φανερώνει ότι με τό λαμπρό τούτο μνημείο άπό τότε ό Χριστός όμολογείται στη Χαλκιδική ως Σωτήρας και Θεός! Ναϊσκος μικρών διαστάσεων των μέσων βυζαντινών χρόνων άνάμεσα στον 10ο και τόν 11ο αιώνα, τις φτερούγες του δικέφαλου ύποδεικνύει τής Ρωμιοσύνης! Και τρίτο νεώτερο οικοδόμημα των μεταβυζαντινών χρόνων, δηλαδή του 16ου - 17ου αιώνας, κοσμημένο με τοιχογραφίες μεινεσμένες ως σπαράγματα μαρτυρεί ότι τό καντήλι του Γολγοθά δέν έσβησε ποτέ στα ιερά τούτα σκινώματα!

Κι άρχισε άπ' τήν έπομένη ήμέρα ό μαραθώνιος τής άποκατάστασης ... Κι αξιόθηκε ό άρχοντας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ κι ή Άρναία με τήν βοήθεια του Θεού, άνθρώπων, άρχόντων και χορηγών κοντά στα Χριστούγεννα του 2006 να λειτουργήσουν και πάλι τόν Πρωτομάρτυρα Διάκονο του Ύψιστου!

Αυτή ή πορεία του Ίερού Ναού, πορεία πού ταιριάζει

στόν από τήν τέφρα ἀναγεννώμενο Ρωμῆ, μᾶς σαγήνευσε ἀπό τήν πρώτη ὥρα πού πατήσαμε τό πόδι μας στήν Ἱερά Μητρόπολη. Μέσα ἀπό τούς εἰδικούς ὑαλοπίνακες τοῦ δαπέδου του ρουφώντας τήν ἱστορία, τούς δεκαπέντε τάφους ἀπό τήν παλιοχριστιανική ἐποχή καί τίς μεταγενέστερες χρονολογικές περιόδους ψηλαφώντας ἐκστατικά, νιώσαμε τό μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ καί ἀπολαύσαμε τό “τσαγανό” τοῦ Ρωμηοῦ! Κι εἶπαμε τό ἐφετινό ἡμερολόγιο νά τ’ ἀφιερῶσουμε στή λαμπρότητά του. Πά τοῦτο κι ἀναθέσαμε στόν ἱστορικό τῆς

Ἀρναίας καί ἐκλεκτό ἀδελφό κ. Δημήτριο Κύρου, πού γνωρίζει καλά τόν Ἅγιο Στέφανο, νά ἐπιμεληθῆ τήν ἐκδοση αὐτή. Τόν εὐχαριστοῦμε γι’ αὐτό καί ἐπευλογοῦμε τούς κόπους του.

Εὐχόμαστε ὁ Νέος Χρόνος νά εἶναι γεμάτος ἀπό Χριστό. Εὐχόμαστε ὁ Μάρτυρας τοῦ Γολγοθᾶ Κύριός μας νά ἀποκαταστήσῃ ἔτι περαιτέρω τό μεγαλεῖο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καί ἀσπαζόμενος ὅλους ἀπό μέσης καρδίας ἀνακράζομε: Εὐλογητός ὁ Θεός! Εὐλογημένο κι ἐπιδοφόρο τό 2015.

Σημ. Το κείμενο αποτελεί τον πρόλογο του εφετινού (2015) ημερολογίου της Ιεράς Μητροπόλεως Ιερισσοῦ καὶ δημοσιεύεται ὡς ἕνας ἐξαιρετος λόγος που φωτογραφίζει τήν Ἀρναία καὶ το Ναό τῆς με ἕναν τρόπο μοναδικό καὶ αναφέρεται στο «θαύμα» τῆς ταχύτατης (ἐντός 16 μηνῶν) καὶ πλήρους ανοικοδόμησης του Ναοῦ που εἶχε ὀλοσχερώς καταστραφεί ἀπό τήν πυρκαγιά τῆς 5ης Σεπτεμβρίου 2005.

Σ.Σ. Ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος ἔχει κάθε λόγο νά νιώθει εὐτυχῆ καὶ γιατί ὁ εκ των μελῶν του Δ.Σ. του κ. Θεόδωρος Τσαμούρης, Ἀρναιώτης τήν καταγωγή, πολὺπειρος πολιτικός μηχανικός στα κατασκευαστικά ἔργα, ἐτέθη ἀπό τήν πρώτη στιγμή ἐπικεφαλῆς κωσικοδομικῶν συνεργειῶν, καὶ καθοδηγώντας τα ἐργάστηκε μαζί τους γιὰ 16 μήνες, νυχθημερόν, συνεχῶς, χωρίς διακοπή καὶ ὅλως ἀφιλοκερδῶς καὶ υπῆρξε ἔτσι βασικός συντελεστής του «θαύματος».

* * *

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΕΓΚΕΛΑΔΟΥ*

ΙΩΑΚΕΙΜ ΑΘ. ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΣ

δρ. Αρχαιολόγος

Σύμφωνα με μία ἀρχαία παράδοση, ἡ χερσόνησος Παλλήνη, ἡ σημερινή Κασσάνδρα, ἦταν ἡ χώρα τῶν Γιγάντων. Ἀπὸ τήν Παλλήνη, λοιπόν, ξεκίνησαν οἱ Γιγάντες τήν ἐπίθεσή τους κατὰ τῶν ἀπέναντι Θεῶν τοῦ Ὀλύμπου, ἀπὸ τούς ὁποίους τούς χῶριζε μόνον ὁ λεγόμενος Θερμαϊκὸς Κόλπος.

Ἔτσι ἄρχισε ἡ Γιγαντομαχία. Αἰφνιδιασμός τῶν Θεῶν, ὑποστήριξη τῶν Γιγάντων ἀπὸ τήν μάννα τους, τήν Γῆ, βουνὰ πετοῦσαν οἱ Θεοί, ὁ Ἄθως ἀπὸ τότε εἶναι ἀκόμα καταπλακωμένος ἀπὸ τὸ λαμπερὸ βουνὸ πὸν τοῦριξε ἡ ἀρτιγέννητη Ἀθηνᾶ, ἡ ὁποία κινήγησε καὶ τὸν γνωστὸ μας Ἐγκέλαδο γιὰ νὰ τὸν σκεπάσει, ἔκτοτε ἡμιθανῆ, με τήν Αἴτνα. Ὁ Ζεὺς με τούς κερανοὺς του κατέκαυσε Γιγάντες καὶ χερσόνησο, ἡ ὁποία τότε πῆρε τὸ πρῶτο ὄνομά της: Φλέγρα, δηλαδὴ Κατακαμένη.

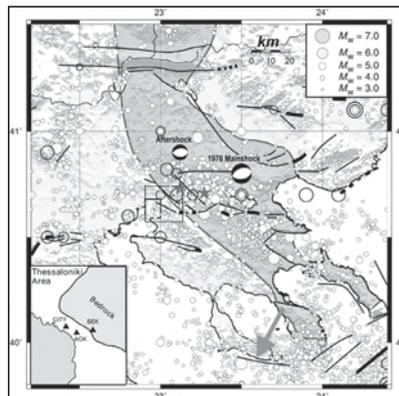
Λέγεται ὅτι κάποιος Γιγάντας εἶναι καταπλακωμένος ἐκεῖ, στήν νότια ἄκρη τῆς Φλέγρας, καὶ λαγοκοιμάται, περιμένοντας πότε θὰ ἔρθουν τὰ πράματα βολικὰ νὰ ἐλευθερωθῆ. Κι ἂν δὲν πιστεύετε, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ πάτε νὰ κολυμπήστε ἐκεῖ, κάτω ἀπὸ τὰ θερμὰ

θειοῦχα λουτρά τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, καὶ θὰ δεῖτε τήν ἀνάσα του νὰ ἀναδύεται με βρωμερὲς μπουρμπουλῆρες ἀπὸ τὰ βάθη τῆς θάλασσας.

Κάθε ἐξέφρων ἐρευνητῆς ἀντιμετωπίζει με πολὺ καλὴ προδιάθεση τήν Παράδοση. Γνωρίζουμε ὅτι πίσω ἀπὸ κάθε Παράδοση κρύβεται ἐπιμελῶς καὶ μιὰ ἀλήθεια. Ὁ ἐρευνητῆς πρέπει νὰ ἐπιστρατεύσει γνώσεις, φαντασία, τόλμη, ἐπιμονή, ὑπομονή, θάρρος καὶ θράσος καὶ νὰ ἀναζητήσῃ τὸ αἰδημόνως κρυπτόμενο.

Πρὸ καιροῦ, συντάσσοντας κατάλογο τῶν λιμένων καὶ τῶν σκαλωμάτων τῆς Χαλκιδικῆς κατὰ τούς Μέσους Χρόνους, ἀντὶ γιὰ χάρτες χρησιμοποίησα τήν φωτογραφία τῆς Χαλκιδικῆς τοῦ Google Earth, λήψεως 28ης Μαρτίου 2012. Περιδιάβηκα λοιπόν ἄνετα τὰ 600 χιλιόμετρα τῆς χαλκιδικιώτικης ἀκτογραμμῆς, μεγενθύνοντας τήν φωτογραφία, ὅπου εἶθελα νὰ ἰδῶ περισσότερες λεπτομέρειες. Εἶδα πράματα καὶ θαύματα, γιὰ τὴν 28η Μαρτίου

τοῦ 2012 ἦταν πολὺ καθαρὴ ἡμέρα καὶ ἡ θάλασσα ἦταν κάλμα. Δὲν θὰ σᾶς κουράσω ἀριθμῶντας καὶ περιγράφοντας θέσεις πολλῆς, ἀλλὰ θὰ περιορισθῶ

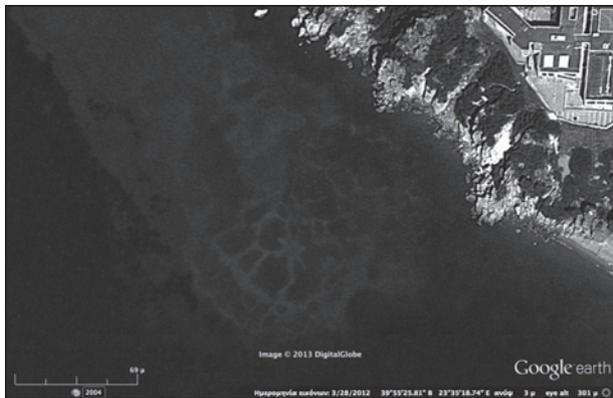

Ἄ χάρτης τῆς Χαλκιδικῆς με τις θέσεις καὶ τις ἐντάσεις τῶν σεισμῶν τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Με τὸ βέλος σημειώνεται ἡ περιοχή τῶν Λουτρῶν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. (Χάρτης τῆς Ὀμάδος Παπαζᾶχου).

σέ μία θέση της Κασσάνδρας: στα Λουτρά της Αγίας Παρασκευής, τα οποία έπεσκέφθηκα για πρώτη φορά τὸ 1974.

Μέσα στὴν θάλασσα, σέ ἀπόσταση περίπου 100 μέτρων ἀπὸ τὴν ἀκτὴ, ὅπου ἡ ἰαματικὴ πηγὴ, καὶ σέ βάθος κυμαινόμενο γύρω στὰ δέκα μέτρα, διακρίνονται τὰ ἐρείπια λιθόκτιστου οἰκισμού, ἔμβαδου περὶ τὰ εἴκοσι (20) στρέμματα, ὁ ὁποῖος ἀναπτύσσεται γύρω ἀπὸ ἕνα ἰσχυρὸ, λιθόκτιστο ὄχυρὸ συγκρότημα, ἔμβαδου περὶ τὰ τρία (3) στρέμματα. Στὸ συγκρότημα κυριαρχεῖ ἕνας μεγάλος «πύργος», ὠσειδοῦς κατόψεως, μεγίστων ἐσωτερικῶν διαστάσεων 20X15 μέτρων, περιβαλλόμενος ἀπὸ μεγάλες περικλειστές «αὐλές» καὶ μικρότερους κυκλικοὺς πύργους. Τὸ κέντρο τοῦ πύργου ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἀκτὴ περὶ τὰ 100 μέτρα. Στὸ ἐνδιάμεσο διακρίνονται

Τὸ «Κάστρο τοῦ Ἐγκέλαδου» στὴν φωτογραφία τοῦ Google Earth.

κάποιες κατασκευές πού θὰ μπορούσαν νὰ ἐρμηνευθοῦν ὡς κατοικίες.

Ὁ οἰκισμὸς καὶ τὸ κάστρο προστατεύονταν ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς θάλασσας μὲ ἰσχυρὸ τεῖχος, (φόβος καταδρομῆς ἀπὸ τὴν θάλασσα;) τοῦ ὁποῖου ὁ ἐπιμήκης λιθωσωρὸς ἐκτείνεται στὸ φρῦδι μιᾶς παλιᾶς χερσονήσου ἢ παραθαλάσσιου γκρεμοῦ. Ὁ οἰκισμὸς αὐτὸς φαίνεται νὰ σχετίζεται μὲ τὸν ὑπερκείμενο (σήμερα) προϊστορικὸν οἰκισμὸ τῆς «Βίλας Στάσα» καὶ τῶν Λουτρῶν.

Πρέπει νὰ ἐξετασθῆ, ἐὰν ἡ βύθιση τοῦ ὑποβρυχίου τομέως τοῦ οἰκισμού ὀφείλεται στὴν ἀνύψωση τῆς θαλάσσιας στάθμης ἢ ἂν πρόκειται γιὰ καταβύθιση, ὀφειλόμενη σέ σεισμικὴ δραστηριότητα.

Ἐὰν ὀφείλεται στὴν ἀνύψωση τῆς θαλάσσιας στάθμης, θὰ πρέπει νὰ ὑπολογίζουμε ὅτι πηγαίνουμε πίσω περὶ τὶς 10.000 χρόνια, ὅποτε μᾶλλον εἶναι παλαιότερος ἀπὸ τὸν προαναφερθέντα προϊστορικὸν

οἰκισμὸ. Πιθανώτερο ὅμως φαίνεται τὸ νὰ ὀφείλεται σέ βύθιση λόγῳ σεισμικῆς δραστηριότητος.

Ὅπως σημειώνεται καὶ στὸν χάρτη τῆς Ὁμάδος Παπαζάχου, μὲ τὰ σεισμολογικὰ δεδομένα τῆς Χαλκιδικῆς τῶν ἐτῶν 550 π.Χ. - 2009 μ.Χ., ἡ περιοχὴ τῶν Λουτρῶν εἶναι κατ' ἐξοχὴν σεισμογενής, μὲ ἕναν τουλάχιστον σεισμὸ τάξεως μεγαλύτερης τῶν ἑξὶ ρίχτερ. Ἐπὶ πλέον, σέ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴν ἀκτὴ, μέσα στὴν θάλασσα, ἐντοπίζεται ἕνα μεγάλο σεισμικὸ ρήγμα, παράλληλο πρὸς τὴν ἀκτογραμμὴ, καὶ ἕνα δεύτερο, στὴν ξηρὰ, παράλληλο καὶ πολὺ κοντινὸ στὸν παραθαλάσσιον κρημνὸ.

Πότε νὰ συνέβησαν ὅλα αὐτά; Νὰ σχετίζονται μὲ τὸ τσουνάμι τὸ ἀναφερόμενο ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτο, τὸ ὁποῖο ἐπνίξε τοὺς Πέρσες στὴν Ποτίδαια, τὸ 490 π.Χ.;

Ὁ Ἐγκέλαδος στὸν κῆπο τῶν Βερσαλιῶν (ἀπὸ τὸ Google).

Νὰ συνέβησαν στοὺς προϊστορικοὺς χρόνους, ὅσον ἑκατοκίετο ἀκόμη ἡ περιοχὴ;

Δὲν γνωρίζω ἂν θὰ ἀπαντηθοῦν ποτὲ αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα, ὅμως, ὁ διεθνῶς γνωστὸς Ἐγκέλαδος, σέ συνδυασμὸ μὲ τὰ θειοῦχα ἰαματικὰ λουτρά καὶ τὸ μὴ ἀπαγορευτικὸ βάθος τῶν ἀρχαιοτήτων, μπορούν νὰ γίνουν πόλος τουριστικῆς ἔλξεως. Ἐνα μικρὸ σκάφος μὲ διαφανὲς δάπεδο καὶ ὀργανωμένες ἐλεγχόμενες καὶ καθοδηγούμενες ὀμάδες κολυμβητῶν ἢ αὐτοδιδῶν θὰ μπορούσαν νὰ προκαλέσουν τὴν ἀνάπτυξη ἑνὸς νέου μοντέλου τουρισμοῦ στὴν περιοχὴ: **τὸν ὑποβρύχιον ἀρχαιολογικὸν τουρισμὸν.**

Τόλμη καὶ φαντασία χρειάζεται...

[Τὸ παρὸν σημείωμα ἀποτελεῖ ἀπλοποιημένη ἐπεξεργασία τῆς ἀνακινώσεώς μου, μὲ τὸν ἴδιον τίτλο, στὴν ΚΖ' Συνάντηση (13-15 Μαρτίου 2014) «ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ»].

* Ἡ ὀνομασία «Κάστρο τοῦ Ἐγκέλαδου» εἶναι μία αὐθαίρετη ἐπιλογή, τὴν ὁποία ἔκανα γιὰ νὰ καλύψω τὴν ἀνάγκη ὀνοματοθεσίας τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου. Ἐχοντας ὅμως ὑπ' ὄψη ὅτι

ἡ περιοχὴ θεωροῦνταν πατρίδα τῶν Γιγάντων καὶ Ὁγκέλαδος εἶναι ὁ γνωστότερος ἀπὸ αὐτοὺς, θεώρησα πολλαπλῶς σκόπιμο νὰ τοῦ ... ἀφιερῶσω τὸ Κάστρο...

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ «ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ» ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ Κ. ΚΑΡΟΛΟ ΠΑΠΟΥΛΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΑΥΓΟΛΟΥΠΗΣ
Καθηγητής Αστρονομίας
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας την Παρασκευή 6 Μαρτίου 2015 δέχθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο την πρόεδρο του "Διεπιστημονικού Κέντρου Αριστοτελικών Μελετών" (ΔΙΚΑΜ) του ΑΠΘ, καθηγήτρια Δήμητρα Σφενδόνη – Μέντζου και τα μέλη του Δ.Σ. , καθηγητή Ιωάννη Σειραδάκη και καθηγητή Σταύρο Αυγολούπη .

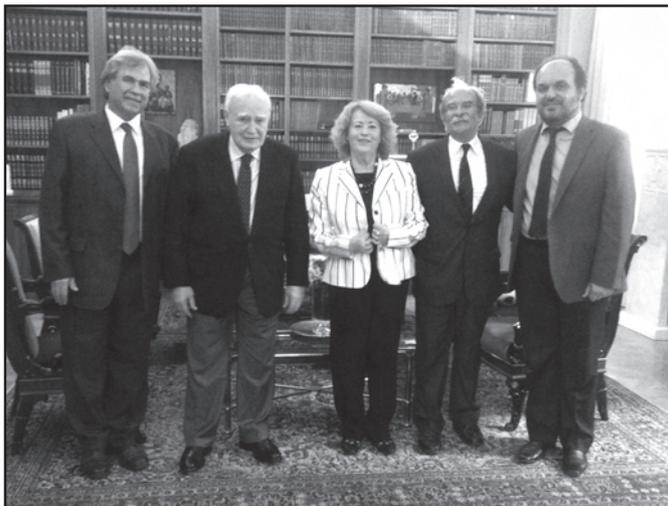
Η συζήτηση που επακολούθησε σε άριστο κλίμα συνεργασίας, ως συνέχεια της πρώτης συνάντησης , που είχε πραγματοποιηθεί το 2011 με την ίδρυση του ΔΙΚΑΜ, επικεντρώθηκε κυρίως στα δύο ακόλουθα θέματα :

α) Τα μέλη του Δ.Σ. ενημέρωσαν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι ύστερα από πρόταση του " Διεπιστημονικού Κέντρου Αριστοτελικών Μελετών" προς την Ελληνική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO, συνυπέγραψαν την υποβολή υποψηφιότητας να ανακηρυχθεί το 2016 ως " Επετειακό Έτος Αριστοτέλη " σε ολόκληρο τον Πλανήτη για την επέτειο 2400 χρόνων από την γέννηση του Σταγειρίτη φιλόσοφου Αριστοτέλη.

β) Τα μέλη του Δ.Σ. ενημέρωσαν επίσης τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την διοργάνωση , το Μάιο 2016 , Παγκόσμιου Συνεδρίου με τον τίτλο "Αριστοτέλης 2400 χρόνια " , για την επέτειο 2400 χρόνων από την γέννηση του Αριστοτέλη στα Αρχαία Στάγειρα της Χαλκιδικής .

Την διοργάνωση του Συνεδρίου ανέλαβε το " Διεπιστημονικό Κέντρο Αριστοτελικών Μελετών" με την ένθερμη στήριξη και συνεργασία όλου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και των Πρυτανικών Αρχών . Η Διεθνής Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου αποτελείται από διεθνούς κύρους ειδικούς Αριστοτελιστές από το Βέλγιο , Γερμανία , Ελλάδα , Ηνωμένο Βασίλειο , ΗΠΑ , Ιρλανδία , Ισπανία, Ιταλία και Ολλανδία.

Οι εργασίες του Συνεδρίου θα πραγματοποιηθούν στους χώρους του Αριστοτελείου

Πανεπιστημίου , στα Αρχαία Στάγειρα (στον τόπο του Δήμου Αριστοτέλη , όπου γεννήθηκε ο Αριστοτέλης) , καθώς και στην Αρχαία Μίεζα (στον τόπο του Δήμου Νάουσας , όπου ο φιλόσοφος δίδαξε τον Μέγα Αλέξανδρο) .

Αξίζει να σημειώσουμε ότι τόσο για το Παγκόσμιο "Επετειακό Έτος Αριστοτέλη", όσο και για το Παγκόσμιο Συνέδριο "Αριστοτέλης 2400 χρόνια" τα μέλη του Δ.Σ. του " Διεπιστημονικού Κέντρου Αριστοτελικών Μελετών" κάλεσαν , πολύ πιο πριν από αυτή τη συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας , στα γραφεία του, στο ΑΠΘ και συζήτησαν τόσο με τον Δήμαρχο του " Δήμου Αριστοτέλη " κ. Ιωάννη Μίχο , όσο και με τον Δήμαρχο του " Δήμου Νάουσας " κ. Νικόλαο Κουτσογιάννη για τον προγραμματισμό κοινών εκδηλώσεων μέσα στο έτος 2016 .

ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών για την τριετία 2015 -2018, που εξέλεξε η Γενική Συνέλευση των εταίρων την Κυριακή 29 Μαρτίου τ.έ., συνεκροτήθη σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης, Ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας Α.Π.Θ., Αντιπρόεδρος Κωνσταντίνος Π. Χρήστου, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ, Γενικός Γραμματέας Βασίλειος Ν. Πάππας, Δικηγόρος, Δρ. Ιστορίας, τ. Βουλευτής, Ταμίας Χαράλαμπος Σ. Τσιτσιμπίκος, Αντιστράτηγος ε.α., Επίτιμος Β' Υπαρχηγός ΓΕΣ, Έφορος Βιβλιοθήκης Κωνσταντίνος Ν. Πλαστήρας, Δρ. Φιλολογίας Α.Π.Θ. Μέλη: Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης, Αν. Καθηγητής Ιατρικής Α.Π.Θ., Ευανθία Κωνσταντίνου ή Τέγου -Στεργιάδου, Δρ. Βυζαντινής Ιστορίας Α.Π.Θ., Γεώργιος Π. Νάκος, Ομότιμος Καθηγητής Νομικής Α.Π.Θ., Γεώργιος Π. Τσότσος, Δρ. Τοπογράφος Μηχανικός, Σχολικός Σύμβουλος.

Σημ.Ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος, που αρκετά από τα μέλη του είναι και εταίροι της Ε.Μ.Σ, συγχαίρει

τον πρόεδρο και τα μέλη του νέου Δ.Σ. για την εκλογή τους και εύχεται εκ βαθέων επιτυχία στο εθνικό έργο που καλούνται να επιτελέσουν. Η χαρά μας δε γίνεται ακόμα μεγαλύτερη, όταν αναλογιστούμε ότι ο νέος πρόεδρος, καθηγητής κ. Αθανάσιος Καραθανάσης, είναι τακτικός συνεργάτης-αρθρογράφος του περιοδικού μας ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ και ο Γεν. Γραμματέας κ. Βασίλειος Πάπας, δικηγόρος, τ. βουλευτής και επίλεκτο μέλος του Συλλόγου μας, ακραιφνής Χαλκιδικιώτης, είναι πρόεδρος για δύο και πλέον δεκαετίες του αδελφού σωματείου της Χαλκιδικής, δηλ. της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Χαλκιδικής. Με την παρουσία τους από τις νέες θέσεις, μαζί με τα λοιπά μέλη του Δ.Σ., είμαστε βέβαιοι ότι θα μεριμνήσουν να αναδειχθεί η αγνοημένη από τον πολύ κόσμο συμβολή της Χαλκιδικής στους υπέρ της ανεξαρτησίας αγώνες του 1821 και του 1854, ώστε αυτή να πάρει τη θέση που της ταιριάζει στα σχολικά εγχειρίδια αλλά και στο «ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ».

* * *

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ

Η ΑΦΡΙΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΙΚΟΥΛΑΣ

Ομ. Καθηγητής Παιδιατρικής ΑΠΘ

Τι ήταν πάλι αυτό! Κεραυνός έπεσε στο χωριό. Το έβλεπαν και δεν το πίστευαν. Όλοι οι κάτοικοι αλλά ιδίως οι γυναίκες του γραφικού παραθαλάσσιου χωριού της Χαλκιδικής στον πρωινό καφέ τους, στο βραδυνό τους **σόμπουρο**¹ και στις βρύσες που περιμεναν στη σειρά για να γεμίσουν τα **αγγεία**² τους αυτό είχαν για θέμα. Το έβλεπαν και δεν το πίστευαν. “**Πώς γίν(ι)κι αυτό, μαρή;**”, “**Θα λουλαθώ, μαρή;**”, “**σκλιά γρούνια ένα**³ **γίν(ι)καν, μαρή;**”, “**Πώς, μα πώς, μαρή, τον πήρι;**”. Αυτά και άλλα πολλά έλεγαν μεταξύ τους οι γυναίκες και σταματημό δεν είχαν.

Έβλεπαν αυτό που έγινε, το εξέταζαν επισταμένα από κάθε πλευρά αλλά δεν κατέληγαν σε κανένα συμπέρασμα. “**Πώς γίν(ι)κι αυτό;**”, “**Πώς;**”

Ο Χρήστος ήταν ένας νεαρός κάτοικος του χωριού που ήταν **σβαρνιάρ**⁴ **μι τ'όνουμα**⁵. Επίσης ήταν τεμπέλης μι τ'όνουμα. Περιουσία δεν είχε. Με το ζόρι ξεσηκωνόταν να πάει σε κανένα μεροκάματο. Και μόλις έπιανε λίγα λεφτά στα χέρια, τα ξόδευε ασυλλόγιστα σε γλέντια και πιοτά. Ήταν βέβαια νοστιμούλης και χωρατατζής αλλά τα ελαττώματα που τον πλαισίωναν συντέλεσαν, ώστε να έχει τη γενική απόρριψη “των κοριτσιών της παντρειάς” του χωριού. Κανένα δεν τον έπαιρνε στα σοβαρά, κανένα δεν τον κοίταζε σαν μελλοντικό άντρα της. “**Τι αυτόν τον αχάϊρευτου θα πάρο;** **Καλύτερα να απομείνου έτσι(ι)**” ήταν αυτό που έλεγαν τα κορίτσια μεταξύ τους, όταν μιλούσαν για το Χρήστο.

1. **σόμπουρος**: η βραδυνή κουβέντα και παρέα γυναικών της γειτονιάς που γίνεται στο δρόμο έξω από τα σπίτια τους.
2. **αγγεία**: οικιακά σκεύη (στάμνες, δοχεία, κατσαρόλες κλπ)
3. “**σκλιά γρούνια ένα**”: γίναμε όλοι ίδιοι, είτε ταιριάζουμε και

το αζίζουμε, είτε όχι (ειρωνικά)

4. **σβαρνιάρης**: αυτός που σβαρνίζει τα ρούχα του και παρασέρνει τα γύρω του αντικείμενα, ο ακατάστατος

5. **μι τ'όνουμα**: ονομαστός, ξακουστός

Μέσα στο κλίμα αυτό ήρθε ο καιρός και ο Χρήστος έφυγε φαντάρος. Ο Χρήστος ο σβαρνιάρης, ο τεμπέλης, ο ανεπρόκοπος. Αφού πέρασαν τα δύο χρόνια του στρατού ο Χρήστος γύρισε στο χωριό. Και τότε κατά την επιστροφή του Χρήστου συνέβη αυτό, που αναστάτωσε το χωριό, που έκανε τις γυναίκες να παραληρούν από το πρωί ως το βράδυ. Να λοιπόν τι συνέβη.

Ο Χρήστος ο σβαρνιάρης, ο τεμπέλης, ο ανεπρόκοπος, ο Χρήστος που δεν είχε στον ήλιο μοίρα δεν γύρισε μονάχος από το στρατό. Έφερε μαζί του και αρραβωνιαστικά.

Και τι αρραβωνιαστικά. Μια αρραβωνιαστικά με τα όλα της. Αφράτη, **θεωρητική**⁶, κούκλα. Μια κοπέλα να την “πεις στο ποτήρι”. Κι απο’ κεί που δεν τον ήθελε καμιά στο χωριό, από’ κεί που δεν τον υπολόγιζε κανένας έμειναν όλοι να θαυμάζουν το Χρήστο και να μην πιστεύουν αυτό που έβλεπαν.

Οι μέρες πενούσαν, η αρραβωνιαστικά εγκαταστάθηκε στο φτωχόσπιτο του Χρήστου και οι γάμοι τους αναγγέλθηκαν ότι θα γίνονταν οσονούπω. Εν τω μεταξύ όλο το χωριό όσο έβλεπε την καλλονή αρραβωνιαστικά του Χρήστου να κυκλοφορεί ανάμεσά τους τόσο περισσότερο έμπαινε σε βαθύ προβληματισμό και έκανε υπεράνθρωπες προσπάθειες να λύσει το μυστήριο αυτής της ένωσης, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. “**Πώς, μαρή, πώς;**” ακουγόταν σ’ όλο το χωριό από το πρωί ως το βράδυ από τις γυναίκες του χωριού που είχαν πάθει ομαδική υστερία στην προσπάθεια τους να εξηγήσουν τα ανεξήγητα. Μέχρι που έδωσε ο Θεός και τη λύση στο τρομερό αυτό πρόβλημα που προέκυψε τόσο ξαφνικά στο χωριό την έδωσε η Αννούδα ένα εξάχρονο κοριτσάκι.

Η Αννούδα ήταν ένα χαριτωμένο και πανέξυπνο κοριτσάκι που κατοικούσε αρκετά μακριά από το σπίτι του Χρήστου, που ήταν λίγο απομονωμένο στην άκρη του χωριού. Όπως συνηθίζονταν εκείνα τα χρόνια τα παιδιά της ηλικίας της τριγυρνούσαν και έπαιζαν με τα συνομήλικά τους στις αλάνες και στους δρόμους της γειτονιάς τους και πολλές φορές ξέφευγαν και παραμάχαλα. Έτσι και η Αννούδα εκείνη τη μέρα με κάποια άλλα παιδιά βρέθηκε έξω από το σπίτι του Χρήστου, όπου έμενε και η αρραβωνιαστικά του. Και εκεί στο μπαλκόνι του σπιτιού έλαβε χώρα το καταπληκτικό γεγονός, που έδωσε τη λύση στο μυστήριο της ένωσης του Χρήστου με την αρραβωνιαστικά του. Στο μπαλκόνι του σπιτιού υπήρχε, όπως συνηθίζονταν τότε, σε μια γωνιά ένας νεροχύτης το λεγόμενο **νιφτήρ**⁷ που συνήθως ήταν μια απλή σανίδα στερεωμένη στα κάγκελα όπου ακουμπούσαν ένα δοχείο με νερό και πλένονταν οι άνθρωποι. Και εκεί μπροστά στο νεροχύτη, ενώ η Αννούδα και η παρέα της έπαιζαν στο δρόμο, βγήκε και στάθηκε η αρραβωνιαστικά του Χρήστου.

Ό,τι συνέβη μπροστά στα έκπληκτα μάτια της Αννούδας περιέχεται στη διήγηση που έκανε η Αννούδα στη μάνα της, στην οποία έσπευσε αμέσως συγκλονισμένη να ανακοινώσει αυτό που είδε.

Να τι είπε πώς είδε η Αννούδα: “**Ίκι που επιζάμι απού κατ’ απ’ του μπαλκόν(ι) βγίικι κιν(ι) η ξέν(ι) στάθ’κι μπρουστά στου νιφτήρ’ κι πήρι ένα πράμα που μια του έβαζι στου στόμα τ’ς’ μια του έβγαζι, μια του έβαζι μια του έβγαζι, ώσπου γιόμισι η στόματ’ς αφριά**⁷. **Ίφ’τνι**⁸ τ’ν αφριά, **ίπ’νι λίγου νιρό, ξαναγιόμουζι η στόματ’ς αφριά κι τ’ν ίφ’τνι πάλι. Ξίφριξα**⁹, **μάνα, κί’ ηύγα**¹⁰”

Αυτά είπε στη μάνα της τη θειά τη Κυράνου ευρισκόμενη σε τρομερή έξαψη η Αννούδα, τα οποία η θειά η Κυράνου τα ρούφηξε κυριολεκτικά και έμεινε με ανοιχτό το στόμα. Έκανε αυτομάτως νοερά συνειρμούς επί συνειρμών και έλαμψε το βλέμμα της καθ’ όσον “εγένετο φώς” στο μυαλό της και έφθασε επιτέλους στην λύση του μυστηρίου της ένωσης του Χρήστου με την αρραβωνιαστικά του. “**Εύρηκε! Εύρηκε!**” η θειά η Κυράνου. Και εφ’ όσον “εύρηκε” μονολόγησε θριαμβευτικά “**Να μαρή, τώρα κατάλαβα πως τουν πήρι του Χρήστου η αρραβωνιαστικά τ’. Τουν πήρι γιατί βγάζ’(ι) αφριά απ’ του στόμα τς. Τουν πήρι γιατί έχ(ι) μαράζ’(ι). Ίνι σ’(ι)μαδιμέν’(ι)**. Ποιος θ’ τ’ν έπιρνι στου χουριότς;”

Ίκανοποιημένη και περιχαρής που πρώτη αυτή μάθαινε τη λύση του προβλήματος, που απασχολούσε από το πρωί ως το βράδυ όλο το γυναικόκοσμο του χωριού έτρεξε να το ανακοινώσει στις γειτόνισσες κι από’ κεί σ’ όλες τις γυναίκες του χωριού. Σε λίγο όλο το χωριό ήξερε ότι η αρραβωνιαστικά του Χρήστου “**έβγαζι αφριά απ’ του στόμα τς**” ότι “**ίχι μαράζ’(ι)**” ότι “**ήταν σ’(ι)μαδιμέν’(ι)**”. Και βέβαια δεν τη έπαιρνε κανένας άλλος στο δικό της το μέρος που προφανώς ήξεραν τα πάθια της και τη φορτώθηκε ο Χρήστος, που υπηρετούσε σε εκείνα τα μέρη και υπήρξε η λύση ανάγκης για την αρραβωνιαστικά του.

Έτσι εξηγήθηκαν όλα και επήλθε η γαλήνη στο χωριό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Πολύ αργότερα όταν ήρθε “ο πολιτισμός (και) εις το χωριόν” του Χρήστου έμαθαν οι συμπατριώτισσες του ότι **αφριά μέσα στο στόμα δημιουργεί και η οδοντόκρεμα που μπαίνει μέσα στο στόμα “μ’ ένα πράγμα” που λέγεται οδοντόβουρτσα**. Δεν είναι απαραίτητο να έχει κανείς μαράζι ή να είναι σημαδεμένος για να βγάξει αφριά από το στόμα. Αλλά και πριν να ‘ρθει ο πολιτισμός έπρεπε να ξέρουν ότι υπάρχει και μια λαϊκή έκφραση που θα τις εξηγούσε τα πράγματα αμέσως. Η λαϊκή αυτή και πολύ σοφή έκφραση είναι: “**αν είχατε τα μάτια τα δικά μου θα βλέπατε γιατί τον αγαπώ**”.

6. **θεωρητική**: εντυπωσιακά εμφανίσημη

7. **αφριά**: αφρός

8. **ίφ’τνι**: έφτυνε

9. **ξίφριξα**: τρώμαξα

10. **ηύγα**: έφυγα

Από τις εκδηλώσεις και τις εκδρομές του Συλλόγου μας

Από την ημερήσια εκδρομή στην Καστοριά (21-2-2015)

Με φόντο τη λίμνη

Παρέα με τους πουλιά της λίμνης

Από την ομιλία του καθηγητή της Αστρονομίας κ. Στ. Αυγολούπη (11-3-2015)

Το ακροατήριο

Ο ομιλητής

Από την 3ήμερη εκδρομή στην Αράχωβα-Δελφούς-Δίστομο (15/17-3-2015)

Στις Θερμοπύλες

Στην Μονή του Οσίου Λουκά

Στους Δελφούς

Στο μαρτυρικό Δίστομο

Από τις εκδηλώσεις και τις εκδρο

Από την ομιλία του φιλόλογου κ. Δημ. Κοσμά (1-5-2015)

Ο ομιλητής

Το ακροατήριο

Οι μουσικοί

Η κ. Θεώνη Δ. Κοσμά

Αναμνηστικό στιγμιότυπο

Από την παρουσίαση του βιβλίου «Η σκόνη του τίποτα» της κ. Κέλλυ Πάλλα (6-5-2015)

Το ακροατήριο

Η ομιλήτρια (μέσον) και οι παρουσιαστές

Από την ομιλία του καθηγητή του Mangester κ. Γ. Αγγίδη (20-5-2015)

Το ακροατήριο

Ο ομιλητής

μέρες του Συλλόγου μας (συνέχεια)

Από την 7ήμερη εκδρομή στην Κρήτη (23/29-4-2015)

Χανιά. Ο φάρος

Αιρωτήρι. Ο Ανδριάντας του Δασκαλογιαννάκη

Ρέθυμνο. Στην Κρήνη Ριμόντι

Κνωσός

Μουσείο Ηρακλείου. Μακέτα Κνωσού

Οι τάφοι των Βενιζέλων

Από την 3ήμερη εκδρομή στη Λευκάδα (17/19-5-2015)

Στο μαντείο της Δωδώνης

Στο Ναυδρί (Πίσω ο ανδριάντας του Αρ. Ονάση)

Από τις εμφανίσεις της χορωδίας μας

Στο 30ό φεστιβάλ του ΟΤΕ. Αίθουσα τελετών Α.Π.Θ. (14-12-2014)

Στο 7ο Φεστιβάλ Συλλόγου Φιλαρμονικών και Χορωδιών Ελλάδος (29-3-2015)

Στη συνάντηση χορωδιών στον Αγ. Μάμα (28-3-2015)

Η χορωδία του Παγγαλκιδικού

Η χορωδία της Αθύτου

Η χορωδία του Αγίου Μάμα

Ο Πρόεδρος του Αγ. Μάμα

Η Πρόεδρος του Συλλόγου

Ο μάεστρος της χορωδίας

ΤΟ ΝΕΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΝΙΚΗΤΗΣ

Σέμνωμα της Νικήτης και της Χαλκιδικής

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΑΡΑΣ
Θεολόγος-Φιλολόγος

Την Κυριακή των Βαΐων, 5/4/2015 και ώρα 10.30 έγιναν τα εγκαίνια του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου της Νικήτης. Την εκδήλωση τίμησαν: ο βουλευτής Χαλκιδικής Γεώργιος Βαγιωνάς, ο πρώην υφυπουργός εθνικής οικονομίας Χρήστος Πάχτας, ο πρόεδρος της ANETXA Γεώργιος Πασαλής, ο περιφερειακός σύμβουλος Στέλιος Βαλιάνος, η δημοτική σύμβουλος του Δήμου Κασσανδρείας Μαρία Παπαδημητρίου, δημοτικοί και τοπικοί σύμβουλοι και πλήθος κόσμου. Μετά τον αγιασμό από τον πρωτοπρεσβύτερο π. Αθανάσιο Γουματιανό, το λόγο πήρε ο Δήμαρχος Σιθωνίας Ιωάννης Τζιτζιός, ο οποίος, αφού ευχαρίστησε τους συντελεστές και πρωτεργάτες του Μουσείου, επισήμανε την αξία του Μουσείου για τη Νικήτη και την ευρύτερη περιοχή, λέγοντας μεταξύ άλλων τα εξής: «Όλοι εμείς, που έχουμε τις ρίζες σ' αυτόν τον όμορφο τόπο με τις πλούσιες παραδόσεις και τη μακρόχρονη ιστορία, είμαστε ιδιαίτερα συγκινημένοι. Το ιστορικό και λαογραφικό Μουσείο της Νικήτης, είναι ένας ιδιαίτερος χώρος που περικλείει την τοπική μας ιστορία και θα αποτελεί κύτταρο του πολιτισμού και προβληματισμού για το μέλλον. Είναι ένας χώρος μνήμης και αυτογνωσίας και μια δυνατότητα διαφορετικής ανάδειξης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς».

Το κτίριο του Μουσείου.

Στη συνέχεια πήρε το λόγο ο πρόεδρος της ANETXA Γιώργος Πασαλής, ο οποίος τόνισε μεταξύ άλλων, ότι η ANETXA σε τέτοιου είδους ενέργειες που αποσκοπούν στη προώθηση της ιστορίας και του πολιτισμού ενός τόπου, είναι πάντα αρωγός και τις χρηματοδοτεί.

Ακολούθως ανέβηκε στο βήμα ο Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του μουσείου και μοναδικός συλλέκτης των αντικειμένων φιλόλογος Δημήτριος Δημαράς, ο οποίος έκανε μια αναδρομή στο παρελθόν. Αναφέρθηκε στην ιστορία του κτιρίου που πέρασε από διάφορες φάσεις μέχρι που να γίνει μουσείο (Δημοτικό σχολείο, Γυμνάσιο ιδιωτικό, Γυμνάσιο δημόσιο, τεχνικό Λύκειο, Μουσείο). Αναφέρθηκε στους συντελεστές αυτής της προσπάθειας τους οποίους και ευχαρίστησε, όπως ευχαρίστησε και τους συγχωριανούς του που του δώρησαν τα αντικείμενα (γεωργικά εργαλεία, οικιακής χρήσης, εργαλεία διάφορων επαγγελματιών, εκκλησια-

στικά σκεύη, είδη ρουχισμού και προίκας, κλωστοϋφαντουργικά αντικείμενα, κ. ά.) Μεταξύ άλλων είπε και τα εξής: «Αγαπητοί συγχωριανοί! Σήμερα είναι μια ξεχωριστή μέρα για μένα. Είμαι πάρα πολύ συγκινημένος γιατί μετά από αγώνα 19 χρόνων, το όνειρο μου γίνεται πραγματικότητα. Ήμουν σίγουρος, ότι αυτή η μέρα των εγαινίων κάποτε θα ερχόταν. Δεν είχα αμφιβολία ούτε μια στιγμή».

«Το Μουσείο για τη Νικήτη, τη Χαλκιδική κι όλους τους επισκέπτες του είναι ένα μεγάλο ανοιχτό βιβλίο της ιστορίας της τέχνης και του πολιτισμού του τόπου. Το Μουσείο θα προκαλεί χαρά, ενδιαφέρον, έκπληξη, θαυμασμό και συγκίνηση στους επισκέπτες του.

Σ' αυτό δίνεται η ευκαιρία στο κοινό να έλθει σε επαφή με την αισθητική κληρονομιά του παρελθόντος, να σχηματίσει μια σαφή εικόνα της ιστορικής και πολιτι-

στικής πορείας του τόπου και παράλληλα να διδαχθεί, να ψυχαγωγηθεί και να αποκομίσει πολλές χρήσιμες γνώσεις».

Μετά πήρε το λόγο η αρχαιολόγος - μουσειολόγος Νεφέλη Λιόντου, η οποία αναφέρθηκε στην πορεία δημιουργίας του μουσείου, τις βασικές μουσειολογικές αρχές και τη σχέση της ομάδας με τους κατοίκους και τις ιστορικές αφηγήσεις τους.

Στη συνέχεια ανέβηκε στο βήμα ο αρχιτέκτονας διδάκτορας Μάνιος Δημήτριος και ανέλυσε το σχεδιασμό και την αρχιτεκτονική μελέτη του εσωτερικού χώρου, καθώς και της αυλής του μουσείου.

Κατόπιν ο Πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου της Νικήτης Τριαντάφυλλος Γιωβανέκος απένειμε αναμνηστική πλακέτα στον δήμαρχο Σιθωνίας Ιωάννη Τζιτζιό μετά από ομόφωνη απόφαση του τοπικού συμβουλίου.

Μετά το πέρας των ομιλιών, όλοι ανέβηκαν τις πέτρινες σκάλες του μουσείου. Την κορδέλα έκοψε ο Δήμαρχος Σιθωνίας Ιωάννης Τζιτζιός που την κρατούσαν ο πρώην υφυπουργός εθνικής οικονομίας Χρήστος Πάχτας και ο βουλευτής Χαλκιδικής Γεώργιος Βαγιωνάς. Στη συνέχεια έγινε η ξενάγηση στους χώρους του μουσείου από την αρχαιολόγο - μουσειολόγο Νεφέλη Λιόντου.

Υ.Γ. Το μουσείο δεν λειτουργεί ακόμα, γιατί περιμένουμε από την Περιφέρεια την άδεια λειτουργίας του.

ΣΑΝ ΑΠΟΨΙ ΤΕΤΟΙΑ ΜΕΡΑ...

ΓΙΑΝΝΗΣ Δ. ΚΑΝΑΤΑΣ - ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΡΟΧΡΙΣΤΟΣ

• *Ειδήσεις, τοπικά νέα, συμβάντα και σχόλια από τα χωριά της Χαλκιδικής, δράσεις και πεπραγμένα του Παγχαλκδικού Συλλόγου όπως τα διαβάσαμε κι εμείς σε παλιές εφημερίδες της Χαλκιδικής, της Θεσσαλονίκης, των Αθηνών, ακόμη και της Κωνσταντινούπολης. Επιδίωξή μας είναι να φιλοξενούμε κάθε φορά όσο το δυνατόν περισσότερες εφημερίδες, σε θέματα που αφορούν τα χωριά της Χαλκιδικής και τον Παγχαλκδικό, που το καθένα δίνει το κλίμα της εποχής που αναφέρεται.*

Ν. ΑΛΗΘΕΙΑ

21 Απριλίου 1915: ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Συμφώνως προσκλήσεως του “Παγχαλκδικού Συνδέμου” συνήλθον χτες εις το κατάστημα αυτού περί τα 70 πρόσωπα, μέλη και μη του Συνδέσμου, καταγόμενοι πάντες εκ των διαφόρων χωριών και κωμοπόλεων της Χαλκιδικής. Κατά την συνεδρίαν ο πρόεδρος του Συνδέσμου εξέθηκε εν ολίγοις τας αρχάς του Λαϊκού κόμματος και τας σχέσεις του Παγχαλκ. Συνδέσμου προς το Λαϊκό κόμμα.... μετά ταύτα εγένετο διαλογική συζήτησις... οπότε εγείρεται ο εκ Κασσάνδρας καταγόμενος Πάστωρ κ. Μιχισόπουλος και λέγει ότι το Λαϊκόν Κόμμα δεν είναι άλλο παρά κόμμα του οποίου αρχηγός είναι ο κ. Βενιζέλος καθ’ όσον μέχρι τούδε ο πρώην πρωθυπουργός επρέσβευε αυτός τας αρχάς ταύτας...

Αφού η συζήτησις ετελείωσε ... αποφασίζεται ίνα πάντες τα μέλη και μη του Συνδέσμου, βοηθήσωσιν τας ενεργείας αυτού εις τας ιδιαίτερας πατρίδας των, ο δε Παγχαλκδικός Σύνδεσμος να εξακολουθήσει συνεργαζόμενος μετά του Λαϊκού Κόμματος και να προσανατολισθεί με τους συνδιασμούς ούς εκείνο θα κρίνει.... να προσκληθεί δε πάλιν Παγχαλκδικόν Συνέδριον το οποίον θα υποδείξει 4 βουλευτάς ους θα υποστηρίξουν πάντες πάσει θυσία....

ΦΩΣ

25 Ιουνίου 1923: Η «ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ»

Υπό του συναδέλφου κ. Β. Βασιλικού επανεκδίδεται προσεχώς η εβδομαδιαία εφημερίς «Χαλκιδική» όργανον των κοινών συμφερόντων της επαρχίας Χαλκιδικής.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

22 Απριλίου 1933: Ο ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ ΩΣ ΘΕΡΙΝΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

1954. Από τους Λαϊκούς Αγώνες «Αγιοαθανάσια» της Πορταριάς

Ο Πολύγυρος τώρα με τις ανοιξιάτικες του ημέρες τις πρασινάδες του και το βραδινό δροσερό αεράκι που απαλά χαϊδεύει κάθε βράδυ τα μουτράκια των επισκεπτών του, μοιάζει σαν πραγματική νυφούλα χωμένη μέσα στα λουλούδια. Το μεγάλο του πάρκο που περιβάλλει το μέγαρο του Γυμνασίου με τα δροσερά τσάμια του και τη χλόη, φιλοξενεί κάθε βράδυ πολλά ρομαντικά και θελκτικά προσωπάκια αμφοτέρων των φύλων... Εφέτος εξαιρετικώς τις εξοχές μας εγκαινιάσανε ορισμένοι Θεσσαλονικείς, που την δευτέραν μέραν του Πάσχα πολύ πρωί ευρέθησαν στον Πολύγυρο.

Μεταξύ των ξένων μας διεκρίναμεν τους κ.κ. Βέμπερ τέως πρόξενον της Γερμανίας μετά της κυρίας του. Ομοίως τον νυν Γερμανόν πρόξενον μετά της κυρίας του, τον κ. και την κ. Κάιτμαν, τον κ. Γερμανόν Διευθυντήν της Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης μετά της κόρης του, τον Μεγαλοβιομήχανον κ. Κύρτην, τον χειρουργον Ιατρόν κ. Τάσσον Αστεριάδη Διευθυντήν του Γαλλικού Νοσοκομείου μετά της Κυρίας του, τον κ. Μιχαήλ Κότσιανον Ιατρόν Πρόεδρον Ιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης μετά της Κυρίας του, ... τους ενταύθα δικηγόρους κ.κ. Χρήστον Χρηστίδην μετά της Κυρίας του, Στέφανον Κότσιανον, Αθανάσιον Γεροχρήστον, Φίλιππον Τάσσον καθηγητήν...

ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ

16 Ιουνίου 1940: Ο κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.

Αφίχθη ο νέος διευθυντής της Αγροτικής Τραπέζης κ. Δημ. Ζαχαριάδης. (Πρόκειται για τον Μίμη Ζαχαριάδη, αδελφό του Γεν. Γραμματέα του Κ.Κ.Ε. Νίκου Ζαχαριάδη).

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

29 Μαΐου 1962: Ο ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εις το εντευκτήριον του “Συνδέσμου Μοναστηριωτών” επραγματοποιήθη γενική συνέλευσις των μελών του Παγχαλκιδικού Συλλόγου “Ο Αριστοτέλης”, καθ’ ἣν ἐγένετο λογοδοσία του ἀπερχομένου και εκλογῆ νέου Δ. Σ. Ἦτοι ἐξελέγησαν πρόεδρος ο κ. Παπαγεράκης, ἀντιπρόεδρος ο κ. Παπαδήμος και μέλη ο κ.κ. Καδῆς, Παπαθανασίου, Ιερισσιώτης, Δώδος, Τσάκαλος, Γεωργούλης και Τερτιλίνης...

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

9 Μαΐου 1965: ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΡΕΚΟΡ ΕΠΕΤΥΧΑΝ ΟΙ ΑΘΛΗΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΛΑΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ

Παρουσία του Νομάρχου κ. Χρυσάνθου, των βουλευτών του νομού Φιλιππίδη, Βασματζίδη, Κυριαφίνη των κ.κ. Δημάρχων του νομού, του κ. Διοικητού Χωροφυλακής Πολυγύρου, του κ. Στεφ. Κότσιανου... και πλήθος κόσμου που ἀφίχθη ἀπ’ ὅλα τα σημεία της Χαλκιδικῆς... ἐτελέσθησαν την Κυριακὴν εις το Κοινωνικόν Γυμναστήριον Πορταρίας οἱ Παγχαλκιδικοὶ λαϊκοὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες... Ἐν συνεχείᾳ ἐπηρεκλούθησαν ἀθλητικοὶ ἀγῶνες.

Δρόμος 100 μ. 1) Παπαμέτης Παναγ. (Πορταρίας), 2) Τσίλιας Σαράντης (Καλλικρατείας), 3) Σαββίδης Γεώργ. (Ν. Μουδανίων).

Δρόμος 1000 μ. 1) Πεζάτης Δημ. (Πορταρίας), 2) Βασιλάκης Γεώργ. (Πολυγύρου), 3) Παπαβασιλείου Ιωάν. (Κασσάνδρας)

Δρόμος 3000 μ. 1) Μορένος Αθαν. (Πολυγύρου), 2) Πεζάτης Δημ. (Πορταρίας), 3) Κουλιγκάς Παν. (Ν. Μουδανίων)

Δρόμος 80 μ. Νεανίδων. 1) Κόκκαλη Άννα (Πολυγύρου), 2) Παρδάλη Ευαγγ. (Κασσάνδρας), 3) Μπεζερτζή Χιώτη (Ν. Μουδανίων).

Άλμα εις τριπλόν. 1) Ψαράς Νικ. (Πολυγύρου) 123,78 2) Χουβαρδάς Θεοδ. (Αγ. Παύλου) 12,76 3) Κάψας Κων. (Κασσάνδρας) 12,44.

Άλμα εις ὕψος. 1) Ψαράς Νικ. (Πολυγύρου) 1,70 2) Παπαβασιλείου Ιωάν. (Κασσάνδρας) 3) Χουβαρδάς Ευστρ. (Αγ. Παύλου).

Λιθοβολία. 1) Βαμβακόγλου Αθ. (Ν. Μουδανίων) 19,50 2) Μουταφτσίδης Στ. (Ν. Ολύνθου) 18,50 3) Ντρέκος Σωτήριος (Πολυγύρου) 17, 73.

Ιππασία: 1) Λύκος Τριαντ. (Αγ. Παύλου), 2) Τσα-

ρούχας (Πορταρίας)...

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

18 Απριλίου 1967: Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΡΗΓΑ ΕΙΣ ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΝ

Πρωτοβουλία του Παγχαλκιδικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, ἐδόθη εις Γαλάτισταν ἐνώπιον πυκνού ακροατηρίου διάλεξις του κ. Χρ. Ρήγα με θέμα: “Αἱ ἀρχαὶ της Φιλικῆς Ἐταιρείας και ο ἐθνικός ἀγὼν ἐν Χαλκιδικῇ”. Παρέστησαν ὅλοι οἱ ἀρχαὶ της κωμοπόλεως... Ο διευθυντῆς του Δημ. Σχολείου κ. Δημητρακούδης ηυχαρίστησε το τιμῆσαν την πόλιν δια της πνευματικῆς αὐτῆς προσφορᾶς συμβούλιον του Παγχαλκιδικού Συλλόγου και ἀκολούθως ο πρόεδρος αὐτοῦ κ. Θ. Καλτσᾶς παρουσίασε τον ομιλητῆν....

ΝΕΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

15 Ιουνίου 1974: ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ

Εἰς τον προαχθέντα εις Ἀντιστράτηγον και Διοικητῆν της ΑΣΔΕΝ, Ἀγαμέμνονα Γκράτζιον, ο αείμνηστος πατῆρ του οποίου ως Γυμνασιάρχης εις το μοναδικόν τότε Γυμνάσιον της Χαλκιδικῆς εις τον ΠΟΛΥΤΥΡΟΝ ὑπῆρξεν ο φάρος του πνευματικῆς πολιτισμοῦ και εις τον τόπον μας, δια του οποίου πολλοὶ ἀπὸ τους μαθητᾶς του ἀκτινοβολοῦν ἀκόμα εις τας Ἐπιστήμας... ο δε ἕτερος ἀδελφός του Φιλοποίμην Γκράτζιος μεσουρανεὶ και οὗτος με τους ἄλλους συναδέλφους του μεταξύ των ἀγροτῶν μας ως γεωπόνος....

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

16 Ιουνίου 1980: ΜΕ Π.Δ. ΚΑΘΙΕΡΩΝΕΤΑΙ Η 17η ΜΑΙΟΥ ΩΣ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Ο συμπατριώτης μας βουλευτῆς Θεσ/νίκης και πρῶην υφυπουργός κ. Ἀριστείδης Κατσαούνης ἐγνώρισε στην ἐφημερίδα μας ὅτι ο ὑπουργός Ἐσωτερικῶν κ. Στράτος ἔκανε ἀποδεκτὴ την ἐισηγήση της ΤΕΔΚ Χαλκιδικῆς για την καθιέρωση της 17ης Μαΐου ως ἐπισήμου ἡμέρας εορτασμοῦ της Ἐπαναστάσεως της Χαλκιδικῆς κατὰ το 1821.

Δόθηκε ἐντολή για τον καταρτισμό του Π.Δ. Με το διάταγμα αὐτό δικαίωνεται ἡ ἱστορία του τόπου μας που τόσο ἀγνοήθηκε....

* * *

Για τη νεολαία της Χαλκιδικῆς και τον κλασικό ἀθλητισμό

Ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος ἀθλοθετεὶ και ἐφέτος τα μετᾶλλια και τα κύπελα των ἀγῶνων κλασικῆς ἀθλητισμοῦ που διεξάγονται κάθε χρόνο στο δημοτικὸ γυμναστήριον του Δήμου Νικήτης με διοργανωτῆ τον Γ. Σ. ἡ Σιθωνία, με βασικό συντελεστή της ὅλης διοργάνωσης τον κ. **Νίκο Παπαδημητρίου** υποπτεράρχο ε.α. της πολεμικῆς μας ἀεροπορίας, και με την υποστήριξη κυρίως του Δήμου Σιθωνίας. Ἐπίσης κάθε χρόνο ο Παγχαλκιδικός διαθέτει και τον

ιατρό των ἀγῶνων ἀπὸ τον κατάλογο των ἰατρῶν-μελῶν του. Πέρυσι “ἰατρός των ἀγῶνων” ἦταν ο ἰατρός του κέντρου υγείας Ν. Μουδανίων κ. **Εμμ. Μπέης** ἀπὸ τα Πετροκέρασα, που σήμερα εἶναι και πρόεδρος του Ὄργανισμοῦ Πολιτισμοῦ και Ἀθλητισμοῦ του Δήμου Ν. Προποντιδᾶς. Ο ἴδιος ο κ. Μπέης θα εἶναι και ἐφέτος ἰατρός των ἀγῶνων που θα διεξαχθοῦν στη Νικήτη το Σάββατο 18 Ιουλίου 2015. Του οφείλομε συγχαρητήρια και ευχαριστίες.

Η δράση του Συλλόγου μας

Η παρουσίαση του βιβλίου «Το ρολόι του ουρανού» του καθηγητή του Α.Π.Θ. κ. Σταύρου Αυγολούπη, από τη Μεγ. Παναγία. Τετάρτη 11-3-2015.

Την Τετάρτη 11 Μαρτίου στις 8 το βράδυ πραγματοποιήθηκε στην Εστία μας η παρουσίαση του βιβλίου «Το ρολόι του ουρανού» του καθηγητή της Αστρονομίας του ΑΠΘ κ. Σταύρου Αυγολούπη, από τον ίδιο τον συγγραφέα. Ο ομιλητής, επίλεκτο μέλος του Συλλόγου μας και μέλος της συντακτικής επιτροπής του Παγχαλκιδικού Λόγου, πολύ γρήγορα παρέσυρε με το σαγηνευτικό του λόγο, το πολυπληθές ακροατήριο, στον κόσμο του σύμπαντος. Ανέλυσε τα μυστήρια του ουρανού και χρησιμοποιώντας πλούσιες εικόνες, που προέβαλε στην οθόνη, αιχμαλώτισε για μια και πλέον ώρα το ενδιαφέρον του ακροατηρίου, το οποίο άφωνα παρακολουθούσε την ανάλυση των μυστηρίων του σύμπαντος. Το βιβλίο του γραμμένο σε ιαμβικό ομοιοκατάληκτο δεκαπεντασύλλαβο με πλούσια και υπέροχη εικονογράφηση διαβάζεται εύκολα κυρίως από τον παιδόκοσμο στον οποίο και απευθύνεται.

Τον ομιλητή παρουσίασε ο Γ.Γ. κ. Ι. Κοτσάνης, ενώ ο πρόεδρος του Δ.Σ. έκλεισε την εκδήλωση με επαίνους και ευχαριστίες προς τον κ. Αυγολούπη για την ομιλία-παρουσίαση του βιβλίου, αλλά και για την ποικίλη προσφορά του όχι μόνο στην επιστήμη της Αστρονομίας την οποία ευδοκίμως διακονεί, αλλά και στην κοινωνία ολόκληρη με τις πολλές ομιλίες και ενημερώσεις που πραγματοποιεί πρόθυμα σε όλη την Ελλάδα και για τη συμμετοχή του στο Δ.Σ. του Διεπιστημονικού Κέντρου Αριστοτελικών Μελετών, που έχει ιδρυθεί και λειτουργεί στο Α.Π.Θ. Ακολούθησε μικρή λιτή δεξίωση.

Τριήμερη εκδρομή στην Αράχωβα-Δελφούς-Ιτέα-Γαλαξίδι-Δίστομο-Λιβαδιά. 15-17 Μαρτίου 2015.

Η αναχώρηση έγινε την Κυριακή πρωί 15 Μαρτίου, στις 7.00 με ένα λεωφορείο και 52 εκδρομείς, με αρχηγό το Γ.Γ. του Δ.Σ. κ. Γιάννη Κοτσάνη και συνοδούς τον πρόεδρο κ. Μιχ. Καρτσιώτη (συντονιστή) και τα μέλη του Δ.Σ. Αβραάμ Παπαδόπουλο (Ταμιά), Νατάσα Δάφφα και Μάχη Κωστοπούλου. Ξεναγός μας μια υπέροχη κοπέλα, η κ. Αγγελική, μελίρρυθη και άριστα καταρτισμένη του πρακτορείου ΑΘΩΣ. Πρώτη στάση στα γραφικά και ιστορικά ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ για εκκλησιασμό (Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως γαρ), καφέ και σύντομη περιδιάβαση του κέντρου του χωριού. Επόμενος σταθμός οι ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ με πλούσια ξενάγηση, παρακολούθηση μικρού μήκους ταινίας με αναπαράσταση της θρυλικής μάχης (480 π.Χ.) στο ωραιότατο Κέντρο Ιστορικής Ενημέρωσης που ανήγειρε ο Δήμος Λαμιέων και φωτογράφιση στο άγαλμα του Λεωνίδα. Στη συνέχεια και ύστερα από αρκετή διαδρομή φθάσαμε στη ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΛΟΥΚΑ, αυτού του σπουδαιότατου βυζαντινού μνημείου, οκταγωνικός ναός με τρούλο, με τις θαυμάσιες τοιχογραφίες και κυρίως τα ψηφιδωτά του, που είναι καταχωρημένο στον κατάλογο της UNESCO ως παγκόσμιο μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς. Το βράδυ,

πριν σουρουπώσει, φτάσαμε στην πολύβουη ΑΡΑΧΩΒΑ και καταλύσαμε στο υπέροχο ξενοδοχείο 4* Λυκώρεια, που μας πρόσφερε θερμή οικογενειακή φιλοξενία. Μετά από βόλτα στο χωριό, διανυκτέρευση.

Τη Δευτέρα 16-3-2015 επισκεφθήκαμε τους ΔΕΛΦΟΥΣ, το ιερό κέντρο με το διασημότερο μαντείο του αρχαίου κόσμου, όπου φυλάσσεται και ο «Ομφαλός της γης» και ξεναγηθήκαμε στον αρχαιολογικό χώρο και στο Μουσείο με το άγαλμα του ηνιόχου. Άριστη η ξενάγηση, αν και οι επισκέπτες την ημέρα εκείνη ήταν αρκετές εκατοντάδες. Στη συνέχεια κατηφορίσαμε προς την πεδιάδα της Φωκίδας για να φθάσουμε στο ΓΑΛΑΞΙΔΙ, τον φημισμένο για την πλούσια ναυτική του παράδοση τόπο. Περπατήσαμε στο λιμάνι όπου τα πάντα ήταν κλειστά λόγω χειμώνα και αμέσως αναχωρήσαμε για την κοσμοπολίτικη ΙΤΕΑ. Περπατήσαμε και εδώ στην παραλία και στα κοντινά εσώτερα της πόλης, γνωρίσαμε μερικά αξιοθέατά της και απολαύσαμε τα σουζάκια μας κοντά στη θάλασσα. Το απόγευμα επιστροφή στο ξενοδοχείο για ανάπαυση και προετοιμασία για τη βραδινή διασκέδαση, η οποία είχε πολύ κέφι, πολύ τραγούδι και περισσότερο χορό.

Την Τρίτη 17-3-2015, πριν αφήσουμε την Αράχωβα, κάναμε μια σύντομη επίσκεψη στο Λιβάδι, το χειμερινό θέρετρο της ελίτ της Αθήνας με τις πετρόχτιστες βίλες στα ριζά του Παρνασσού. Επόμενος σταθμός το ΔΙΣΤΟΜΟ. Το γνωστό μαρτυρικό χωριό που γνώρισε όσο κανένας άλλος τόπος τη θηριωδία των Γερμανών Ναζί. όταν το Μάρτιο του 1943 εκτελέστηκαν εν ψυχρώ 218 κάτοικοι, άνδρες γυναίκες και μωρά παιδιά. Σταθήκαμε με ρίγος μπροστά στο μνημείο που στήθηκε και όπου είναι γραμμένα όλα τα ονόματα των θυμάτων, ψάλαμε τον Εθνικό ύμνο, τηρήσαμε ενός λεπτού σιγή και συγκλονισμένοι, σκεπτικοί και ταραγμένοι κατηφορίσαμε για το χωριό, όπου παρακολούθησαμε ντοκιμαντέρ της σφαγής. Ένα βουβό παράπονο και ένας κόμπος ανέβηκε στο λαιμό μας στο τέλος της ταινίας. Πήραμε ένα καφέ στην πλατεία, συζητήσαμε με ντόπιους, οι οποίοι έζησαν και μας διηγήθηκαν τη φρίκη του χαλασμού και σκεπτικοί και συντετριμμένοι αναχωρήσαμε για τη ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Μεγάλη και αξιόλογη πόλη η Λειβαδιά, με πολλά νερά πλήρως αξιοποιημένα. Στις πηγές γευματίσαμε σε ένα καταπληκτικό τοπίο. Δεν είχαμε χρόνο να την γνωρίσουμε καλά. Όμως δυο βόλτες που κάναμε στο κέντρο της μας εντυπωσίασε. Ήταν ο τελευταίος σταθμός. Με πλούσιες εντυπώσεις, γνώσεις και αισθήματα πήραμε το δρόμο του γυρισμού για να φθάσουμε στην πόλη μας αργά το βράδυ. Άλλη μια πετυχημένη εκδρομή καταχωρήθηκε στις σελίδες της ιστορίας του Παγχαλκιδικού. Σημειώνουμε ότι σε όλη τη διάρκεια της εκδρομής μας συνόδευε ο κ. Βασίλης Μπαλωματίνης, ανώτατος αξ/κός ε.α. με τη σύζυγό του Κατερίνα Διαμαντούδη από την Αρναία οι οποίοι μας διευκόλυναν με πολύ προθυμία και αγάπη σε όλες μας τις κινήσεις. Τους ευχαριστήσαμε εκεί, τους ευχαριστούμε και πάλι δημοσίως.

11η Συνάντηση χορωδιών της Χαλκιδικής στη Θεσσαλονίκη. Κυριακή 22 Μαρτίου 2015.

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε την Κυριακή το απόγευμα 22 Μαρτίου 2015, ώρα 19.00, στη Θεσσαλονίκη, στην αίθουσα ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (έναντι του Λευκού Πύργου), η προγραμματισμένη 11η ΣΥΣΝΑΝΤΗΣΗ ΧΟΡΩΔΙΩΝ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. Στη Συνάντηση κλήθηκαν και έλαβαν μέρος οι χορωδίες: 1) Του Συλλόγου Γυναικών Γαλάτιστας, με έντεχνα τραγούδια, μαέστρο τον κ. Δημ. Παπαγεωργίου και πιανίστα την κ. Έλενα Μοργκουνόβα, 2) Των Ζερβοχωριών με δημοτικά τραγούδια και μαέστρο τον κ. Ανδρέα Δερβίση, 3) του Μορφωτικού και Πολιτιστικού Συλλόγου Κασσάνδρας Η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ με έντεχνα τραγούδια και μαέστρο και πιανίστα τον κ. Γιάννη Ζγούρα και 4) Η χορωδία του Παγγλακιδικού Συλλόγου με μαέστρο τον κ. Νίκο Καλαϊτζή και πιανίστα τον κ. Σάκη Δερμιτζάκη.

Η αίθουσα από νωρίς υπερπληρώθηκε. Πολύς ο κόσμος με αποτέλεσμα πολλοί να δυσανασχετήσουν και να αποχωρήσουν. Καλεσμένοι και Παρόντες ως επίσημα καλεσμένοι οι Ευεργέτες του Παγγαλκιδικού κ.κ. Ορέστης Σιμώνης (μέγας ευαργέτης), Μόσχος Μόσχος και Κων. Βλαχάκης και ο δρ. αρχαιολόγος κ. Ιωακείμ Αθ. Παπάγγελος. Τις χορωδίες και το πλήθος καλωσόρισε ο κ. Ι. Κοτσάνης, ενώ τον επίσημο χαιρετισμό απηύθυνε ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Μιχ. Καρτσιώτης, ο οποίος σημείωσε ότι η εκδήλωση εντάσσεται στα πλαίσια του εορτασμού της επετείου της 25ης Μαρτίου. Το πρόγραμμα άνοιξε η χορωδία του Παγγαλκιδικού με το «Τη Υπερμάχω...» και συνεχίστηκε με τις άλλες χορωδίες με τη σειρά που αναγράφονται. Όλες καλά προετοιμασμένες απέδωσαν θαυμάσια το πρόγραμμά τους και καταχειροκροτήθηκαν. Στους μαέστρους και τους εκπροσώπους των χορωδιών που συμμετείχαν ο Παγγαλκιδικός απένειμε αναμνηστικά διπλώματα. Σε κάθε χορωδία πρόσφερε ως δώρο ένα δέμα με τους πέντε τόμους του ΠΑΓΓΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ και ένα κουτί κεράσματα φιλοξενίας. Σε κάθε χορωδία επίσης προσφέρθηκε ένα αντίτυπο του τελευταίου τεύχους (22ου) του περιοδικού μας, ενώ πολλά περιοδικά προηγούμενων τευχών προσφέρονταν έξω από την αίθουσα, στο τραπέζι του φουαγιέ, σε όσους επιθυμούσαν. Η χορωδία της Κασσάνδρας πρόσφερε στον διοργανωτή Παγγαλκιδικό Σύλλογο ως δώρο τα βιβλία που αναφέρονται στην οικεία σελίδα «Βιβλία που λάβαμε», για τη βιβλιοθήκη του. Τα χαμόγελα και τα συγχαρητήρια που έδιναν και έπαιρναν στο τέλος της εκδήλωσης ήταν η επιβεβαίωση της επιτυχίας.

Το Δ.Σ. ευχαριστεί και πάλι τις χορωδίες (παράγοντες και χορωδούς) που έλαβαν μέρος.

Συμμετοχή της χορωδίας μας σε συνάντηση χορωδιών στον Άγιο Μάμα. Σάββατο 28 Μαρτίου 2015.

Καλεσμένη από τον τοπικό Πολιτιστικό Σύλλογο Αγίου Μάμα η χορωδία μας πήρε μέρος στον εορτασμό του χωριού για την επέτειο της 25ης Μαρτίου, που οργάνωσε ο τοπικός Πολιτιστικός Σύλλογος στην ωραιότατη αίθουσα του Εμπορικού και Πολιτιστικού Κέντρου του χωριού, στο χώρο της μεγάλης και ξακουστής ετήσιας εμποροπανηγυρης. Η χορωδία μας τραγούδησε με επιτυχία επίκαιρα

τραγούδια με μαέστρο τον κ. Νίκο Καλαϊτζή και πιανίστα τον κ. Σάκη Δερμιτζάκη. Στην εκδήλωση πήραν μέρος και οι χορωδίες της Αθύτου με μαέστρο τον κ. Κώστα Φωστορόπουλο και συνοδό τον εφημέριο π. Κων/ντίνο και η γυναικεία χορωδία του Αγίου Μάμα με μαέστρο τον κ. Χρ. Σουσουρά. Η τελευταία έκανε δυο εμφανίσεις. Έψαλε εκκλησιαστικούς ύμνους στην αρχή και δημοτικά τραγούδια στο τέλος. Τον πανηγυρικό της βραδιάς εκφώνησε ο μαέστρος της χορωδίας του Αγ. Μάμα, και μέλος του Παγγαλκιδικού, κ. Χρήστος Σουσουράς, ο οποίος αναφέρθηκε στη συμβολή της Χαλκιδικής στην επανάσταση του 1821, γεγονός που απέσπασε τα συγχαρητήρια του κόσμου, που είχε συρρεύσει σε ικανοποιητικό αριθμό. Παρόντες ο πρόεδρος του Ο.Π.Α. Ν. Προποντίδας κ. Εμμανουήλ Γ. Μπέης, ο οποίος απηύθυνε και χαιρετισμό, ο πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας κ. Χρήστος Γιακαγιάς, η πρόεδρος του διοργανωτή Συλλόγου κ. Αικ. Χατζηπάντζιου, ο ανταποκριτής μας στον Άγ. Μάμα κ. Γιάννης Βαγιωνάς, ο επιχειρηματίας κ. Γεράσιμος Μπακογιάννης, ο τ. πρόεδρος του τοπικού Συλλόγου κ. Νίκος Κρασάς, που πολύ κινήθηκε και φρόντισε και πρόσφερε στην όλη εκδήλωση κ.ά. Τη δική μας χορωδία συνόδευαν ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Μιχ. Καρτσιώτης, ο οποίος και απ' ύθνη χαιρετισμό και αναφέρθηκε στην ίδρυση, τους σκοπούς και τη δράση του Παγγαλκιδικού, ο αντιπρόεδρος κ. Πάνος Βερροιώτης, και τα μέλη κ. Θεόδωρος Τσαμούρης και Μάχη Κωστοπούλου.

Στο τέλος, ο οργανωτής της εκδήλωσης τοπικός Πολιτιστικός Σύλλογος δεξιώθηκε τις χορωδίες και τους συνοδούς τους στην ίδια ευρύχωρη αίθουσα, με εδέσματα που ετοίμασαν οι γυναίκες του χωριού και τα πρόσφεραν με τόση ευγένεια, τόση προθυμία και τόση χάρη, που άφησαν άριστες εντυπώσεις Όλοι αποχωρήσαμε με τις καλύτερες αναμνήσεις κατενθουσιασμένοι.

Συμμετοχή της χορωδίας μας στο 7ο Φεστιβάλ χορωδιών του ΣΦΕΧ στην αίθουσα τελετών του ΑΠΘ. Σάββατο 28 και Κυριακή 29 Μαρτίου 2015.

Η χορωδία μας δήλωσε συμμετοχή, έγινε δεκτή και τραγούδησε στο 7ο Χορωδιακό Φεστιβάλ, που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Φιλαρμονικών και Χορωδιών Ελλάδος (Σ.Φ.Χ.Ε.) στην αίθουσα τελετών του ΑΠΘ το Σάββατο 28 και την Κυριακή 29 Μαρτίου 2015. Στην εκδήλωση πήραν μέρος τέσσερα σχήματα με μουσικά όργανα και 17 χορωδίες απ' όλη την Ελλάδα. Η δική μας χορωδία τραγούδησε τελευταία, το βράδυ της Κυριακής, πολύ επιτυχημένα, τόσο που το κοινό παρά το προχωρημένο της ώρας φώναζε κι άλλο κι άλλο. Τότε ο μαέστρος μας κ. Νικ. Καλαϊτζής έδωσε το σύνθημα και η χορωδία ικανοποίησε την επιθυμία που εκφράστηκε. Τραγούδησε τον Τσάμικο του Χατζηδάκι με τόση όρεξη και μεράκι, που ξεσήκωσε το ακροατήριο και το έκανε να ξεσπάσει σε πολλά παρατεταμένα χειροκροτήματα. Ήταν ίσως από τις πιο επιτυχημένες εμφανίσεις της. Στο πιάνο ήταν ο Σάκης Δερμιτζάκης. Η όλη οργάνωση, με ψυχή την πρόεδρο του ΣΦΧΕ κ. Ξένια Τζατζου (6984913987) υπήρξε άψογη από κάθε πλευρά και απέσπασε τα συγχαρητήρια όλων. Την εκδήλωση παρακολούθησε σύσσωμο το Δ.Σ. του Παγγαλκιδικού και ο

πρόεδρος στο τέλος απηύθυνε ευχαριστίες και συγχαρητήρια. Και του χρόνου.

Λογοτεχνικό βραδινό με θέμα: «Εγώ ο Νίκος Καββαδίας». Ομιλητής ο φιλόλογος και συγγραφέας κ. Δημ. Κοσμάς. Τετάρτη 1 Απριλίου 2015.

Την Τετάρτη 1 Απριλίου 2015, στις 8 το βράδυ, πραγματοποιήθηκε στην Εστία μας ομιλία από τον έγκριτο φιλόλογο, τώες Σχολικό Σύμβουλο Φιλολόγων κ. Δημήτριο Αθ. Κοσμά, από τον Πολύγυρο, με θέμα: «Εγώ ο Νίκος Καββαδίας» (Κατέβηκε ο Πολύγυρος και γίνηκε λιμάνι). Η αίθουσα από πολύ νωρίς υπερπληρώθηκε. Πυκνό το ακροατήριο. Ανάμεσα του διακρίναμε ένα σημαντικό αριθμό πνευματικών ανθρώπων, που ήρθαν όχι απλά να τιμήσουν, αλλά να «ακούσουν» τον γνωστό στους φιλολογικούς και όχι μόνο, κύκλους τον ομιλητή. Μετά την παρουσίαση του πλούσιου βιογραφικού του και την ανάγνωση των τίτλων των συγγραμμάτων του, από το Γ.Γ. κ. Γιάννη Κοτσάνη, πήρε το λόγο ο ίδιος και μιλώντας σε πρώτο πρόσωπο μαγνήτισε αμέσως την προσοχή των ακροατών, που έτσι «κρεμασμένοι» από τα χείλη του έμειναν άφωνοι μέχρι το τέλος. Η ομιλία πλουτίστηκε με απαγγελίες ποιημάτων του Καββαδία από την φιλόλογο και ηθοποιό κ. Θεώνη Δημ. Κοσμά και με τραγούδια από τη μουσική παρέα του αρχιμουσικού κ. Κώστα Τσολοδήμου, με εκτελεστές τραγουδιστές το Γιώργο Ζιούπο, την Ελευθερία Συρμαλόγλου, την Μάρθα Μπουσνάκη και τον Μάκη Λαφτσόγλου, στοιχεία που ανέδειξαν καλύτερα την προσωπικότητα και το έργο του θαλασσογεννημένου Καββαδία και γι' αυτό καταχειροκροτήθηκαν. Για μια και πλέον ώρα ο ομιλητής ξετύλιξε το φιλολογικό του τάλαντο και παρέσυρε το ακροατήριο στον περιπετειώδη αλλά δημιουργικό κόσμο του Νίκου Καββαδία. Τέλος ο πρόεδρος του Παγχαλκιδικού κ. Μιχ. Καρτσιώτης, κλείνοντας την εκδήλωση, ευχαρίστησε και συνεχάρη συγκινημένος τον ομιλητή, που αποτελεί και επίλεκτο μέλος του Παγχαλκιδικού, και ομολόγησε ότι τέτοια ποιοτική εκδήλωση, με τόσο υψηλή αισθητική, μάλλον δεν γνώρισε, τουλάχιστο τα τελευταία, χρόνια η αίθουσα.. Ακολούθησε λιτή δεξίωση, προσφορά του Συλλόγου.

Η ομάδα ανάγνωσης βιβλίων.

Την πρώτη Πέμπτη κάθε μήνα. Η ομάδα ανάγνωσης βιβλίων του γυναικείου τμήματος του Συλλόγου λειτούργησε και πάλι κανονικά και το περασμένο τρίμηνο, με συντονίστρια την καλή φιλόλογο κ. Γεωργία Πούλου. Στις συναντήσεις οι συμμετέχουσες γυναίκες ασχολήθηκαν: Τον Μάρτιο με το βιβλίο της Ισμήνης Καπάνταη ΜΕ ΘΕΑ ΤΗ ΖΩΗ, τον Απρίλιο με το βιβλίο του Ισίδωρου Ζουργού ΣΚΗΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΟ ΤΟΥ ΜΑΤΙΑΣ ΑΛΜΟΣΙΝΟ και το Μάιο με το βιβλίο της Ελένης Κεκροπούλου ΑΓΓΕΛΙΚΑ Η ΜΑΝΤΕΝΟΥΤΑ. Το τρίμηνο συνεχίζει τη λειτουργία του την πρώτη Πέμπτη κάθε μήνα 17.00-18.30. Στην κ. Γεωργία Πούλου την συντονίστρια και στις κυρίες της ομάδας συγχαρητήρια και για τη συμμετοχή στην ομάδα, αλλά για την αλληλεγγύη, που έδειξαν το Πάσχα προς έχοντες ανάγκη συνανθρώπους μας.

Η χορωδία μας στο Βαφοπούλειο, σε φεστιβάλ τιμής και μνήμης του αείμνηστου μουσουργού Μάνου Χατζηδάκι. Σάββατο 25-4-2015.

Στο 1ο Φεστιβάλ Χορωδιών του Βαφοπουλείου Πνευματικού Κέντρου, που πραγματοποιήθηκε στις 24-25/4/2015 και ολοκληρώθηκε με εξαιρετική οργανωτική επιτυχία, έλαβαν μέρος 14 χορωδίες από όλη τη Β. Ελλάδα και την Θεσσαλονίκη. Ανάμεσα σ' αυτές, που ήταν όλες υψηλών προδιαγραφών, συμμετείχε, κατόπιν προσκλήσεως των διοργανωτών, με μεσολαβητή την κ. Φρόσω Σαρδελλά, και η χορωδία του Παγχαλκιδικού Συλλόγου με μαέστρο τον κ. Ν. Καλαϊτζή και πιανίστα τον κ. Σάκη Δερμιτζάκη, η οποία ερμήνευσε με επιτυχία πέντε τραγούδια του τιμώμενου μουσικοσυνθέτη. Ο πήχης ανεβαίνει όλο και πιο ψηλά. Ευχόμαστε και νέες επιτυχίες.

Το χορευτικό μας στο Παλαιόκαστρο και στον Γαλαρινό, Σάββατο 2 Μαΐου 2015.

Το Παλαιόκαστρο και ο Γαλαρινός, δυο μικρά χωριά της Χαλκιδικής μας, που υπάγονται σήμερα στο Δήμο Πολυγύρου, γιόρτασαν πανηγυρικά τον Άγιο Αθανάσιο την Παρασκευή 2 Μαΐου γιατί και τα δυο τον έχουν πολιούχο. Στο Παλαιόκαστρο. Τη Θεία Λειτουργία ετέλεσε ο αιδεσιμότατος π. Νικόλαος Γαβανάς, νέος ιερέας από τη Γαλάτιστα, που χειροτονήθηκε μόλις πριν δύο περίπου χρόνια και τοποθετήθηκε ως εφημέριος στο Παλαιόκαστρο και ο οποίος είχε και την πρωτοβουλία του πανηγυρικού εορτασμού, που γίνεται για πρώτη φορά στο χωριό. Στο δεξιό αναλόγιο έψαλε υπέροχα ο δικός μας πρωτοψάλτης κ. Χρήστος Σουσουράς. Μετά τη Θ. Λειτουργία ο ιερέας ευλόγησε τα καζάνια με το φαγητό (κουρμπάνι), που είχαν ετοιμασθεί στο προαύλιο του Ναού, και αμέσως μετά εμφανίσθηκε το χορευτικό συγκρότημα του Παγχαλκιδικού και χόρεψε υπέροχα ελληνικούς χορούς με συνοδεία λαϊκών οργάνων, ενώ οι «κονομάδες» μοίραζαν κουρμπάνι, αλλά και πίτες, κρεατικά, τυριά, και ένα σωρό άλλα εδέσματα και γλυκά που είχαν ετοιμάσει οι γυναίκες του χωριού για τους πανηγυριώτες, μαζί με άφθονο κρασί και τσίπουρο. Πρώτος ο ιερέας άνοιξε το χορό με δημοτικά τραγούδια και η συνέχεια ήταν υπέροχη. Τρεις «δίπλες» έγινε ο χορός και συνεχίζονταν μέχρι το απόγευμα, όταν μια ξαφνική ανοιξιάτικη βροχή τον σταμάτησε. Όλα ήταν ωραία, όλα ήταν καλά. Εκ μέρους του Παγχαλκιδικού ο πρόεδρος του κ. Μιχ. Καρτσιώτης απηύθυνε χαιρετισμό και ευχαρίστησε και συνεχάρη για την πανήγυρη αλλά και για την θαυμάσια φιλοξενία τον φλογερό ιερέα π. Νικόλαο, τον πρόεδρο της Τοπικής Κοινότητας κ. Χρ. Γκαρανάτσιο και τους δικούς μας κ. και κ. Αθανάσιο και Μαρία Δημηνά και όλον τον κόσμο του Παλαιόκαστρου. Εκ μέρους του Δ.Σ. του Παγχαλκιδικού παρέστησαν ο πρόεδρος του, ο Γ. Γ. κ. Ι. Κοτσάνης και τα μέλη Θ.Τσαμούρης και Αστ. Λυρτζής. Και του χρόνου.

Στον Γαλαρινό. Εδώ οι πανηγυρικές εκδηλώσεις έγιναν το απόγευμα (έναρξη ώρα 7) στην πλατεία του χωριού με πρωτοβουλία του προέδρου της τοπικής Κοινότητας κ. Δημητρίου Τζηρίνη, του τοπικού Πολιτιστικού Συλλόγου, αλλά και την εθελοντική εργασία των νέων του χωριού, οι οποίοι πρόσφεραν στον κόσμο καλοψημένα σουβλάκια και λουκά-

νικα, ποτά και αναψυκτικά. Ήταν καλεσμένα και εμφανίστηκαν τέσσερα χορευτικά συγκροτήματα: Του Παγχαλκιδικού Συλλόγου, της Ένωσης Βαβδινών Θεσσαλονίκης, της Λακιάς και του Γαλαρινού. Όλα εκτέλεσαν το πρόγραμμά τους με πολλή χάρη, είχαν ωραίες πολύχρωμες τοπικές φορεσιές, χόρευαν χορούς από όλη την Ελλάδα, με τη συνοδεία λαϊκών οργάνων, και καταχειροκροτήθηκαν. Πολύς και ο κόσμος προσέτρεξε στο πανηγύρι από τα γύρω χωριά, γιατί είναι γνωστό, αφού τελείται ανελλιπώς κάθε χρόνο.

Παρόντες στην εκδήλωση ήταν ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πολυγύρου κ. Ιωάννης Σιμώνης, ο Δημ. Σύμβουλος του ιδίου Δήμου κ. Νικόλαος Σιδέρης και ο αντιπρόσωπός μας στο Παράρτημα Βασιλικών και επίτιμο μέλος του Παγχαλκιδικού κ. Αστέριος Σαμαράς. Το χορευτικό μας συνόδευσε ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Μιχ. Καρτσιώτης και ο ειδ. Γραμματέας κ. Αστ. Λυρτζής. Στον Πρόεδρο της Κοινότητας και στον Πολιτιστικό Σύλλογο θερμά συγχαρητήρια που μαζί με τους συγχωριανούς τους τηρούν την παράδοση. Και του χρόνου.

Η 7ήμερη εκδρομή στην Κρήτη, Πέμπτη 23/Τετάρτη 29 Απριλίου 2015

Για τρίτη φορά ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος Θεσ/νίκης πραγματοποίησε επτάήμερη εκδρομή των μελών και φίλων του στην Κρήτη από 23 μέχρι 29 / 4 / 2015. Επισκέφτηκε τις μεγάλες πόλεις, Χανιά, Ρέθυμνο, Ηράκλειο, Άγιο Νικόλαο και τις γύρω περιοχές. Στην εκδρομή πήραν μέρος 50 μέλη και φίλοι του Συλλόγου. Η μετάβαση και η επιστροφή έγινε αεροπορικώς και η περιήγηση στο νησί έγινε με λεωφορείο. Στην εκδρομή πήραν μέρος εκ μέρους του Δ. Σ. ο αντιπρόεδρος κ. Πάνος Βερροιώτης, ο Ταμίας κ. Αβραάμ Παπαδόπουλος και το μέλος κυρία Αναστασία Δάφφα - Σούστα. Συνοδός εκ μέρους του ταξιδιωτικού γραφείου «ΑΘΩΣ» ο κ. Γιώργος Κτενίδης, που συνέβαλε τα μέγιστα στην επιτυχία της εκδρομής.

1η ΗΜΕΡΑ : Πέμπτη 23-4-2015. Αναχώρηση από το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» στις 2 μ.μ. με απευθείας πτήση της AEGEAN AIRLINES και άφιξη στο αεροδρόμιο «Ι. ΔΑΣΚΑΛΟ-ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ», των Χανίων στις 3 μ.μ.. Επιβίβαση σε λεωφορείο με οδηγό το Γιώργο, έναν γνήσιο Κρητικό, εξάιρετο οδηγό και άριστο επαγγελματία, που μας μετέφερε στο Ακρωτήρι, στο λόφο του Προφήτη Ηλία, όπου βρίσκονται οι τάφοι των Βενιζέλων, Ελευθερίου και Σοφοκλή, σπουδαίων πολιτικών ανδρών της νεοελληνικής ιστορίας. Η θέα καταπληκτική και η συγκίνηση έκδηλη στα πρόσωπα των εκδρομμένων.

Από εκεί ακολουθώντας τον βόρειο οδικό άξονα που περνά έξω από τα Χανιά, κατευθυνθήκαμε προς τα δυτικά και σε απόσταση 24 χλμ. συναντήσαμε το χωριό Κολυμπάρι, όπου βρίσκεται το ξενοδοχείο «ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ - KABO SPADA», όπου και καταλύσαμε. Το βράδυ, μετά το δείπνο, επισκεφτήκαμε τα Χανιά με το λεωφορείο, για νυχτερινή περιδιάβαση στην πόλη.

Το χωριό Κολυμπάρι είναι ένα παραθαλάσσιο τουριστικό χωριό, έδρα της Ορθόδοξης Ακαδημίας της Κρήτης.

2η ΗΜΕΡΑ : Παρασκευή 24-4-2015. Αναχώρηση με το λεωφορείο στις 9.30 π.μ. και ακολουθώντας πάντα τον βόρειο εθνικό οδικό άξονα, κατευθυνθήκαμε προς τα δυτικά και

σε απόσταση 16 χλμ. συναντήσαμε το χωριό Καστέλι, πρωτεύουσα της επαρχίας Κισάμου, κτισμένο στη θέση του αρχαίου επίγειου, που ήταν λιμάνι της αρχαίας πόλης Πολυρρήνιας. Ο κάμπος του Καστελίου είναι ο πιο εύφορος του νομού Χανίων και το κισαμίτικο κρασί ήταν γνωστό από τα αρχαία χρόνια. Μετά το Καστέλι το χωριό Πλάτανος και στη συνέχεια ή μαγευτική παραλία Φαλάσαρνα, διάσπαρτη από θερμοκήπια. Στη συνέχεια πήραμε το δρόμο της επιστροφής και μετά από πορεία περίπου 60 χλμ. φτάσαμε στην πόλη των Χανίων. Έξω από τα Χανιά παραλάβαμε την ξεναγό μας, την κυρία Σεβαστιάννα.

Τα Χανιά είναι μια πολύ όμορφη πόλη και αποτελείται από την παλιά πόλη που βρίσκεται μέσα στο ενετικό κάστρο και τη νέα πόλη που κτίστηκε γύρω από το κάστρο. Στον περιορισμένο χρόνο, που διαθέταμε, επισκεφτήκαμε τη Δημοτική αγορά, και στη συνέχεια κατηφορίσαμε προς το λιμάνι της παλιάς πόλης, που αποτελεί το ομορφότερο και πιο τουριστικό σημείο των Χανίων. Είδαμε την ακτή Τομπάζη, την ακτή Κουντουριώτη και την ακτή Ενώσεως με αρκετά ιστορικά κτίρια, όπως τα νεώρια, το Γυαλί Τζαμισί και το μεγάλο Αρσενάλι (σημερινό Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου). Το κέντρο της είναι το Σαντιρβάνι, όπου διασταυρώνονται οι τρεις κεντρικότεροι δρόμοι, Χάληδων, Κανεβάρο και Ζαμπελίου, όπου βρίσκεται η Λόντζια των Ενετών. Απέναντι φάνταζε, μεγαλοπρεπής, ο Βενετσιάνικος Φάρος του λιμανιού (1595 - 1601). Ακολούθησε γεύμα στα παραλιακά ταβερνάκια.

Στη συνέχεια πήραμε το δρόμο της επιστροφής προς το Κολυμπάρι και περίπου 16 χλμ. από τα Χανιά, (αριστερά), επισκεφτήκαμε το Μάλεμε, που είναι χωριό και αεροδρόμιο. Εδώ βρίσκονται τα Γερμανικά Στρατιωτικά Νεκροταφεία. Είναι η τοποθεσία που έγιναν σφοδρές στρατιωτικές συγκρούσεις μεταξύ Κρητικών και Γερμανών αλεξιπτωτιστών, το 1941, (η περίφημη μάχη της Κρήτης), για την κατάληψη του αεροδρομίου. Αδιάφευστοι μάρτυρες της σφοδρής αυτής μάχης είναι το μεγάλο πλήθος των κενοταφίων των νεκρών Γερμανών στρατιωτών. Συνεχίσαμε το δρόμο προς το ξενοδοχείο, όπου ακολούθησε δείπνο και βραδινή έξοδος στα Χανιά.

3η ΗΜΕΡΑ: Σάββατο 25-4-2015. Αναχώρηση στις 9.00 π.μ. και δια μέσου Χανίων, Μουρνιών, Περιβολακίων και Φαραγγιού του Θέρισου (μήκος 6 χλμ.), φτάσαμε στο ιστορικό χωριό Θέρισσο, όπου στη μικρή κεντρική πλατεία του δεσπόζει ο ανδριάντας του Ελευθ. Βενιζέλου. Εδώ συγκεντρώθηκαν οι Κρητικοί με αρχηγό τον Ελευθ. Βενιζέλο, στην επανάσταση του 1905, και ζήτησαν την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

Επιστροφή, πάλι δια μέσου του Φαραγγιού και των Μουρνιών και περνώντας δίπλα από τον κόλπο της Σούδας φτάσαμε στο κεφαλοχώρι Βρύσες και κατευθυνόμενοι προς τα νότια φτάσαμε στη Χώρα των Σφακιών. Η Χώρα των Σφακιών είναι ένας μικρός παραλιακός οικισμός από κάτασπρα μικρά σπίτια, κτισμένα πάνω στους βράχους, που περιβάλλουν ένα όμορφο μικρό λιμανάκι. Στη σειρά, πλάι στα βράχια του μικρού λιμανιού μικρά καταστήματα με σουβενίρ και γραφικές ταβέρνες με νόστιμους μεζέδες, τους οποίους δοκιμάσαμε. Στις 4 μ.μ. Πήραμε το δρόμο της επιστροφής. Σε όλη τη διαδρομή, ψηλά δέσποζαν πε-

ρήφανες οι χιονισμένες κορυφές των Λευκών Ορέων. Έτσι τελείωσε η τρίτη μέρα, γεμάτη από ωραίες εντυπώσεις.

4η ΗΜΕΡΑ : Κυριακή 26-4-2015. Αναχώρηση από το ξενοδοχείο με τις αποσκευές μας στις 9.30 π.μ. Εκκλησιασμός στον Ι. Ν. Αγ. Μάμαντα, στο Κολυμπάρι, και στη συνέχεια ακολουθώντας τον εθν. οδικό άξονα, προς τα ανατολικά, περάσαμε έξω από τα Χανιά και σε απόσταση 48 χλμ. συναντήσαμε το χωριό Κουρνάς, όπου βρίσκεται η ομώνυμη λίμνη. Αφού απολαύσαμε το ειδυλλιακό τοπίο και ήπιαμε τον καφέ μας στις παραλίμνιες καφετέριες, κατευθυνθήκαμε προς το Ρέθυμνο.

Το Ρέθυμνο είναι η τρίτη σε πληθυσμό πόλη της Κρήτης. Είναι κτισμένο στη θέση της αρχαίας Ρίθυμνας, που άκμασε κατά τον 4ο και 3ο αιώνα π.Χ. Η παλιά πόλη, μέσα στα ενετικά τείχη αποτελεί ένα ζωντανό μουσείο μνημείων των τελευταίων αιώνων. Βυζαντινές και ενετικές εκκλησίες δίπλα στους τούρκικους μιναρέδες, αρχοντικά περασμένων εποχών με ενετικά οικόσημα, στενά δρομάκια με μεσαιωνικά κτίσματα, προσκαλούν τον επισκέπτη σε ένα νοσταλγικό ταξίδι στο παρελθόν. Η νέα πόλη απλώνεται προς τα νότια και κατά μήκος της ανατολικής ακτής, με σύγχρονα κτίρια και πολλά ξενοδοχεία. Μεταξύ άλλων, επισκεφθήκαμε το Ναό του Αγ. Φραγκίσκου, τη Μεγάλη Πόρτα, που παλιά ήταν η κεντρική είσοδος στην πόλη, την Κρήνη RIMONDI, κ.ά. Ελεύθερος χρόνος για ψώνια και γεύμα στα παραλιακά εστιατόρια.

Αναχώρηση από Ρέθυμνο στις 3.30 μ.μ.. Πορεία προς τα ανατολικά και σε απόσταση 23 χλμ. φτάσαμε στην ιστορική μονή Αρκαδίου. Το μοναστήρι έγινε ονομαστό ως βωμός αυτοθυσίας κατά την Κρητική επανάσταση του 1866, για ένωση με την Ελλάδα. Ο ηγούμενος Γαβριήλ με 300 πολεμιστές και πολλά γυναικόπαιδα, πολιορκημένος από 22.000 Τούρκους πολεμιστές, ανατίναξε το μοναστήρι και κάτω από τα ερείπιά του θάφτηκαν όλα τα γυναικόπαιδα, πολλοί πολεμιστές και 1.800 Τούρκοι. Το ολοκαύτωμα του Αρκαδίου έγινε θρύλος και σύμβολο στους αιώνες. Αποχαιρέτησαμε το Αρκάδι και παρακάμπτοντας το Ηράκλειο φτάσαμε στον Άγ. Νικόλαο, όπου και τακτοποιηθήκαμε στο ξενοδοχείο «SANTA MARINA».

Ο Άγιος Νικόλαος είναι μια μικρή όμορφη πόλη, κτισμένη στη ΒΔ άκρη του κόλπου Μιραμπέλου, που έχει εξελιχθεί σε διεθνές τουριστικό κέντρο. Στην αρχαιότητα ονομαζόταν Λατώ προς Καμάρα και άκμασε γύρω στον 3ο π.Χ. αιώνα. Το όνομά της το οφείλει στο μικρό εκκλησάκι του Αγ. Νικολάου, που βρίσκεται στη μικρή χερσόνησο του λιμανιού. Ιδιαίτερο χρώμα δίνει στην πόλη η μικρή λίμνη Βουλιαγμένη, που πιθανόν να προήλθε από κάποια ηφαιστειακή καθίζηση.

5η ΗΜΕΡΑ : Δευτέρα 27-4-2015. Αναχώρηση 10.30 π.μ. από Άγιο Νικόλαο. Άφιξη στην Ελούντα, περίπατος στην παραλία και καφέ στις καφετέριες. Πέρασμα με πλωτό μέσο στη Σπιναλόγκα (μακρύ ακάθι), μια μικρή άνυδρη και άγονη βραχονησίδα, έκτασης 85 στρεμμάτων, στο στόμιο του φυσικού λιμένα της Ελούντας, η οποία λόγω της στρατηγικής της θέσης οχυρώθηκε και απέκτησε μέσα στους αιώνες διαφορετικούς ρόλους και χρήσεις. Τελευταία χρήση της η συγκέντρωση και απομόνωση των λεπτών (χανσενικών)

της χώρας μας για ευνόητους λόγους. Περιήγηση στο νησί και φωτογράφιση των αξιοθέατων. Πέρασμα στην απέναντι παραλία της Πλάκας για γεύμα στα παραλιακά ταβερνάκια. 3.10 μ.μ. αναχώρηση για το χωριό Κριτσά για ψώνια και καφέ και στη συνέχεια αναχώρηση για Άγιο Νικόλαο.

6η ΗΜΕΡΑ : Τρίτη 28- 4-2015. Αναχώρηση στις 9.30 για Ηράκλειο. Ξεναγός μας η κυρία Μαρία. 5 χλμ. ΝΑ της πόλης επισκεφτήκαμε το ανάκτορο της ΚΝΩΣΟΥ, το μεγαλύτερο παλάτι του μινωικού πολιτισμού. Πρώτη οίκηση του χώρου 6.000 π.Χ. Αρχή δημιουργίας του μινωικού πολιτισμού 3.000 π.Χ. Από το 1.900 π.Χ. γνώρισε μια ιδιαίτερη άνθηση. Οι Μινωίτες κυριαρχούν στη Μεσόγειο θάλασσα και αναπτύσσουν εμπορικές σχέσεις με την Ανατολή. Γύρω στα 1.700 π.Χ. το ανάκτορο καταστρέφεται από σεισμό και ξανακτιάζεται μεγαλύτερο και λαμπρότερο. Είχε έκταση 22.000 τ.μ. και γύρω στα 1.200 δωμάτια. Ο πληθυσμός της πόλης της Κνωσού υπολογίζεται σε 100.000 κατοίκους στην περίοδο της ακμής της. Το 1.450 π.Χ. η Κνωσός καταστρέφεται πιθανότατα από την έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης και έπεται συνέχεια με την εισβολή των Αχαιών. Ξεναγηθήκαμε σε όλους τους επισκέψιμους χώρους και μείναμε έκθαμβοι από το μεγαλείο του μινωικού πολιτισμού.

Στη συνέχεια ξεναγηθήκαμε στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Ηρακλείου. Πρόκειται για ένα μουσείο τεράστιας αρχαιολογικής σημασίας γιατί αντιπροσωπεύει ένα μεγάλο μέρος του μινωικού πολιτισμού, του πρώτου πολιτισμού που αναπτύχθηκε σε ευρωπαϊκό έδαφος. Στεγάζεται σε ένα διώροφο νεοκλασικό κτίριο και τα ευρήματα εκτίθενται σε 20 αίθουσες με λατινική αρίθμηση. Στον περιορισμένο χρόνο, που διαθέταμε, θαυμάσαμε επιτροχάδη την ομορφιά, την αρχαιολογική αξία και τον πλούτο των εκθεμάτων, καθώς και την κριακή αρτιότητα του μουσείου.

7η ΗΜΕΡΑ : Τετάρτη 29- 4 -2015. Αναχώρηση στις 10 π.μ. από Άγιο Νικόλαο με τις αποσκευές μας για το Ηράκλειο. Λίγα χιλιόμετρα έξω από το Ηράκλειο βρίσκεται το ενυδρείο της πόλης. Το επισκεφτήκαμε και μείναμε έκθαμβοι από την άρτια οργάνωση και λειτουργία του, καθώς και την πλούσια ποικιλία των θαλάσσιων ζώων που φιλοξενεί. Είναι το μεγαλύτερο σε έκταση και ποικιλία ενυδρείο της χώρας μας και ένα από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης. Στην καφετέρια, που διαθέτει, ήπιαμε καφέ και αναψυκτικά και αναχωρήσαμε για το Ηράκλειο. Τον ελεύθερο χρόνο μας τον διαθέσαμε για ψώνια και περιήγηση στην πόλη.

Το Ηράκλειο είναι η μεγαλύτερη πόλη της Κρήτης και πρωτεύουσα του νησιού. Είναι κτισμένο στη θέση της ομώνυμης αρχαίας πόλης, που ήταν λιμάνι της Κνωσού. Η ιστορία της πόλης ήταν πολυκύμαντη. Διάφοροι κατακτητές διαδέχτηκαν ο ένας τον άλλο και η πόλη άλλαξε ονόματα (Χάνδαξ, Κάντια, Κάστρο). Χωρίζεται σε παλιά και νέα πόλη, καθώς τα ενετικά κτίσματα μέσα στα τριγωνικά τείχη που ξεκινούν από το λιμάνι, τα ακολουθήσαν οι νεώτερες κατασκευές στα επόμενα χρόνια. Τα αξιοθέατα αμέτρητα αλλά ο χρόνος μας λιγοστός. Μεταξύ αυτών ο ναός του Αγ. Τίτου, η ενετική Λόντζια, η Πλατεία Λιονταριών με την κρήνη του Μοροζίνι, ο ναός του Αγ. Μάρκου, το Ενετικό Κάστρο, κ.ά.

Στις 5 μ.μ. αναχώρηση για το αεροδρόμιο του Ηρακλείου,

στις 7.15 απογείωση και στις 8.15 μ.μ. προσγείωση στο αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» της Θεσσαλονίκης.

Πάνος Βερροιώτης

Παρουσίαση του βιβλίου της φιλόλογου κ. Κέλλυ Πάλλα με τίτλο: «Η σκόνη του τίποτα». Τετάρτη 6-5-2015.

Την παρουσίαση έκαναν οι έγκριτοι φιλόλογοι κ. Γιάννης Καραμύχος και Γερακίνα Μυλωνά-Παπαγγέλου. Ο πρώτος προχώρησε σε διεισδυτική και ενδιαφέρουσα προσέγγιση του βιβλίου, ενώ η δεύτερη διάβασε με υπέροχη απόδοση αντιπροσωπευτικά αποσπάσματα και συνέδεσε την ευαισθησία της συγγραφέα με την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της γενέτειρας του πατέρα της, της Αθύτου. Οι φίλοι της λογοτεχνίας (και ήταν αρκετοί) παρακολούθησαν με ενδιαφέρον την παρουσίαση του βιβλίου, που διαπραγματεύεται το οξύ κοινωνικό πρόβλημα του δίπολου ασθένεια-υγεία (και ήταν αρκετοί). Ο κ. Καραμύχος επεσήμανε ότι η συγγραφέας «υπερέβη προ πολλού το πρώτο καθαφικό σκαλί, σπάζοντας με επιτυχία την κρούστα της μεταιχμιακής προσπάθειας, περνώντας έτσι στην απέραντη όχθη της πολλά υποσχόμενης διηγηματογράφου». Η συγγραφέας αφού ευχαρίστησε τους παρουσιαστές και το κοινό εξέθεσε με έναν ποιοτικό δοκιμακό λόγο τις προσωπικές της θέσεις για τη διηγηματογραφία. Τέλος ο πρόεδρος του Δ.Σ. κλείνοντας ευχαρίστησε τη συγγραφέα και εξήρε την προσωπικότητα των παρουσιαστών. Ακολούθησε η γνωστή, για τις ανάλογες εκδηλώσεις, λιτή δεξίωση.

Τριήμερη εκδρομή στη Λευκάδα 17-18-19 Μαΐου.

Πραγματοποιήθηκε η Τριήμερη Εκδρομή στη Λευκάδα με 56 εκδρομείς 17-18-19 Μαΐου. Στην εκδρομή μετείχαν από το Διοικητικό Συμβούλιο ο Γ. Γ. Ιωάννης Κοτσάνης, ο Ταμίας

Αβραάμ Παπαδόπουλος και τα μέλη Θεόδωρος Τσαμούρης και Ανδρομάχη Κωστοπούλου. Την Κυριακή 17/5, η πρώτη στάση έγινε στη πανέμορφη Σιάτιστα για εκκλησιασμό. Επισκεφτήκαμε τον αρχαιολογικό χώρο της Δωδώνης(θέατρο), αλλά απογοητευτήκαμε από την εγκατάλειψή του. Το μεσημέρι γευματίσαμε Πάργα. Νωρίς το απόγευμα φτάσαμε στο 5* ξενοδοχείο IONIAN BLUE λίγο έξω από τη Λευκάδα.. Το επισκεφτήκαμε την Λευκάδα με το λεωφορείο.

Τη Δευτέρα 18/5 πραγματοποιήσαμε κρουαζιέρα σε νησιά του Ιονίου. Επισκεφτήκαμε κατά σειρά την παραλία ΠΟΡΤΟ ΚΑΤΣΙΚΙ . Το μεσημέρι γευματίσαμε στο μαγευτικό ΦΙΣΚΑΡΔΟ στην Κεφαλληνία. Νωρίς το απόγευμα φτάσαμε σε ένα λιμάνι της Ιθάκης. Αμέσως μετά επισκεφτήκαμε την σπηλιά που ήταν το υποβρύχιο Παπανικολής, το Μεγανήσι και ξεναγηθήκαμε γύρω από το Σκορπιό, το νησί του Ωνάση. Νωρίς το απόγευμα επιστρέψαμε στο Νυδρί και αμέσως μετά στο ξενοδοχείο. Το βράδυ παρακαθήσαμε όλοι σε δείπνο και απολαύσαμε επανησιώτικες καντάδες με χορό και κέφι από ορχήστρα που ήταν προσφορά του πρακτορείου ΑΘΩΣ.

Την Τρίτη 19/5 μετά το πρωινό επισκεφτήκαμε το γνωστό μοναστήρι της Παναγίας Φανερωμένης 3km έξω από την Λευκάδα. Στις 12:30 πήραμε το δρόμο της επιστροφής με στάση στις Πηγές του Αχέροντα για μεσημεριανό φαγητό. Νωρίς το απόγευμα ξεκινήσαμε για την πόλη μας.

Αξίζει να τονίσουμε ιδιαίτερα την καταπληκτική οργάνωση της εκδρομής που οφείλεται στα μέλη του Δ.Σ. που μετείχαν αλλά και τον υπέροχο καιρό σε όλη τη διάρκεια της εκδρομής, φροντίδα... του Θεόδωρου Τσαμούρη. Επίσης ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην Κα Μάχη Κωστοπούλου για την φροντίδα που παρείχε σε όλους τους εκδρομείς, στον καταπληκτικό οδηγό Βασίλη και στον ξεναγό μας κ. Γιώργο. Κτενίδη.

ΝΕΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Όπως είναι ήδη γνωστό:

1. Τις συνδρομές τις εισπράττουν ο ταμίας και όλα τα μέλη του Δ.Σ.

2. Τις εισπράττουν επίσης οι Αντιπρόσωποι στα Παραρτήματα και οι Ανταποκριτές στα χωριά.

Όμως για τη διευκόλυνση του πλήθους των μελών που ζουν στη Θεσσαλονίκη και σε κωμοπόλεις με επίσης πολλά μέλη (Αρναία, Πολύγυρος) με απόφαση του Δ.Σ.

Ορίσθηκαν

Ειδικοί συνεργάτες για τις εισπράξεις των συνδρομών ως εξής:

Για την πόλη της Θεσσαλονίκης και για το Παράρτημα Αρναίας ορίστηκε η κ. **Ζηνοβία Πάχτα** 6937313294.

Για το Παράρτημα του Πολυγύρου ο κ. **Νικόλαος Αστ. Πιτσιόρλας**, 6979816851

οι οποίοι θα σας τηλεφωνήσουν για να ορίσετε από κοινού την ώρα και τον τόπο της επίσκεψης για διευκόλυνσή σας.

Σημ.1. Πάντοτε με την καταβολή κάθε ποσού εκδίδεται από τον εισπράττοντα απόδειξη προσωρινή ή οριστική υπογεγραμμένη και σφραγισμένη δεόντως. Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση έκδοσης προσωρινής αποδείξεως, η οριστική αποστέλλεται ταχυδρομικώς από τον ταμία στη διεύθυνσή του συνδρομητή.

2. Η ετήσια συνδρομή παραμένει εδώ και 15 χρόνια η ίδια, δηλαδή δεκαπέντε ευρώ το χρόνο. Υστερα δε από διακανονισμό, λόγω της οικονομικής κρίσης, όλοι, όσοι χρεωστούμε, πληρώνουμε μόνο τα δύο τελευταία έτη 2014 και 2015.

Η δράση των άλλων Χαλκιδικιώτικων Συλλόγων

(Στη σελίδα αυτή δημοσιεύονται δράσεις και εκδηλώσεις των Συλλόγων με βάση γραπτά σημειώματα που στέλνουν οι Σύλλογοι. Τα σημειώματα για να δημοσιεύονται πρέπει: 1) Να είναι σύντομα, 2) Να στέλνονται μέχρι την ημέρα που ορίζεται ως τελευταία ημέρα αποστολής συνεργασιών, 3) Να στέλνονται μόνο ηλεκτρονικά στο e-mail: mkartsioti@gmail.com και 4) Καλό είναι να συνοδεύονται, πάλι ηλεκτρονικά, από μια φωτογραφία κάποιας εκδήλωσης με λεζάντα.)

Της Ένωσης Βαβδινών Θεσσαλονίκης

1. Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία και μαζική συμμετοχή ο ετήσιος χορός της ΕΒΘ την Κυριακή 8-2-2015 στο 'Χωριό της Ειρήνης' με την συμμετοχή χορευτικών συγκροτημάτων σε παραδοσιακούς χορούς της Χαλκιδικής και της Δυτικής Μακεδονίας. Συνόδευσε το Βαβδινό Μουσικό Συγκρότημα που κάλυψε και όλο το γλέντι του χορού.

Παρουρέθηκαν τοπικοί άρχοντες καθώς και ο Πρόεδρος του Πανχαλκιδικού Συλλόγου κ.Μιχ.Καρτσιώτης.

2. Την Κυριακή 15-2-2015 πραγματοποιήθηκε στο Εντευκτήριο της ΕΒΘ η παιδική αποκριάτικη γιορτή με κλόουν, φορεσιές και μουσικοχορευτικά παιχνίδια.

3. Την Κυριακή 11-1-2015 έγινε η κοπή της βασιλόπιτας της ΕΒΘ και η βράβευση αριστούχων μαθητών.

4. Το χορευτικό της ΕΒΘ συμμετείχε με πολύ μεγάλη επιτυχία:

- την 14-12-2014 στο θέατρο ANETON στην εκδήλωση «Στα βήματα της Παράδοσης» που είχε θέμα τα έθιμα του δωδεκαημέρου στην Ελλάδα.

- στην εκδήλωση «Κλαδारीές» στον Εύοσμο και στο έθιμο «Τζαλαμάρια» στην Άρρισα.

5. Την Κυριακή 29-3-2015 έγινε η Γενική Συνέλευση της ΕΒΘ με τον απολογισμό της προηγούμενης χρήσης και προγραμματισμό για την επόμενη.

6. Η ποδοσφαιρική ομάδα 'Αναγέννηση' του Βάβδου ανακηρύχθηκε πρωταθλήτρια για την αγωνιστική περίοδο 2014-2015 και ανέβηκε κατηγορία. Ραντεβού του χρόνου στα γήπεδα της Β' Ερασιτεχνικής. Οργάνωσε τον χορό της το Σαβ. 21-3-2015 στο Βάβδο.

Προγραμματίζονται εκδηλώσεις:

- από την ΕΒΘ για την Πεντηκοστή στο Βάβδο.

- από την ΕΒΘ και την Βίγλα ο 2ος αγώνας τρεξίματος 'στη σκιά της Βίγλας' την Κυριακή 14-6-2015.

Αν και στην ομίχλη...η Αναγέννηση Βάβδου πρωταθλήτρια (τελευταίος αγώνας με τη Δόξα-Καλυβών (2-1))

- από την ΕΒΘ το Σάββατο 4-7-2015 τα '2α Βαβδινά Χοροπατήματα' με χορευτικά από την Κεντρική και Δυτική Μακεδονία.

- από τους Οικονομάδες τ' Αηλιά η μεγάλη γιορτή του Βάβδου «του παναϊρ τ' Αηλιά» στις 19 και 20-7-2015.

Δραστηριότητες του Συλλόγου Ιερισιωτών Θεσσαλονίκης

Ο Σύλλογος Ιερισιωτών Θεσσαλονίκης, τηρώντας πιστά το πρόγραμμά του, οργάνωσε με επιτυχία κατά το τελευταίο διάστημα, τις εξής εκδηλώσεις.

Συγκεκριμένα, στις 22 Μαρτίου, πραγματοποίησε ημερήσια εκδρομή στην πόλη των Σερρών και την περιοχή της με καθολική συμμετοχή, μελών και φίλων.

Η εκδρομή περιελάμβανε καφέ στην Ακρόπολη των Σερρών με την υπέροχη θέα του κάμπου και των γύρω βουνών.

Ακολούθησε επίσκεψη στην Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου στην οποία οι προσκυνητές ξεναγήθηκαν, νιώθοντας πραγματικό δέος, από το ιστορικό μεγαλείο της.

Στη συνέχεια, μετά από μία υπέροχη διαδρομή, έφθασαν στα Άνω Πορόια, όπου γευμάτισαν και διασκέδασαν.

Η εκδρομή έκλεισε με επίσκεψη της λίμνης Δοϊράνης και άφησε σε όλους άριστες εντυπώσεις.

Στις 4 Απριλίου, τελέσθηκε η καθιερωμένη θεία λειτουργία υπέρ υγείας μελών και φίλων, στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη Βρουύλων και συγκεντρώθηκαν χρήματα από προαιρετικές εισφορές των συμμετεχόντων για φιλανθρωπικό σκοπό.

Στις 8 Απριλίου μια ομάδα από μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου και άλλων μελών του επισκέφθηκε το Βρεφοκομείο «Άγιος Στυλιανός» και πρόσφερε πλούσια δώρα στα παιδάκια, για τις γιορτές του Πάσχα.

Στις 14 Απριλίου 3η ημέρα του Πάσχα, ο Σύλλογος συμμετείχε με μέλη του, στον εορτασμό της Ιστορικής Επετείου στην Ιερισό και κατέθεσε στεφάνι στη μνήμη των πεσόντων, εκπροσωπώντας όλους τους Πολιτιστικούς συλλόγους της γενέτειρας του.

Επίσης, όπως κάθε χρόνο, πρόσφερε τσουρέκια στους πολυπληθείς επισκέπτες της γιορτής.

Στις 26 Απριλίου μια μεγάλη ομάδα μελών και φίλων του Συλλόγου συμμετείχε στην Πασχαλινή γιορτή του Ελληνικού Παιδικού Χωριού στο Φίλυρο, στην προσπάθεια ενίσχυσης του έργου του.

Τέλος κατά τον μήνα Ιούνιο ο Σύλλογος προγραμματίζει 3ήμερη εκδρομή στην Εύβοια.

Δραστηριότητες του Συλλόγου Απανταχού Ταξιαρχιωτών

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΑ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ

Μια ακόμη ανεπανάληπτη τριήμερη εκδρομή του Συλλόγου μας στα Ζαγοροχώρια πραγματοποιήθηκε στις 24,25 & 26 Απριλίου 2015, με το παρακάτω συνοπτικό πρόγραμμα: Την πρώτη μέρα μετά από μια στάση για καφέ έξω από τα Γρεβενά, επισκεφτήκαμε το Κέντρο Πληροφόρησης Ασπραγγέλων. Στο δρόμο για τους Κήπους είδαμε το πέτρινο γεφύρι του Κόκκορου ή του Νούτσου, το τρίτοξο γεφύρι του Πλακίδα ή Καλογερικό, το γεφύρι του Κοντοδήμου ή Λαζαρίδη, το γεφύρι του Μύλου και το Λαογραφικό Μουσείο του Αγάπιου Τόλη. Διανυκτερεύσαμε σε ξενοδοχείο 4* στο Τσεπέλοβο, όπου το απόγευμα περιηγήθηκαμε στο χωριό και το βράδυ μετά το δείπνο στο ξενοδοχείο ακολούθησε ένα καταπληκτικό γλέντι με ορχήστρα της παρέας μας.

Τη δεύτερη μέρα επισκεφτήκαμε το «Πνευματικό Κέντρο Κώστας Λαζαρίδης» στο Κουκούλι, συνεχίσαμε με επίσκεψη στο Πολεμικό Μουσείο του Καλπακίου. Μετά αναχωρήσαμε για το γεφύρι της Κλειδωνιάς, όπου περπατήσαμε στις όχθες του Βοϊδομάτη. Για μεσημεριανό φαγητό επισκεφτήκαμε την Αρίστη, άλλο ένα καταπληκτικό χωριό των Ζαγοροχωρίων. Το απόγευμα επιστρέψαμε στο Τσεπέλοβο, όπου επισκεφτήκαμε την εκκλησία με το πανέμορφο ξυλόγλυπτο τέμπλο, μια έκθεση ζωγραφικής και τον τάφο του ποιητή Γιάννη Βηλαρά. Μετά το δείπνο στο ξενοδοχείο ακολούθησε άλλο ένα τρικούβερτο γλέντι με ορχήστρα της παρέας μας. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τον Αντιπρόεδρο του Συλλόγου μας Γιώργο Ζιούπο και τους μουσικούς και αγαπημένους μας φίλους που τον συνόδευαν, Πάυλο Κούτριο και Νίκο Κατραντζιώτη, οι οποίοι έδωσαν «ρέστα» με τις πενιές και τα τραγούδια τους, έτσι ώστε να περάσουμε δυο ανεπανάληπτες βραδιές.

Την τελευταία μέρα αναχωρήσαμε για το Βραδέτο το «μπαλκόνι του Ζαγορίου» με 1340μ υψόμετρο. Από εκεί ξεκινήσαμε για να περπατήσουμε τη διάσημη σκάλα Βρα-

Στο Πολεμικό Μουσείο του Καλπακίου

δέτου, Μετά την πανέμορφη αυτή εμπειρία επισκεφτήκαμε την κεντρική πλατεία του Καπέσοβου και σε κάποια μαγαζάκια της πλατείας είδαμε δύο στέρνες (βαθιά ηηγά-

δια με νερό), εκ των οποίων το ένα χρονολογείτε από το 1848! Συνεχίσαμε και επισκεφτήκαμε την περιοχή Οζιά, όπου θαυμάσαμε το φαράγγι του Βίκου ένα από τα βαθύτερα φαράγγια του κόσμου. Στη διαδρομή είδαμε το «Πέτρινο δάσος». Κατόπιν επιστρέψαμε στο Μονοδέντρι, όπου επισκεφτήκαμε τη Μονή Αγίας Παρασκευής, πίσω από την οποία, επίσης θαυμάσαμε το φαράγγι του Βίκου. Τέλος επισκεφτήκαμε την εκκλησία του χωριού, το ανοιχτό θέατρο και τη Ριζάρειο Σχολή. Μετά το μεσημεριανό φαγητό και την περιήγηση στα σοκάκια του χωριού τραγουδώντας αναχωρήσαμε για Θεσσαλονίκη, όπου φτάσαμε νωρίς το βράδυ μετά από μια ενδιάμεση στάση για καφέ, φορτωμένοι με θαυμάσιες εντυπώσεις και γεμάτες τις «μπαταρίες» μας.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

-Ο Σύλλογός μας προγραμματίζει για το πρώτο Σάββατο του Σεπτεμβρίου 5/9/2015, το «8ο Αντάμωμα των Απανταχού Ταξιαρχιωτών με τους μόνιμους κατοίκους και τους φίλους του χωριού μας».

-Τέλος για τον Οκτώβριο ο Σύλλογός μας προγραμματίζει πενθήμερη εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη.

Δραστηριότητες του Συλλόγου Πετροκερασιωτών «Ο Ομβριανός»

Προγραμματισμός εκδηλώσεων καλοκαιριού 2015:

7 ΙΟΥΝΙΟΥ ημερήσια εκδρομή στα Μετέωρα

21 ΙΟΥΝΙΟΥ θα γίνει η γιορτή κερασιού στην πλατεία του χωριού(ζωντανή μουσική, συμμετοχή χορευτικών του Συλλόγου και των χορευτικών του Παγγαλκιδικού)

31 ΙΟΥΛΙΟΥ βραδιά ποίησης

1-2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ στα πλαίσια των Ομβριανίων θα γίνει το 4ο Φεστιβάλ Παιχνιδιού

Το παιδικό χορευτικό τμήμα του Ομβριανού.

Κατά τη διάρκεια των μηνών Ιουλίου-Αυγούστου θα ακολουθήσουν οι εξής εκδηλώσεις:

παρουσίαση βιβλίου

παρουσίαση παιδικού βιβλίου

συναυλία στο χώρο του γηπέδου

διαγωνισμός φωτογραφίας

βραδιά κινηματογράφου

βραδιά οιογνωσίας

βραδιά παραμυθιού

παιδικό ποδοσφαιρικό camp

Νέα της Χαλκιδικής μας

Γράφει και επιμελείται ο Γιώργος Διαμαντουλάκης

Ξεκίνησε η ψηφιοποίηση του αρχείου Στέφανου Κότσιανου

Ο Δήμος Πολυγύρου και ο Σύλλογος Φίλων Ιδρυμάτων Στέφανου Κότσιανου γνωστοποιούν στον λαό του Δήμου, της Χαλκιδικής και τους απανταχού Χαλκιδικιώτες ότι άρχισε να υλοποιείται το σημαντικό έργο της ψηφιοποίησης του Αρχείου Στέφανου Κότσιανου, ως έργο ενταγμένο στο Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση». Από τη φύση του, το έργο αυτό, όταν ολοκληρωθεί, θα αποτελέσει ιστορικό και πολιτιστικό αρχείο της Χαλκιδικής και πέραν αυτής (σύνολο ή μεγάλο μέρος όλων των παλαιότερων εφημερίδων της Χαλκιδικής, όλων των βιβλίων του Στ. Κότσιανου αλλά και βιβλίων άλλων συγγραφέων της Χαλκιδικής, εγγράφων, επιστολών, κωδικών κλπ).

Με την ευκαιρία αυτή καλείται κάθε κάτοικος της Χαλκιδικής ή και πέραν αυτής, κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο, που τυχόν διαθέτει υλικό χρήσιμο και κατάλληλο να ενταχθεί και να συμπληρώσει το ψηφιοποιούμενο Αρχείο, να το προσκομίσει στο Δημαρχείο (ισόγειο, γραφείο 15, κ. Γ. Διαμαντουλάκη τηλ.: 2371021420), όπου θα ψηφιοποιηθεί και θα επιστραφεί αμέσως –εκτός αν ο κάτοχος θέλει να το παραχωρήσει και να ενταχθεί στο καταγραμμένο Αρχείο Κότσιανου. Μπορεί επίσης να επικοινωνήσει με τον πρόεδρο του Συλλόγου Φίλων Ιδρ. Κότσιανου κ. Γ. Ζωγραφάκη (τηλ.: 6972 315632) ή με τον Γ. Γραμματέα κ. Γ. Κανατά (τηλ.: 6945 822836).

Σημειώνουμε τα φύλλα παλαιών εφημερίδων της Χαλκιδικής τα οποία λείπουν:

1. Εφ. «Χαλκιδική»: 1,2,4,6,10,12,13,19,28,31,32,33,34,35,36,37,39,41,48,50,51, 54,57, 60,61,62

2. Εφ. «Παγκαλκιδική»: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 61, 65, 68

3. Εφ. «Πρωτοπόρος»: 2, 4, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 38, 40, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 56, 57, 58, 59, 65

4. Εφ. «Το Μέλλον της Χαλκιδικής»: 1, 3,12, 34, 36, 39, 44, 45

5. Εφ. «Νέα της Χαλκιδικής»: 4, 32, 65 και πέραν του 73
Αξίζει να σημειωθεί ότι, με τη σύμπραξη του κ. Χρ. Γεροχρίστου, εξασφαλίστηκε και ψηφιοποιείται το σύνολο της ιστορικής εφημερίδας «Φωνή της Χαλκιδικής» (σύνολο εκδοθέντων φύλλων 1483, από τα οποία στο Αρχείο Κότσιανου υπήρχαν τα 1229). Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Χρ. Γεροχρίστο, ο οποίος αμέσως ανταποκρίθηκε θετικά στη σχετική πρόσκληση.

Ξεκινούν οι εργασίες για την ολοκλήρωση του Γηροκομείου Πολυγύρου

Ξεκινούν οι εργασίες για την αποπεράτωση του Δημοτικού Γηροκομείου Πολυγύρου. Την Τρίτη 31 Μαρτίου

2015, ο Δήμαρχος Πολυγύρου, Αστέριος Ζωγράφος, υπέγραψε τη σύμβαση για την υλοποίηση του έργου με την ανάδοχο εταιρεία, η οποία δεσμεύεται να το παραδώσει μέσα στους επόμενους 18 μήνες.

Η παρέμβαση, προϋπολογισμού 3.143.080 ευρώ, ενταγμένη στο πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων αφορά την ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία του υφιστάμενου γηροκομείου Πολυγύρου, που αποτελείται από τρεις ορόφους.

Οι γυναίκες επιχειρηματίες τολμούν

Με επιτυχία στέφθηκε η εκδήλωση με θέμα «Οι Γυναίκες Επιχειρηματίες Τολμούν», που συνδιοργάνωσε το Επιμελητήριο της Χαλκιδικής με το Εθνικό Επιμελητηριακό Δίκτυο Ελληνίδων Γυναικών Επιχειρηματιών (ΕΕΔΕΓΕ), το Σάββατο 7 Μαρτίου 2015 στο συνεδριακό κέντρο του Επιμελητηρίου στον Πολύγυρο.

Στο κυρίως μέρος της εκδήλωσης έγινε προβολή βίντεο, που αναδεικνύονταν οι γυναίκες από κάθε Δήμο του νομού Χαλκιδικής, που ηγούνται σε συλλόγους και φορείς και διακρίνονται για την προσφορά τους στην τοπική κοινωνία.

Οι γυναίκες που διακρίθηκαν από το Δήμο Αριστοτέλη είναι η κα Αίβαζίδου Κλεοπάτρα, πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Ιερισσού, η κα Αδαμοπούλου Στάσα, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Ουρανούπολης, η κα Ισαακίδου Συμεωνίδου Σοφία, Πρόεδρος τοπικού Διαμερίσματος Νέων Ρόδων, από το Δήμο Προποντίδας η κα Ψωμαδέλη Χριστίνα, Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Νέων Μουδανιών «Απάμεια», από το Δήμο Κασσάνδρας η κα Δημοκρατία Φλώρου, Πρόεδρος Συλλόγου Γυναικών Κασσανδρείας «Η Βάλτα», η κα Πελέκα Μένια, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Χανιώτη, από το Δήμο Σιθωνίας η κα Βανέσα Γκιώτη, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου «Προϊκόνησος» και από το Δήμο Πολυγύρου η κα Κελιαφάνου Έφη, Πρόεδρος Λαογραφικού Συλλόγου Πολυγύρου, η κα Σιδέρη Ευαγγελία, Πρόεδρος Ιδιωτικών Κέντρων Ξένων Γλωσσών Χαλκιδικής, η κα Λάναρη Αργυρώ, Πρόεδρος του Γυναικείου Συνεταιρισμού Ταξίαρχη «Ευ Γεύεσθαι».

Επίσημη προσκεκλημένη της εκδήλωσης ήταν η Υφυπουργός Μακεδονίας Θράκης κα Μαρία Κόλλια Τσαρουχά, όπου έκανε μια αναδρομική αναφορά για το ρόλο της γυναίκας από τη στιγμή που απέκτησε πολιτικά δικαιώματα (δικαίωμα ψήφου) μέχρι και σήμερα.

Η Γενική Πρόξενος της Ακτής Ελαφαντοστού στον Πολύγυρο

Στο Κέντρο «Εξι Βρύσες» στον Πολύγυρο, συγκεντρώθηκαν οι πολύτεκνοι γονείς με τα παιδιά τους για να τιμήσουν τις μητέρες που απέκτησαν παιδιά κατά το έτος

2014, να βραβεύσουν τους μαθητές και νεοεισαχθέντες φοιτητές του Συλλόγου Πολυτέκνων Χαλκιδικής το πρωί της Κυριακής 1ης Μαρτίου 2015.

Ακολούθησε η Ομιλία από την Γεν. Πρόξενο Ακτής Ελεφαντοστού, Πρέσβειρα UNAIDS κα Μέρω Κεσεσίογλου, για το πολύτιμο έργο, που επιτελείται από την οργάνωση «Ελληνική Δράση Αφρικής» και παρουσιάστηκε φωτογραφικό και τηλεοπτικό υλικό.

Η Πρόεδρος Ιφιγένεια Κυριάκου και το Διοικητικό Συμβούλιο προσέφερε στη Πρόξενο κα Μέρω Κεσεσίογλου αναμνηστική πλακέτα για το πολύτιμο ανθρωπιστικό της έργο τα τελευταία 30 χρόνια, ιδρύοντας νοσοκομεία, μαιευτήρια, οδοντιατρεία, σχολεία, ορφανοτροφεία, λεπροκομεία, συνεταιρισμούς κ.ά στην Ακτή Ελεφαντοστού αλλά και σε πολλά άλλα μέρη του κόσμου.

Στον Μαρμαρά το συνέδριο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας

Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και ο Δήμος Σιθωνίας διοργάνωσαν το Ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ στη Σιθωνία, στο Ξενοδοχείο Porto Carras, Συνεδριακό Κέντρο Olympic Hall, από την Πέμπτη 7 Μαΐου έως και το Σάββατο 9 Μαΐου 2015.

Το Συνέδριο αυτό είναι το κορυφαίο γεγονός κάθε χρονιάς και συγκεντρώνει το ενδιαφέρον των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όλης της χώρας.

Το πρώτο πρόστιμο για κακοποίηση σκύλου στη Χαλκιδική

Από το Τμήμα Κτηνιατρικής της ΔΑΟΚ Χαλκιδικής ανακοινώνεται ότι στις 23/4/2015 επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 30.000 (τριάντα χιλιάδων) ευρώ σε πολίτη του νομού Χαλκιδικής. Το παραπάνω πρόστιμο επιβλήθηκε γιατί το συγκεκριμένο άτομο προχώρησε στην κακοποίηση (θανάτωση με πυροβολισμό) αδέσποτου σκύλου σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ.α, παρ.β του Ν. 4039/2012.

Με αφορμή τα παραπάνω υπενθυμίζεται ότι απαγορεύεται ο βασανισμός, η κακοποίηση, η κακή και βάνανυση μεταχείριση οποιουδήποτε είδους ζώου, καθώς και οποιαδήποτε πράξη βίας κατ' αυτού, πράξεις που τιμωρούνται τόσο με διοικητικές κυρώσεις (υψηλά χρηματικά πρόστιμα), όσο και με ποινικές κυρώσεις (αυτεπάγγελτα διωκόμενο ποινικό αδίκημα).

Υποδοχή εκπαιδευτικών και μαθητών ξένων σχολείων στο Γυμνάσιο Ορμύλιας, στο πλαίσιο υλοποίησης ευρωπαϊκού προγράμματος Comenius.

Το Γυμνάσιο Ορμύλιας, κατά τη διετία 2014-2015, συμμετέχει σε πολυμερή ευρωπαϊκή σύμπραξη Comenius με τίτλο «Biodiversity Conservation The Only Path To Our Survival» από κοινού με έξι ακόμη σχολεία από ισάριθμες χώρες του εξωτερικού (από Βουλγαρία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Τουρκία). Στη σχολική αυτή σύμπραξη, το Γυμνάσιο Ορμύλιας έχει τον συντονιστικό ρόλο.

Το διάστημα από 10 έως 16 Μαΐου 2015, στο πλαίσιο του προγράμματος εκπαιδευτικών ανταλλαγών των σχολείων, που συμμετέχουν στη συγκεκριμένη σύμπραξη επισκέφτηκαν την Ορμύλια αντιπροσωπείες εκπαιδευτικών και μαθητών των συνεργαζόμενων σχολείων.

1° Μονοπάτι Τέχνης

Το 1° Μονοπάτι Τέχνης πραγματοποιείται στο Δήμο Σιθωνίας και στη Δημοτική Κοινότητα Αγίου Νικολάου με τη συνεργασία της Δημοτικής Κοινωφελούς Επιχείρησης Σιθωνίας, της Δημοτικής Κοινότητας Αγ. Νικολάου και τη συνδρομή του Πολιτιστικού Συλλόγου «Η Βουρβουρού».

Στο καλλιτεχνικό δρώμενο με τίτλο «Το Σκιάχτρο» θα πραγματοποιηθεί στις 30 και 31 Μαΐου 2015 και θα συμμετέχουν τριάντα αναγνωρισμένοι καλλιτέχνες, οι οποίοι θα δώσουν μορφή στο σκιάχτρο, σηματοδοτώντας εικαστικά την διαδρομή Άγιος Νικόλαος – Τζέσμα.

Η επίσημη παρουσίαση των έργων θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 30 Μαΐου, στις 7.30 το απόγευμα στο Λύκειο Αγίου Νικολάου.

Έκθεση ζωγραφικής από τον Σύλλογο Τεχνών Γαλάτιστας

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ γιορτάζει τα 100 χρόνια του! Τιμώντας, την επέτειο αυτή, ο Σύλλογος Τεχνών Γαλάτιστας, θα πραγματοποιήσει Έκθεση Ζωγραφικής σε αίθουσα της Χ.Α.Ν.Θ. με θέμα: «Ο Παλιός Ελληνικός Κινηματογράφος».

Η Έκθεση θα λειτουργεί από το Σάββατο 16/5/15 ως την Παρασκευή 22/5/15. ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: 17:00-21:30. Τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν Την ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΜΑΙΟΥ στις 19:00. Την Κυριακή κλειστά.

Νέα διοίκηση στην ένωση ξενοδοχείων Χαλκιδικής
Γενομένων αρχαιρεσιών την Κυριακή 1 Φεβρουαρίου 2015, εξελέγη για την προσεχή τριετία νέο Δ.Σ. στην Ένωση Ξενοδοχείων Χαλκιδικής, η σύνθεση του ποίου έχει ως εξής:

Πρόεδρος: Τάσιος Γρηγόριος (Philoxenia Bungalows)
Αντιπρόεδρος: Ανδρεάδου Ελένη (Sani Resort)
Γ.Γραμματέας: Μυκονιάτη Ρούλα (Mykonos Paradise)
Ταμίας: Κουγιώνης Χρήστος (Sonia Bungalows)
Έφορος: Τσαπανίδου Όλγα (Blue Bay Hotel)
Σύμβουλος: Στέγγου Ηλιάννα (Porto Carras Grand Resort)
Σύμβουλος: Ασλανίδης Θωμάς (Alexandros Palace)
Σημειώνεται ότι ο κ. Γρηγόριος Τάσος εξελέγη και Γ. Γραμματέας της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδοχείων, δεύτερος σε σταυρούς προτίμησης, ισχυροποιώντας έτσι τη φωνή της Χαλκιδικής στο πανελλήνιο συνδικαλιστικό όργανο των ξενοδόχων.

Παγκαλκιδικιώτικο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών

Το διοργανώνει ο δήμος Ν. Προποντίδας και ο Ο.Π.Α. του Δήμου, για την Παρασκευή 31 Ιουλίου 2015 και ώρα 20:30 στο δημοτικό στάδιο Ν. Τρίγλιας.

ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΧΑΨΑ ΠΑΡΑΧΩΡΕΙΤΑΙ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ ΚΑΙ Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΕΤΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦ. ΕΝ. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Πρακτικό 6 / 2015

Θέμα 6ο : 1) Δωρεά στο Δήμο Πολυγύρου του μνημείου του καπετάν Χάψα, που βρίσκεται στο χώρο της Μονής της Αγ. Αναστασίας, και 2) Μεταβίβαση στην Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής της μέριμνας της οργάνωσης και τέλεσης του ετήσιου εορτασμού της επετείου της μάχης των Βασιλικών του Ιουνίου του 1821, που τελείται στον τόπο της θυσίας.

Στη Θεσσαλονίκη σήμερα, 30 Μαρτίου 2015, ημέρα Δευτέρα και ώρα 21.00, στα γραφεία του Παγχαλκιδικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης «Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» επί της οδού Μαντώς Μαυρογένους 23 Τ.Κ. 54249, συνήλθε, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του, το Διοικητικό Συμβούλιο του και με παρόντα όλα τα μέλη του συνεδρίασε νόμιμα.

ΘΕΜΑ 6ο

Εισηγούμενος ο πρόεδρος του Δ.Σ. το 6ο θέμα της Η.Δ :

1) Δωρεά στο Δήμο Πολυγύρου του μνημείου του καπετάν Χάψα, που βρίσκεται στο χώρο της Μονής της Αγ. Αναστασίας, και 2) Μεταβίβαση στην Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής της μέριμνας της οργάνωσης και τέλεσης του ετήσιου εορτασμού της επετείου της μάχης των Βασιλικών της 1ης Ιουνίου του 1821, που τελείται στον τόπο της θυσίας, είπε τα εξής:

«Ο Σύλλογός μας το έτος 1997 ανήγειρε με δική του φροντίδα και δαπάνη, στη περιοχή κάτω από το Μοναστήρι της Αγ. Αναστασίας και συγκεκριμένα στη διασταύρωση της εθνικής οδού Θεσσαλονίκης-Πολυγύρου με την οδό που οδηγεί στην Μονή, μεγάλο περικαλλές μνημείο, σε χώρο δυο στρεμμάτων, που ευγενικά παραχώρησε η εν λόγω Μονή, προς τιμή και μνήμη του καπετάν Χάψα και των παλικαριών του, που πολέμησαν με ανδρεία εναντίον πολυπληθέστερων τουρκικών στρατευμάτων την 10η Ιουνίου 1821 και έπεσαν εκεί μέχρι ενός, για την ελευθερία της Πατρίδας, στην μάχη των Βασιλικών. Το μνημείο περιλαμβάνει υπερμέγεθρη ορειχάλκινο ανδριάντα του καπετάν Χάψα, ο οποίος κρατά σπάθα σε κίνηση επίθεσης, και επιτοίχια αναπαράσταση, επίσης από χαλκό, της μάχης, έργα του γλύπτη καθηγητή της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. κ. Γεωργίου Τσάρα.. Περιλαμβάνει επίσης δύο μαρμά-

ρινα οστεοφυλάκια. Στο πρώτο φυλάσσονται τα οστά του καπετάν Χάψα, των άλλων οπλαρχηγών, των 63 παλικαριών από τη Συκιά της Χαλκιδικής και των άλλων Χαλκιδικιωτών που έπεσαν εκεί ηρωικά την 10η Ιουνίου 1821, και στο έτερο φυλάσσονται τα οστά των ηρωικών πεσόντων Μακεδονομάχων (11 Κρητών και ενός Γαλατσιάνου), του τμήματος Ιωάννου Νταφώτη, στη μάχη της 2ας Μαΐου 1905. Τα οστά μέχρι να μεταφερθούν στο χώρο αυτόν ήταν θαμμένα σε βαθύ τάφο στο χώρο της Μονής.

Η μεταφορά και φύλαξη των οστών των ηρώων καθιστούν το χώρο του μνημείου όχι μόνο ιστορικό, αλλά και ιερό. Εδώ πρέπει να καίει νυχθημερόν ένα καντήλι με λάδι από τους πλούσιους ελαιώνες της ευλογημένης Χαλκιδικής, ως ευλαβική προσευχή των Χαλκιδικιωτών και όλων των Ελλήνων, για την ανάπαυση των ψυχών τους.

Στο χώρο του μνημείου έχει μεταφερθεί, επίσης, και μια μαρμάρινη αναθηματική στήλη με γλυπτή

παράσταση κόρης που κρατεί κλαδί δάφνης, έργο του γλύπτη Νικόλα, την οποία είχε ανεγείρει η Κοινότητα της Συκιάς Χαλκιδικής το 1960, στη θέση Κομμένοι ή Συκιωτούδια, 200 περίπου μέτρα δυτικότερα από το σημερινό μνημείο, εις μνήμην των 63 δικών της παιδιών.

Τέλος, στον ίδιο χώρο έχει στηθεί από το Σύλλογό μας έτερη μαρμάρινη στήλη, όπου στη μια όψη αναγράφεται συνοπτικά το βιογραφικό του καπετάν Χάψα και το ιστορικό της μάχης και στη άλλη όψη αναφέρονται τα ονόματα του Δ.Σ. του Παγχαλκιδικού Συλλόγου, που μερίμνησε για την ανέγερση του μνημείου.

Το μνημείο κόστισε τότε περίπου πάνω από 50.000.000 δραχμές. Τα χρήματα εξασφάλισε ο Σύλλογος από χορηγίες και συνδρομές κυρίως των Χαλκιδικιωτών, από επιχορηγήσεις δημοσίων φορέων και από έσοδα εκδηλώσεων του Συλλόγου. Κύρια χορηγία ήταν εκείνη του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, στο οποίο υφυπουργός ήταν τότε ο συμπατριώτης μας και επίτιμο μέλος του Συλλόγου μας κ. Χρήστος Πάχτας από την Αρναία. Μεγάλη επίσης υπήρξε και η δωρεά υλικών από Χαλκιδικιώτες ιδιώτες, κυρίως μαρμάρου, πλακών και τσιμέντου για την υπερώψωση και την επιστροφή του δαπέδου του μνημείου..

Όλα αυτά με λεπτομέρειες είναι καταγεγραμμένα σε ένα μικρό τεύχος που εξέδωσε ο Παγχαλκιδικός το

Το μνημείο με όλα τα παρακολουθήματά του.

1998 και το έστειλε σε χιλιάδες αντίτυπα σε όλους τους δημόσιους φορείς, σε όλα τα σχολεία της Χαλκιδικής, στους ΟΤΑ κ.α. για να γνωρίσει, κυρίως ο κόσμος μας, την ιστορία του τόπου μας.

Έκτοτε με πρωτοβουλία, μέριμνα και δαπάνες κυρίως του Συλλόγου και με τη συνδρομή του Δήμου Πολυγύρου, στην εδαφική περιοχή του οποίου ανήκει το μνημείο, του Δήμου Σιθωνίας, όπου ανήκει η Συκιά (Συκιωτάκια ήταν τα 63 παλικάρια που έπεσαν ηρωικά) και του Δήμου Θέρμης, όπου ανήκουν τα Βασιλικά, το μαρτυρικό χωριό δίπλα στο οποίο έγινε η πολύνεκρη «μάχη των Βασιλικών», και με συντονιστή την τέως Νομαρχία, νυν Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής γιορτάζεται κάθε χρόνο με σεμνότητα αλλά και επισημότητα, παρουσία εκπροσώπων της Κυβέρνησης, της Βουλής, της Περιφέρειας, Βουλευτών, Δημάρχων και λοιπών Αρχών η επέτειος της μάχης.

Πέρασαν από τότε δυο περίπου δεκαετίες. Ο ετήσιος εορτασμός της μάχης των Βασιλικών και της θυσίας του Χάψα και των συν αυτώ Χαλκιδικιωτών στερεώθηκε ως μέρος του τριπτύχου των εορταστικών εκδηλώσεων που τελούνται κάθε χρόνο στη Χαλκιδική, με πρώτη φάση τον εορτασμό για την έναρξη της επανάστασης στον Πολύγυρο 17 Μαΐου, με δεύτερη αυτή της φονικής μάχης των Βασιλικών και τρίτη του «χαλασμού» της Κασσάνδρας 14 Νοεμβρίου. Οι εορτασμοί των δύο επετείων, της «έναρξης» και του «χαλασμού», ήδη έχουν χαρακτηριστεί με Προεδρικό Διατάγματα ως επίσημοι τοπικοί εθνικοί εορτασμοί και εορτάζονται κάθε χρόνο με μεγαλοπρέπεια όπως και ταιριάζει. Η συμβολή της Χαλκιδικής στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα του 1821 δεν είναι μεν γνωστή, υπήρξε όμως καθοριστική για την έκβασή του. Καιρός λοιπόν είναι να γίνει το ίδιο και για την επέτειο της θυσίας του Χάψα και των παλικαριών του εκεί, στις «Θερμοπύλες» της Χαλκιδικής, όπου έχει στηθεί το μεγαλοπρεπές μνημείο.

Όμως τόσο αυτό, όσο και τη συντήρηση του μνημείου δεν μπορεί πλέον να τα επωμισθεί και να τα φέρει εις πέρας ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος, παρά την ολόθερμη διάθεσή του. Απαιτούνται ενέργειες, πρωτοβουλίες, δράσεις και δαπάνες που είναι εκτός των αρμοδιοτήτων και δυνατοτήτων του. Γι' αυτό είναι ανάγκη να αναλάβουν την ευθύνη δημόσιοι φορείς που είναι μόνιμοι θεσμοί και έχουν κύρος, οργάνωση και ανάλογες δυνατότητες.»

Κλείνοντας την εισήγησή του ο Πρόεδρος πρότεινε το μνημείο με τον ανδριάντα του καπετάν Χάψα, την αναπαράσταση της μάχης των Βασιλικών, τα δύο οστεοφυλάκια, τις αναθηματικές στήλες και όλα τα παρακολουθήματα που βρίσκονται στο χώρο του μνημείου, μαζί με τη παρακείμενη κρήνη να δωριθούν στο Δήμο Πολυγύρου για επιτήρηση, συντήρηση και γενική φροντίδα, η δε ευθύνη και μέριμνα του ετήσιου εορτασμού της επετείου και της ανάδειξής της σε τοπική εθνική επέτειο, να αποδοθεί εξολοκλήρου στην μέχρι σήμερα συντονίστρια Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής. Ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος κρατεί για τον εαυτό του τη φροντίδα για την τέλεση του ετήσιου θρησκευτικού μνημοσύνου υπέρ αναπαύσεως των ψυ-

χών των πεσόντων Χαλκιδικιωτών ηρώων.

Ακολούθησε διαλογική συζήτηση επί της εισηγήσεως. Στη συνέχεια ο Δ.Σ. αφού έλαβε υπόψη την εισήγηση του Προέδρου και τις απόψεις των μελών του και επειδή επιθυμεί το μεγαλόπρεπο μνημείο, που με τόσο κόπο στήθηκε, όπως κι ο ετήσιος εορτασμός της επετείου της φονικής μάχης των Βασιλικών να συνεχίσουν να επιτελούν το σκοπό τους, που δεν είναι άλλος από την έκφραση αιώνιας τιμής κι ευγνωμοσύνης προς τους πεσόντες ήρωες και τη διατήρηση νωπής της εθνικής μνήμης

ομόφωνα αποφάσεις:

Α' Αποδέχεται στο σύνολό της την εισήγηση του Προέδρου και όπως ήδη από πέρυσι είχε ανακοινωθεί προφορικά:

1. Δωρίζει στο Δήμο Πολυγύρου το μνημείο του καπετάν Χάψα με τον ορειχάλκινο ανδριάντα του ήρωα, την επιτοίχια ορειχάλκινη αναπαράσταση της μάχης των Βασιλικών, τα δύο οστεοφυλάκια με τα οστά των πεσόντων μαχητών κατά το 1821 και το 1905, τις δύο αναθηματικές στήλες και όλα τα λοιπά παρακολουθήματα που βρίσκονται στο χώρο του μνημείου, όπως αυτά περιγράφονται στην εισήγηση του προέδρου και είναι καταγεγραμμένα στο μικρό τεύχος με τίτλο το «ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΧΑΨΑ» που εξέδωσε το 1998 ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος και επισυνάπτεται στο παρόν.

2. Μεταβιβάζει στην Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής εξ ολοκλήρου την μέριμνα της οργάνωσης και τέλεσης του ετήσιου εορτασμού της επετείου της Μάχης των Βασιλικών σε συνεργασία, όπως μέχρι τώρα, με τους τρεις Δήμους: Πολυγύρου, Σιθωνίας και Θέρμης και παρακαλεί όπως λόγω αρμοδιότητας ενεργήσει τα δέοντα ώστε η 10η Ιουνίου να αναγνωριστεί με Π.Δ. ως τοπική εθνική εορτή, προκειμένου να ολοκληρωθεί ο κύκλος των εορτασμών της Χαλκιδικής για τα γεγονότα του 1821

3. Ο Παγχαλκιδικός Σύλλογος διατηρεί την φροντίδα και την δαπάνη της τέλεσης του θρησκευτικού μνημοσύνου, υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των ηρωικών πεσόντων, που πραγματοποιείται στη Μονή της Αγ. Αναστασίας την ημέρα του εορτασμού της επετείου.

4. Εξουσιοδοτεί τον Πρόεδρο του Δ.Σ. να υπογράψει κάθε έγγραφο που τυχόν χρειασθεί για την οριστικοποίηση της δωρεάς.

Μη υπάρχοντος άλλου θέματος λύεται η συνεδρίαση. Για το λόγο αυτό συντάχθηκε το παρόν πρακτικό και μετά την ανάγνωσή του υπογράφεται :

Ο Πρόεδρος	Τα μέλη
Τ.Σ. Υπογραφή	Πάνος Βερροιώτης Υπογραφή
Μιχαήλ Θεμ. Καρτσιώτης	Ιωάννης Κοτσάνης «
	Αβραάμ Παπαδόπουλος «
	Αστερίος Λυρτζής «
	Θεόδωρος Τσαμούρης «
	Αναστασία Σούστα-Δάφρα «
	Ανδρομάχη Κωστοπούλου «
	Άννα Τσότσου-Κυργιαφίνη «

Βιβλία και λοιπά έντυπα που λάβαμε

Βιβλία

Γιώργος Ι. Ζωγραφάκης. *Αναμνήσεις από τον πόλεμο του 1940-1941. Όπως αφηγείται ένας μαχητής, ο Δημήτρης Μ. Λεμονάκης, από το Ζαρό Κρήτης, την προσωπική του συμμετοχή και του 43ου Συντάγματος της 5η Μεραρχίας Κρητών στον πόλεμο του 1940-1941 στην Αλβανία.* Έκδοση Φορέων Ζαρού Κρήτης. Πολύγυρος-Ζαρός, Αύγουστος 2014.

Δημήτρης Αθ. Κοσμάς. *Το Γ΄ Γυμνάσιο Θηλέων Θεσσαλονίκης. Μια προσέγγιση του εκπαιδευτικού συστήματος της Θεσσαλονίκης μέσα από την ιστορική διαδρομή ενός σχολείου Θηλέων.* Εκδόσεις γνώση, 2014.

Σωτήριος Ν. Καδάς. *Τα διακοσμημένα χειρόγραφα του επισκόπου Γάνου και Χώρας Ιακώβου (πρώην Σιμωνοπετρίτη μοναχού).* Έκδοση Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών, Θεσσαλονίκη 2014.

Σωτήριος Ν. Καδάς. *Ιερός Ναός Παναγίας Λαγουδιανής-Λαοδηγήτριας (Προσκυνηματικός οδηγός).* Έκδοση Ιερού Ναού, Θεσσαλονίκη 2014.

Νικόλαος Δ. Μπανάκης. *Από την αύρα της Προποντίδας, στο φλοίσβο του Θερμαϊκού. (Πλάγια: Ιστορία, Γεωγραφία, Πολιτισμός).* Έκδοση Δήμου Ν. Προποντίδας Χαλκιδικής, 2014.

Πάυλος Τούλας. *Γαλαρινός. Καθημερινές-προσωπογραφίες με το δικό μου μάτι.* Θεσσαλονίκη 2015

Η ερίτιμη Κυρία Δρ. Ερατώ Ζέλλιου-Μαστοροκώστα, φιλόλογος και πολυγραφότατη συγγραφέας από τον Ταξιάρχη, μας έστειλε για τη βιβλιοθήκη του Συλλόγου τα παρακάτω βιβλία που έγραψε η ίδια.

1. *Χαλκιδική: Επαναστάσεις κατά την Τουρκοκρατία – Μακεδονικός Αγώνας.* Θεσσαλονίκη 1996

2. *Η ποιήτρια Ρωξάνη Παυλέα.* Θεσσαλονίκη 1995.

3. *Σαράντος Παυλέας. Ο υπαρξιακός ποιητής με τον ωκεάνιο στίχο.* Θεσσαλονίκη 2000.

4. *Μια προσέγγιση στην κατοικία της βόρειας Χαλκιδικής κατά τον 19ο αιώνα.* Το αρχοντικό Κότσιανου στον Πολύγυρο. Ανάτυπο από τα πρακτικά του Γ΄ Διεθνούς Συμποσίου της Ι.Λ.Ε.Χ. Θεσσαλονίκη 1993.

5. *Η χερσόνησος της Χαλκιδικής κατά τους προϊστορικούς χρόνους.* Θεσσαλονίκη 1982.

6. *Η ιστορική αλήθεια για τα Σκόπια.* Θεσσαλονίκη 2008.

7. *Άγνωστοι αγωνιστές της περιοχής Γευγελής κατά το Μακεδονικό Αγώνα.* Ανάτυπο από τον ΛΑ΄ τόμο των «Μακεδονικών». Θεσσαλονίκη 1998.

8. *Έκθεση του νομιάτρου Γ. Παπανικολάου για τη Χαλκιδική.* Ανάτυπο από τον ΛΒ΄ τόμο των «Μακεδονικών». Θεσσαλονίκη 2001.

9. *Η παιδεία κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας.* Θεσσαλονίκη.

10. *Η λογοτεχνία της Μακεδονίας από την άλωση της Θεσσαλονίκης ως το 1980.* Θεσσαλονίκη 2011.

Ο Πολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος Κασσανδρείας Η ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ πρόσφερε για τη βιβλιοθήκη του Συλλόγου τα παρακάτω βιβλία, κατά την 11η Συνάντηση χορωδιών στις 22 Μαρτίου 2015, στην οποία πήρε μέρος με εξαιρετική παρουσία η χορωδία του:

1. *Μελετώντας την Παράδοση.* Συλλογική ερευνητική ερ-

γασία των μαθητών του Γυμνασίου Κασσάνδρας. Έκδοση Δήμου Κασσάνδρας 2008.

2. *Κασσάνδρα. Εποχή του λίθου και του χαλκού.* Συγγραφέας ο Παρασκευάς Μάγειρας. Θεσσαλονίκη 1999.

3. *Ο Καπετάν Χάψας. Ιστορικό μυθιστόρημα.* Συγγραφέας ο Δημήτρης Τσιάλας. Εκδόσεις Κώδικας 2000.

4. *Μενδαίος οίνος.* Συγγραφέας ο Παρασκευάς Μάγειρας. Έκδοση Γενικού Λυκείου Κασσάνδρας. Κασσάνδρα 2001

Ιωακείμ Αθ. Παπάγγελος. *Περί της ανεγέρσεως του Ναού του Αγ. Νικήτη Χαλκιδικής.(1867).* Ανάτυπο από τα πρακτικά του Ε΄ Συμποσίου νεοελληνικής εκκλησιαστικής τέχνης, στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο 26-27 Νοεμβρίου 2010. Αθήναι 2012.

Άγγελος Φιλ. Μάντσιος. *Προσωπογραφήματα.* Θεσσαλονίκη 2015.

Κέλλυ Πάλλα. *Η σκόνη του τίποτα. Μυθιστόρημα.* Εκδόσεις Γαβριηλίδη. Αθήνα 2014.

Ηρακλής Αρ. Βουλγαράκης. *Καληνύχτα λοιπόν.* Ποιητική Συλλογή. Έκδοση Λογοτεχνικού Συνδέσμου Ηρακλείου. Ηράκλειο 2011

Ηρακλής Βουλγαράκης. *Δημοπρατήριο αισθημάτων.* Ποιητική Συλλογή. Έκδοση Λογοτεχνικού Συλλόγου Ηρακλείου. Ηράκλειο 2009.

Περιοδικά

Αρναία, τ. 106 Ιανουάριος-Μάρτιος 2015. Εκδότης ο Δημ. Θ. Κύρου, θεολόγος-φιλόλογος.

Πολύγυρος, τ.78 Αύγουστος-Δεκέμβριος 2014 και τ. 79 Ιανουάριος-Μάρτιος 2015. Περιοδικό του Λαογραφικού Ομίλου Πολυγύρου. Εκδότης ο Γιάννης Κανατάς

Βοϊακή Ζωή, τ. 241 Οκτώβριος 2014 και τ. 242 Ιανουάριος 2015. Περιοδικό της Βοϊακής Εστίας Θεσσαλονίκης,

Κύτταρο, τ.10/2014. Περιοδικό του πολιτιστικού Συλλόγου Ιερισσού Κλειγένης.

Σελίδες από τη Φωκίδα, τ. 152. Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2014 και τ.1543 Ιανουάριος-Μάρτιος 2015. Περιοδικό της Εταιρείας Φωκικών Μελετών (Αμφισσα).

Διακονία, τ.77. Περιοδικό της Ι. Μητροπόλεως Ξάνθης. Ιαν.-Φεβρ.-Μάρτ.2015

Οι Αγιαναστασίτες, τ.34. Ιανουάριος 2015. Περιοδική έκδοση του Συλλόγου των Αποφοίτων της Εκκλ. Σχολής της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτριάς

Εφημερίδες

Η Φωνή του Βάβδου. Φ. 125, Ιανουάριος-Μάρτιος 2015. Εφημερίδα της Ένωσης Βαβδινών Θεσσαλονίκης «Νικόλαος Γερμανός».

Ομβριανός. Φ.91, Αύγουστος-Οκτώβριος 2014. Εφημερίδα του Μορφωτικού Αθλητικού Συλλόγου «Ομβριανός» Πετροκεράσων.

Τα Χαλκιδικιώτικα Νέα. Φ. 150Μ, Ιανουάριος-Μάρτιος 2015. Εφημερίδα του Παγχαλκιδικιώτικου Συλλόγου Αθηνών «Ο Αριστοτέλης».

Γαλάτισσα. Φ. 23, Οκτώβριος 2014. Εφημερίδα του Συλλόγου Γαλατιστέων Θεσσαλονίκης «Η Ανθεμούς».

Η ΧΟΡΗΓΙΑ

Χορηγός της έκδοσης του παρόντος 23ου τεύχους είναι

**η εταιρεία ΕΚΜΕ Α.Ε.
των κ.κ. Ι. Καρυώτη και Β. Καρυώτη**

Το Δ.Σ. και ο κόσμος του Παγχαλκιδικού Συλλόγου

Ευχαριστεί

εκ βαθέν τους χορηγούς και τους εγγράφει στον οικείο κατάλογο των χορηγών, ώστε να μνημονεύεται εσαεί η ευγενική χειρονομία τους και να αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση. Επίσης ευχαριστεί τον πολιτικό μηχανικό **Θεόδωρο Τσαμούρη**, επίλεκτο μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου μας, για τη μεσολάβηση προς γνωριμία με τους χορηγούς.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΚΑΙ ΠΑΛΙ
ΤΟ Δ.Σ.

Σημείωση: Η ΕΚΜΕ Α.Ε. είναι μια μεταλλουργική τεχνική βιομηχανική & εμπορική εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται σε όλη την Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ιδρύθηκε το 1972 στη Θεσσαλονίκη, όπου βρίσκονται και τα κεντρικά της γραφεία με τις εγκαταστάσεις παραγωγής της τάξης των 3000m². Επιπλέον η ΕΚΜΕ διαθέτει ένα πλήρως εξοπλισμένο εργοστάσιο στη Νέα Καρβάλη - Καβάλας (1100m²) από το 1985.

ΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

Μέχρι σήμερα χορηγοί του περιοδικού είναι :

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ (τ.1-4), ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ (τ.5-6),
ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΑΣΑΛΑ-ΜΟΥΣΤΟΥ (τ.7), ΜΟΣΧΟΣ ΜΟΣΧΟΣ (τ. 8),
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ & ΟΛΥΜΠΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΑ (τ. 9), ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ (τ. 10),
ΧΡ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ (τ. 11), ΠΕΡΙΦ. ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (τ.12)
ΚΩΝ. & ΑΦΡ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ (τ.13), ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ (τ. 14),
ΜΑΓΔΑ ΚΕΚΕΡΗ-ΣΛΙΝΗ (τ. 15), ΗΛΕΚΤΡΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (τ. 16),
ΕΛΛΗ, ΜΑΡΙΑ, ΚΑΙΤΗ & ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥΔΗ (τ.17).
ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ (τ.18), ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΟΣ (τ.19)
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΙΝΩΝ & ΘΩΜΑΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ (τ. 20)
ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΓΛΟΥ (τ. 21), ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΖΙΤΖΙΟΣ (τ. 22)
ΕΚΜΕ Α.Ε. Ι. & Β. ΚΑΡΥΩΤΗΣ (τ.23)**

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΧΟΡΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ 24ο ΤΕΥΧΟΣ

Η εκτύπωσή του κοστίζει 1.980 ευρώ. Μπορεί η χορηγία να γίνει από ένα πρόσωπο ή φορέα ή από δύο ή και από περισσότερα. Για εκδήλωση ενδιαφέροντος στο τηλέφωνο του προέδρου μας **6946470157**.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΛΥΚΕΙΑ - ΓΥΜΝΑΣΙΑ - ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2011, 2012, 2013, 2014 & 2015

ΛΥΚΕΙΑ	2011	2012	2013	2014	2015
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ.Ε.Λ.	110	114	107	120	103
ΑΡΝΑΙΑΣ Γ.Ε.Λ.	246	228	216	231	218
ΙΕΡΙΣΣΟΥ Γ.Ε.Λ.	142	139	124	123	129
ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ Γ.Ε.Λ.	261	231	239	262	254
Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Γ.Ε.Λ.	172	191	196	187	175
Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ Γ.Ε.Λ.	381	416	442	442	394
Ν. ΤΡΙΓΛΙΑΣ Γ.Ε.Λ.	140	140	146	145	159
ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ Γ.Ε.Λ.	188	217	234	220	228
ΣΥΚΙΑΣ Γ.Ε.Λ.	119	117	122	102	107
ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ ΕΣΠ.	54	60	63	58	59
Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ Α.Τ.	68	55	54	47	52
ΟΡΜΥΛΙΑΣ Α.Τ.	89	83	89	92	78
ΣΗΜΑΝΤΡΩΝ Α.Τ.	54	65	55	58	62
ΠΕΥΚΟΧΩΡΙΟΥ Α.Τ.	88	124	134	131	130
ΑΘΩΝΙΑΔΑΣ Α.Τ.		24	20	21	23
ΕΠΑΣ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ	-	59	38	31	35
ΕΠΑΛ ΝΙΚΗΤΗΣ	-	84	80	72	79
ΕΠΑΛ Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ	-	293	288	277	285
ΕΠΑΛ ΑΡΝΑΙΑΣ	-	201	220	212	216
ΕΠΑΛ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	-	182	184	236	234
ΕΠΑΛ ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ	-	154	164	177	199
Σύνολο Μαθητών Λυκείων	2.112	3.177	3.216	3.253	3.199
ΓΥΜΝΑΣΙΑ					
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	90	76	70	71	76
ΑΡΝΑΙΑΣ	105	101	108	118	129
ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ	126	130	115	112	143
ΙΕΡΙΣΣΟΥ	192	199	209	207	183
ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ	392	352	325	333	331
Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ	105	89	92	91	93
Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	286	276	291	300	314
Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ	124	111	109	99	100
Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ 1 ^ο	344	324	287	275	290
Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ 2 ^ο	270	282	289	292	296
Ν. ΤΡΙΓΛΙΑΣ	214	207	217	215	212
Ν. ΦΩΚΑΙΑΣ	98	96	90	86	85

ΝΙΚΗΤΗΣ	89	92	92	95	107
ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ (Εσπερινό)	42	53	43	46	38
ΟΡΜΥΛΙΑΣ	151	155	152	141	149
ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΣ	54	56	61	58	55
ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	99	91	89	42	80
ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ	64	60	64	66	75
ΠΕΥΚΟΧΩΡΙΟΥ	162	162	166	165	166
ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	358	354	332	305	308
ΑΘΩΝΙΑΔΑΣ		20	27	16	13
ΣΗΜΑΝΤΡΩΝ	100	94	102	106	102
ΣΤΡΑΤΩΝΙΟΥ	29	38	33	26	23
ΣΥΚΙΑΣ	121	121	90	109	104
Σύνολο μαθητών Γυμνασίου	3.616	3.486	3.470	3.374	3.472

ΔΗΜΟΤΙΚΑ	2011	2012	2013	2014	2015
ΑΓ. ΜΑΜΑΝΤΟΣ	66	65	66	50	58
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	116	124	124	125	128
ΑΜΜΟΛΙΑΝΗΣ	25	21	23	23	23
ΑΡΝΑΙΑΣ	133	144	142	148	143
ΑΦΥΤΟΥ	105	94	88	85	85
ΒΑΒΔΟΥ	19	16	16	10	10
ΒΑΡΒΑΡΑΣ	25	31	32	32	36
ΒΡΑΣΤΑΜΩΝ	42	50	48	51	51
ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ	202	200	191	191	187
ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ-ΚΑΛΥΒΩΝ	97	93	90	90	87
ΕΙΔΙΚΟ Ν.ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ	12	13	19	20	24
ΕΙΔΙΚΟ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	16	13	11	11	12
ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΩΝ	124	112	114	112	119
ΙΕΡΙΣΣΟΥ 1ο	102	121	118	110	110
ΙΕΡΙΣΣΟΥ 2ο	116	116	102	105	102
ΚΑΛΑΝΔΡΑΣ	88	78	79	73	71
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	109	108	113	109	110
ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ 1ο	153	153	152	142	129
ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ 2ο	138	128	107	103	116
ΚΡΗΝΗΣ	16	17	15	17	19

ΛΑΚΚΩΜΑΤΟΣ	98	109	109	107	108
Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ	151	158	150	143	144

ΜΕΤΑΓΠΤΕΣΙΟΥ	55	55	25	65	61
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	37	37	44	42	42
Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	29	31	33	27	27
Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 1ο	262	248	243	237	230
Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 2ο	184	216	208	225	231
Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ 1ο	274	268	266	251	248
Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ 2ο	261	237	232	237	254
Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ 3ο	149	143	131	135	136
Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ 4ο	156	152	158	162	170
Ν. ΠΟΤΙΔΑΙΑΣ	84	89	95	102	96
Ν. ΣΙΛΛΑΤΩΝ	62	63	68	63	68
Ν. ΣΚΙΩΝΗΣ	57	56	61	62	60
Ν. ΦΛΟΓΗΤΩΝ-Ν. ΠΛΑΓΙΩΝ	163	165	174	176	189
Ν. ΦΩΚΑΙΑΣ	165	170	167	169	175
Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ	218	198	182	193	195
Ν. ΤΡΙΓΛΙΑΣ 1ο	146	145	146	163	164
Ν. ΤΡΙΓΛΙΑΣ 2ο	131	131	129	118	123
ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	41	48	40	36	34
ΝΕΩΝ ΡΟΔΩΝ	67	59	56	54	58
ΝΙΚΗΤΗΣ	174	182	190	193	193
ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ	24	31	40	42	47
ΟΛΥΝΘΟΥ	71	72	72	70	60

ΟΡΜΥΛΙΑΣ	242	243	228	207	191
ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗΣ	51	50	55	53	48
ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	67	68	60	58	60
ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ-ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	81	91	87	89	87
ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ	110	98	92	90	81
ΠΕΥΚΟΧΩΡΙΟΥ	217	204	204	208	193
ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ 1ο	199	208	206	206	208
ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ 2ο	177	171	179	187	194
ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ 3ο	84	84	87	86	89
ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΥ	113	111	108	105	100
ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ	89	78	79	78	78
ΣΑΡΤΗΣ	75	73	69	78	79
ΣΗΜΑΝΤΡΩΝ	135	133	136	123	119
ΣΤΑΓΙΡΩΝ - ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΗΣ	37	36	33	31	34
ΣΤΑΝΟΥ	78	73	78	79	76
ΣΤΡΑΤΩΝΙΟΥ	53	47	50	53	53
ΣΥΚΙΑΣ	131	126	120	111	118
ΤΑΞΙΑΡΧΗ	51	51	51	49	56
ΤΟΡΩΝΗΣ	7	8	10	7	10
ΦΟΥΡΚΑΣ-ΚΑΣΣΑΝΔΡΙΝΟΥ	78	83	80	76	66
ΧΑΝΙΩΤΗΣ	60	48	51	60	56
Σύνολο μαθητών Δημ. Σχολείων	6.972	6.844	6.732	6.707	6.729

Σημείωμα για τους εκπαιδευτικούς μας

Το περιοδικό που κρατάτε εκδίδεται σε 2.500 αντίτυπα με χορηγίες φιλότιμων χορηγών-πατριωτών και οργανισμών και στέλνεται δωρεάν, πέρα από τα μέλη του, στις Δημόσιες Υπηρεσίες και σε όλα τα Σχολεία του Νομού μας, με σκοπό να ενημερώνονται οι εκπαιδευτικοί. Η συντακτική επιτροπή και οι αρθογράφοι, όταν γράφουν για το περιοδικό, πάντα έχουν κατά νου τους εκπαιδευτικούς και φροντίζουν να τους προσφέρουν πέραν των άλλων γνώσεων, χρήσιμες πληροφορίες για την τοπική ιστορία και παράδοση, που θα τους χρησιμεύσουν στην επιτέλεση του διδακτικού τους έργου και ως βοήθημα στις δραστηριότητες του Σχολείου (ομιλίες, εορτές, προγράμματα, κλπ.).

Γι' αυτό παρακαλούμε θερμά τους κ.κ. διευθυντές των Σχολείων, για την ευμενή υποδοχή του περιοδικού και την φροντίδα, ώστε αυτό να βρίσκεται στη διάθεση όλων των διδασκόντων και στην εν συνεχεία τοποθέτηση στη βιβλιοθήκη του Σχολείου, αμέσως μόλις παραληφθεί το επόμενο τεύχος. Καλόν είναι σε κάθε βιβλιοθήκη να υπάρχει μια πλήρης σειρά των τευχών του ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙ-

ΚΟΥ ΛΟΓΟΥ καθώς και των ΧΡΟΝΙΚΩΝ της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ της αδελφής Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Χαλκιδικής. Σε περίπτωση που σας λείπουν τεύχη είμαστε έτοιμοι να σας στείλουμε από τα διαθέσιμα.

Επίσης με το σημείωμά μας αυτό θέλουμε να προτρέψουμε τους εκπαιδευτικούς να μας στέλνουν για δημοσίευση συνεργασίες που θα αφορούν στη Χαλκιδική και όχι μόνο. Μέλη του Παγχαλκδικού Συλλόγου είναι πολλοί (πάνω από τριακόσιοι) εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων, οι περισσότεροι συνταξιούχοι. Θα είμαστε ιδιαίτερα ευτυχείς αν από κάθε Σχολείο εγγραφόταν τουλάχιστο ένας εκπαιδευτικός ως τακτικό μέλος. Αιτήσεις στην ιστοσελίδα μας www.ranchalkidikos.gr και στους Αντιπροσώπους και Ανταποκριτές που υπάρχουν σε όλα ανεξαιρέτα τα χωριά και τις κωμοπόλεις της Χαλκιδικής (βλ. επόμενες σελίδες), από τους οποίους μπορείτε να προμηθεύσετε και περισσότερα αντίτυπα του περιοδικού, επίσης δωρεάν και να λαμβάνετε κάθε πληροφορία. Καλό καλοκαίρι.

Το Δ.Σ.

ΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ, ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Αντιπρόσωπος: Δημήτριος Σμάγας
6942095999 (Άγ. Νικόλαος)

Ανταποκριτές:

Μεταγιτισίου	Κατσιάκας Γεώργιος 6946257817
Πυργαδικίων	Γουλιανίδης Αθανάσιος 6977200235

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΡΝΑΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Παντελής Ζωγράφος
6956140250 (Αρναία)

Ανταποκριτές:

Αρναίας	Πάχτα Ζηνοβία 6937313294
Βαρβάρας	Τσιάλη Λεμονιά 6946525098
Μεγ. Παναγίας	Κατραντσιώτου Ελένη 6977337556
Νεοχωρίου	Χιούτης Κων/ντίνος 6945255403
Ολυμπιάδας	Αναστασίου Βασίλειος 6977775105
Παλαιοχωρίου	Τσιάλης Στάθης 6974601589
Στανού	Τουπλικιώτης Αθανάσιος 6972422953
Σταγείρων	Γκιάτας Παναγιώτης 6944726756
Στρατονίκης	Τσανανά Ελένη σύζ. Γεωρ. 6946149510
Στρατωνίου	Μπαλαρά Γιάννα 6945983653

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ

Αντιπρόσωπος: Αστέριος Σουάνης
6978262440 (Γαλάτιστα)

Ανταποκριτές:

Βάβδου	Κουτσός Σαρ. Χρήστος 6944682564
--------	------------------------------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΩΝ

Αντιπρόσωπος: Χρήστος Μπαμπαϊτής
6976601853 (Παχαιόχωρα)

Ανταποκριτές:

Γεροπλατάνου	Παπαρηγορίου Αθανάσιος 6943075258
Δουμπιών	Παπαοικονόμου Εμμ. Νίκος 6937671915
Κρήμνης	Κοντογιώργης Δημήτριος 6944758636
Μαραθούσας	Θεοχάρης Ευστράτιος 6938738735
Ριζών	Οικονόμου Αθανάσιος 6936178177
Σανών	Βαβδινούδης Δημήτριος 6940771652

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΕΡΙΣΣΟΥ

Αντιπρόσωπος: Φώτης Ταλέας
6944758623 (Ιερισσός)

Ανταποκριτές:

Αμμουλιανής	Ροδοκαλάκης Φωτ. Γεώργιος 6944678830
Ιερισσού	Μαρίνος Ιωάννης 6975505132
Νέων Ρόδων	Ταλέας Γεώργιος 6946461528
Ουρανούπολης	Καραστεργίου Ελένη 6932735573

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Νικόλαος Παραλής
6932579452 (Κασσάνδρεια)

Ανταποκριτές:

Κασσανδρείας	Μπουλούσης Χρυσοβαλάντης 6944989934
Αθύτου	Κωστοπούλου Μάχη 6932474037
Καλάνδρας	Ραπτόπουλος Σάκης 6977773617
Καλλιθέα	Παπαγιάννης Θεόδωρος 6981032571
Κασσανδρινού	Μαθαία Μαγδαληνή 6944694417
Κρουοπηγής	Σουσούρας Χρήστος 6937661655
Νέα Φώκαιας	Κουκής Θεόδωρος 2374081522
Φούρκας	Μανώλτσιος Ιωάννης 6981260949

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΕΑΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Βασίλειος Μακαρίτης
6944343867 (Ν. Καλλικράτεια)

Ανταποκριτές:

Άγ. Παύλου	Μυλωνά Ελευθερία 6975023812
Λακκώματος	Χουλιάρας Θεόδωρος 6938421901
Ν. Γωνιάς	Βούτση Αικατερίνη 6932539114
Ν. Ηράκλειας	Ραγιάς Νίκος 6932905273
Ν. Συλλάτων	Πανταζής Αθανάσιος 6972547148
Σωζόπολης	Ψαθά Κρυσταλένια 6982983875

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΕΟΥ ΜΑΡΜΑΡΑ

Αντιπρόσωπος: Χρήστος Γκιζγκής
6977447848 (Ν. Μαρμαράς)

Ανταποκριτές:

Παρθενώνα	Παπαδοπούλου-Μαργαρίτη Στέλλα 6948076521
-----------	---

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΕΩΝ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ

Αντιπρόσωπος: Αθανάσιος Χατζηπαπάς
6976762043 (Ν. Μουδανιά)

Ανταποκριτές:

Άγ. Παντελεήμων	Καρατζάκης Αργύριος 6976319203
Άγ. Μάμας	Βαγιωνάς Ιωάννης 6973963025
Διονυσίου	Ντοντσάκη-Μουτσάκη Μαρία 6942411001
Ζωγράφου	Μηνάογλου Κων/ντίνος 6972342060
Ν. Ποτίδαιας	Χατζηκονδέλης Αθανάσιος 6944622856
Ν. Φλογητών	Μαυρίδης Βάιος 6974418120
Ολύνθου	Αναστασιάδου Μαρία Βορ. 6977413971
Πορταριάς	Βαγγλή-Κωνσταντάρα Μαρία 6972407819
Σημάντρων	Ζουμπουλίδου Χ ^η Στοιγιάννη Ελένη 6977745305

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΕΑΣ ΤΡΙΓΛΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Αλέξανδρος Οικονομίδης
6976238375 (Ν. Τρίγλια)

Ανταποκριτές:

Ελαιχωριών	Βακαλούδης Κων/ντίνος 6945331299
------------	-------------------------------------

Κρήνης	Τσέλιου Σμαρώ 6977869760
Ν. Πλαγιών	Μπανάκης Νικόλαος 6946487662
Ν. Τενέδου	Τυροβούζης Αθανάσιος 6973909777
Πετραλώνων	Χαραλαμπίδης Αναστάσιος 6940292721

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΙΚΗΤΗΣ

Αντιπρόσωπος: Στυλιανός Κωστίκας
6974792466 (Νικήτη)

Ανταποκριτές:

Νικήτης	Αναγνωστάρας Γεώργιος 6942562006
Μεταμόρφωσης	Βασιλειάδης Ιωάννης 6946953441

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΜΥΛΙΑΣ

Αντιπρόσωπος: Βασίλειος Γκαρλής
6973557907 (Ορμύλια)

Ανταποκριτές:

Βατοπεδίου	Χασταμουρίδης Χαράλαμπος 6977000663
------------	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ

Αντιπρόσωπος: Αστέριος Βαμβακάς
6974486323 (Πολύχρονο)

Ανταποκριτές:

Άγ. Παρασκευής	Χριστέλη Καίτη 6974930896
Ν. Σκιώνης	Ζιώβα Τηλ. Μαρία 6978706512
Παλιουρίου	Κόνιαλη Ελευθερία 6972598392
Πευκοχωρίου	Καραμανλής Νικόλαος 6977468667
Πολυχρόνου	Μητσιάνη Αλεξάνδρα 6974960770
Χανιώτη	Πελέκα Ξένια 6977862948

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ

Εκπρόσωποι: Διαμαντουλάκης Γεώργιος
6977007729 (Πολύγυρος)
Κανατάς Ιωάννης
6945822836 (Πολύγυρος)

Ανταποκριτές:

Άγ. Προδρόμου	Βατζόλας Μιλτιάδης 6945388137
Βραστών	Παντάλης Παύλος 6973263460
Παλαιοκάστρου	Δημηνάς Αθανάσιος 6945265181
Ταξιάρχη	Λυρτζής Αστέριος 6944779345

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΥΚΙΑΣ**Αντιπρόσωπος: Λαθούρη - Πάργα Μαρία**
6983337259 (Συκιά)**Ανταποκριτές:**

Συκιάς	Κανέλης Ελευθέριος Δημ. Σχ. 6972432152
Σάρτης	Χριστάρα Σόνια (φαρμακείο) 6948508024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ**Αντιπρόσωπος: Αστέριος Σαμαράς**
6978279448 (Βασιλικά)**Ανταποκριτές:**

Γαλαρινού	Καραμόσχος Γεώργιος 6974337958
Λακκιάς	Δερμεντζής Γεώργιος 6937166492
Λειβαδίου	Ταυλικός Πασχάλης (Λάκης) 6975595700
Σουρωτής	Σαμαράς Ιωάννης 6946219116
Ταγαράδων	Καλαφάτης Σωτ. Αθανάσιος 6979048920

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΠΑΝΩΜΗΣ**Αντιπρόσωπος: Γρηγόριος Λάτσιος**
6944450896 (Επανωμή)**Ανταποκριτές:**

Επανωμής	Πράτανου-Λάτσιου Γερακίνα 6973337784
Μεσημερίου	Παπαδόπουλος Ι. Κων/ντίνος 6972273198
Πλαγιαρίου	Γκόρης Στέλιος (κατάστημα) 6977222357

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙΟΥ**Αντιπρόσωπος: Άγγελος Μπαλμπάτσης**
6974372072 (Ζαγκλιβέρι)**Ανταποκριτές:**

Πετροκεράσων	Λέκκας Γιάγκος 6978681120
Αδάμ	Αδαμούδη Αναστασία 6937098098
Ν. Καλινδοίων (πρώην Καλαμωτού)	Τερζόπουλος Περικλής 6974103033

Εκδηλώσεις αλληλεγγύης

1. Το τμήμα γυναικών του Συλλόγου μας και συγκεκριμένα η ομάδα του ντεκουπάζ, ετοίμασε δωράκια τα οποία πρόσφερε, δια του Δ.Σ. του Παγχαλκιδικού, στο **Δημοτικό Βρεφοκομείο Θεσσαλονίκης ΑΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ** για το Πασχαλινό ΒΑΖΑΑΡ του ιδρύματος. Σύνδεσμος η κ. **Άννα Εμμανουήλ**, επίλεκτο μέλος του Παγχαλκιδικού και εθελόντρια του Αγ. Στυλιανού. Σημειώνεται ότι ο Παγχαλκιδικός πάντοτε και κατά δύναμη στηρίζει το Δημοτικό Βρεφοκομείο.
2. Το Δ.Σ. έστειλε και εφέτος για το ΠΑΣΧΑ αντί άλλων δώρων, κάρτες τηλεφώνου στη δ/νση των **Αγροτικών Φυλακών Κασσάνδρας** για τους εκεί κρατούμενους, με σχετικές ευχές. Σημειώνεται ότι και εφέτος ο εξ Αρναίας τακτικός δωρητής των φυλακών κ. **Γεώργιος Γιαννούσης**, πρόσφερε 200 ευρώ με τα οποία αγοράστηκαν επί πλέον τηλεφωνικές κάρτες. Αξιότιμη Κύριε Γιαννούση άξιος ο μισθός σας. Συγχαρητήρια.

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟΥ

Το περασμένο φθινόπωρο του 2014 το Δ. Σ. πήρε μια γενναία απόφαση. Προκειμένου να διευκολύνει τις οικογένειες των μελών και φίλων του Συλλόγου που δοκιμάζονται λόγω της υπάρχουσας οικονομικής κρίσεως **ίδρυσε φροντιστηριακά τμήματα ενισχυτικές διδασκαλίας για μαθητές και μαθήτριες Γυμνασίου και Λυκείου με δωρεάν φοίτηση και για τα μαθήματα: Αρχαία, Νέα, Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία κλπ.** Αναθέσαμε τον συντονισμό της λειτουργίας των τμημάτων στο φυσικό και επίλεκτο μέλος του Παγχαλκιδικού Συλλόγου καθηγητή κ. **Σαραφιανό Καράβατο** από την Παλαιόχωρα, έμπειρο φροντιστή.

Δυστυχώς το αποτέλεσμα δεν ήταν το αναμενόμενο.

Ελάχιστοι μαθητές προσήλθαν, ίσα ίσα που δημιουργήθηκε ένα μόνο ολιγομελές τμήμα όπου τελικά διδάσκει ο μαθηματικός από την Αρναία κ. **Κώστας Λιούτας**. Ως Δ.Σ. μας απασχόλησε το ζήτημα, το συζητήσαμε και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι μάλλον είχαμε αργήσει να ξεκινήσουμε (Νοέμβριος 2014) και κάθε γονιός είχε ήδη τακτοποιήσει το παιδί του σε άλλο φορέα, γι αυτό δεν είχαμε στο κοινωνικό φροντιστήριο συμμετοχές. Κατόπιν τούτου: Εφέτος αρχίζουμε νωρίς. **Καλούμε** όσους γονείς επιθυμούν να φοιτήσουν τα παιδιά τους στο κοινωνικό φροντιστήριο, να εκδηλώσουν **από τώρα** το ενδιαφέρον τηλεφωνώντας στο συντονιστή καθηγητή κ. **Σαραφιανό Καράβατο 6974604255** ώστε με την έναρξη του νέου Σχολικού έτους 2015-2016 να αρχίσουν αμέσως τα μαθήματα.

Ευχαριστίες απευθύνουμε προς τους καθηγητές που δίδαξαν και σ' αυτούς που δήλωσαν ότι είναι πρόθυμοι να διδάξουν. Καλούμε επίσης όσους άλλους επιθυμούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους να το δηλώσουν, αν θέλουν, από τώρα. Η ευγνωμοσύνη όλων θα τους συνοδεύει.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τα γραφεία μέχρις 20 Ιουνίου θα λειτουργούν κάθε απόγευμα 6-9.
Από 21 Ιουνίου και μέχρι τέλους Αυγούστου θα ανοίγουν μόνο ευκαιριακά κατόπιν συνεννοήσεως με τους βουλομένους να προσέλθουν. Τηλ. Προέδρου 6946470157 και Γεν. Γραμματέα 6936950188.

ΔΩΡΕΕΣ

Ο κ. **Γρηγόρης Τουμανίδης** και η σύζυγός του κ. **Ευαγγελία Μανωλούτσιου** από τον Πολύγυρο, αμφότεροι παλαιά, επίλεκτα μέλη του Παγχαλκιδικού, πρόσφεραν το ποσό των 200 ευρώ για τους σκοπούς του Συλλόγου, ως αντίδωρο και έκφραση ευχαριστιών, για βοήθεια που τους πρόσφερε ο Σύλλογος, προ ετών, σε ώρα ανάγκης.

Ο κ. **Γεώργιος Ταλέας** από τα Νέα Ρόδα, επίλεκτο μέλος του Συλλόγου, πρόσφερε στο ταμείο 100 ευρώ. Ευγενική προσφορά.

Η κ. **Αιμιλία Παπαθανασίου**, ιατρός από τη Αρναία, επίλεκτο μέλος του Συλλόγου, πρόσφερε στο ταμείο 50 ευρώ. Ευγενική προσφορά.

Το Δ.Σ. ευχαριστεί θερμά όλους

Συγχαρητήρια

Στον αξιότιμο κ. **Γεώργιο Θεοδ. Ζουμπά** που εξελέγη Δήμαρχος του Δήμου «Αριστοτέλης», μετά την παραίτηση του κ. **Ιωάννη Νικ. Μίχου** (επίλεκτου μέλους του Συλλόγου μας Α.Μ.776), εκφράζουμε συγχαρητήρια και ευχές για επιτυχία στο δύσκολο έργο του.

Το Δ.Σ.

Λόγω πληθώρας ύλης

Μερικές συνεργασίες δεν δημοσιεύονται στο παρόν τεύχος λόγω πληθώρας επίκαιρης ύλης. Κρατήθηκαν όμως για τα επόμενα τεύχη.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΧΟΡΗΓΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΛΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Προς τριετίας περίπου με δωρεά του κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΝ. ΒΛΑΧΑΚΗ**, ο οποίος ανακηρύχθηκε **ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΥ**, το χορευτικό μας συγκρότημα απέκτησε 25 ωραιότατες πλήρεις φορεσιές, 15 γυναικείες και 10 ανδρικές σε χαλκιδικιώτικη ραφή, χρώματα και ποιότητα (αλατζάδες), με τις οποίες εμφανίζεται σε όλες τις εκδηλώσεις. Ήδη προκύπτει η ανάγκη λόγω αύξησης του αριθμού των χορευτών, το συγκρότημα να έχει στη διάθεσή του άλλη μια σειρά στολές, για να ντυθούν και άλλοι χορευτές, πέραν των 25, αλλά και για αλλαγή στις εμφανίσεις.

Για το λόγο αυτόν **ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΧΟΡΗΓΟΣ** για τη ραφή-προμήθεια των νέων στολών. Η χορηγία μπορεί να αναφέρεται στην κατασκευή του συνολικού αριθμού των στολών ή μέρους αυτό, ανάλογα με τη διάθεση και τη δυνατότητα του χορηγού.

Για κάθε πληροφορία στο τηλέφωνο του προέδρου του Δ.Σ. κ. **Μιχ. Καρτσιώτη 6946470157**.

Πένθη

Έφυγαν απ' τη ζωή:

Η Μπούζου- Πάχτα Κωνσταντινιά Α.Μ. 997 από την Αρναία.

Επίσης έχασαν τη ζωή τους σε τραγικό τροχαίο δυστύχημα στον δρόμο προς Ασπροβάλτα, στις 11 Μαΐου 2015 και κηδεύτηκαν μαζί, δίπλα-δίπλα, η Μαρία Παπαγιάννη και ο σύζυγός της Χαραλαμπίδης Πρόδρομος. Η Μαρία είναι αδελφή των μελών μας Χρήστου Παπαγιάννη (γεν. Αρχιάτρου ε.α. Α.Μ. 352) και Θεοδώρου Παπαγιάννη (τέως εκπ/κού, Α.Μ. 1281) από τον Ταξιάρχη.

Το Δ.Σ. απευθύνει θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους και εύχεται η μνήμη της να μείνει αιωνία.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΕΧΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΡΟΜΩΝ**Ιούνιος 2015**

Σάββατο 7 Ιουνίου	Ημερήσια εκδρομή σε Πορόια – Κερκί- νη. Το άτομο 15 ευρώ.	Δηλώσεις στη κ. Μάχη 2310413053, 6932474037.
Παρασκευή 13 μέχρι Τρίτη 18 Ιουνίου	Εξαήμερη εκδρομή οδικώς στη Βουδα- πέστη (4 διαν.) και Βελιγράδι (1 διαν.), συνοδευτική του χορευτικού τμήματος	Το άτομο 250 ευρώ σε ξενοδ. 4*. Ο αριθμός των εκδρομέων ήδη έχει συ- μπληρωθεί.
Κυριακή 14 Ιουνίου	Εορτασμός της 194ης επετείου της μά- χης των Βασιλικών, με μνημόσυνο, και πανηγυρικό λόγο από τον θεολόγο & φιλόλογο κ. Δημ. Κύρου στο καθολικό της Ι. Μ. Αγ. Αναστασίας και επιμνημό- συνη δέηση στο μνημείο και στέψη του ανδριάντα του Χάψα.	“Εναρξη: Ώρα 10.30’. Η εκδήλωση είναι συνδιοργάνωση της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής, Δήμων: Πολυγύ- ρου, Σιθωνίας, Θέρμης και του Συλλό- γου μας. Η μετάβαση με λεωφορείο. Ώρα αναχώρησης 8.30’.
Κυριακή 21 Ιουνίου	Το χορευτικό μας στη Γιορτή του Κερα- σιού στα Πετροκέρασα.	Ώρα αναχωρήσεως 8.30’ από πλατεία Χάψα.
Τετάρτη 10 Ιουνίου	Εκδήλωση «επί τη λήξει» της περιόδου, στο υπαίθριο θεατράκι του πάρκου της Ν. Ελβετίας Θεσ/νίκης. Ώρα 20.00’. με ζωντανή μουσική και γλέντι για όλους.	Θα εμφανισθούν, μαζί με τη χορω- δία και το δικό μας χορευτικό, συγκρο- τήματα με χορούς από Κρήτη, Πόντο, Θράκη, Μακεδονία κλπ.

Ιούλιος 2015

10 -17 Ιουλίου	8ήμερη εκδρομή στη Μόσχα και Πε- τρούπολη αεροπορικής	Ήδη ο κατάλογος με 41 συμμετοχές έχει κλείσει.
Παρασκευή 31 Ιουλίου	Συμμετοχή του χορευτικού στο Παγχαλ- κιδικιτικό φεστιβάλ στη Ν. Τρίγλια .	Διοργανωτές ο Δήμος και ο ΟΠΑ Ν. Προποντίδας. Ώρα 19.00’.

Προγραμματίζεται 8ήμερη ή 9ήμερη εκδρομή στην Κάτω Ιταλία-Σικελία για αρχές Οκτωβρίου 2015. Πληροφο-
ρίες και δηλώσεις συμμετοχής στον κ. Ι. Κοτσάνη 6936950188

ΔΥΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΕΛΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΟΛΩΝ ΜΑΣ**ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΠΡΩΤΗ**

Ο Σύλλογός μας επί τη λήξει της περιόδου 2014-2015 οργανώνει μεγάλη εκδήλωση την

Τετάρτη 10 Ιουνίου 2015 ώρα 8 το απόγευμα

Στο ανοιχτό θεατράκι της Ν. Ελβετίας

στην οποία θα λάβουν μέρος, πέρα από τα δικά μας τμήματα (χορευτικό και χορωδία), και άλλα χορευτικά,
που θα χορέψουν Κρητικά, Ποντιακά, Θρακιώτικα, Μακεδονικά, και Κερκυραϊκά, με κλαρίνα, βιολιά,
λαούτα και κρητικές και ποντιακές λύρες,

Και καλεί όλα τα μέλη και τους φίλους του

**να παρευρεθούν, να απολαύσουν θέαμα, να σιγοτραγουδήσουν και να χορέψουν, αν θέλουν,
γιατί θα ακολουθήσει γλέντι για όλους με ζωντανή μουσική μέχρις αργά.**

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Την Κυριακή 14 Ιουνίου 2015 θα εορτασθεί με κάθε επισημότητα

και με την παρουσία των Αρχών της χώρας η 194η επέτειος της φονικής μάχης των Βασιλικών του 1821,

με θρησκευτικό μνημόσυνο στο καθολικό της Ι. Μονής της Αγ. Αναστασίας (ώρα 10.30’)

και στη συνέχεια **με στέψη του μνημείου των πεσόντων, καπετάν Χάψα και συμμαχητών του.**

Καλούμε όλα τα μέλη και τους φίλους της Χαλκιδικής να προσέλθουν για να αποτίσουμε φόρο τιμής στους ήρωες
που θυσίασαν τη ζωή τους για την ελευθερία της πατρίδας μας. (βλ. πρόγραμμα ανωτέρω).

Από την 11η Συνάντηση χορωδιών της Χαλκιδικής (22-3-2015)

Ακτή Σάνη